

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ ТА АСПРАНТІВ**

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції студентів,
аспірантів і молодих вчених**

«ШЕВЧЕНКІВСЬКА ВЕСНА»

Секція «Актуальні проблеми міжнародних фінансів»

30 Березня 2017 року, м. Київ

КИЇВ-2017

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції студентів,
аспірантів і молодих вчених

ЗМІСТ

Назва	Стор.
«ШЕВЧЕНКІВСЬКА ВЕСНА» Секція «Актуальні проблеми міжнародних фінансів»	8-112

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції студентів,
аспірантів і молодих вчених

«ШЕВЧЕНКІВСЬКА ВЕСНА»
Секція «Актуальні проблеми міжнародних фінансів»

ЗМІСТ

1	Pidchosa L. PhD student, Research economic institute, Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine <i>NECESSITY OF THE STATE FINANCIAL STABILITY ACHIEVEMENT IN THE CURRENT ECONOMIC CONDITIONS</i>	8-11
2	Rassadina A. 3 rd year student, specialty 'International Economic Relations', Institute of International Relations, Taras Shevchenko National University of Kyiv <i>ZERO-BASED BUDGETING: HISTORY AND MODERN EXPERIENCE</i>	12-15
3	Vorobyova A. 3 rd year student, specialty 'International Economic Relations', Institute of International Relations, Taras Shevchenko National University of Kyiv <i>CURRENT STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF UKRAINIAN MARKET OF INTERNATIONAL PASSENGER AIR TRANSPORTATION</i>	16-18
4	Андрюніна Д. студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка <i>ФЕНОМЕН ФІНАНСОВИХ РЕПРЕСІЙ</i>	19-21
5	Баранова А. студентка 4 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка <i>СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ЕТАПУ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ</i>	22-24

6	<p>Білько А.Б. учень, 11 клас ПГГ №75, ПОЗИТИВНІ НАПРЯМИ ВПЛИВУ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇН, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ</p>	25-28
7	<p>Болдирева А.В. студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка ПЕРЕРОБКА ВТОРИННОЇ СИРОВИНИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА РОЗВИТОК В УКРАЇНІ</p>	29-31
8	<p>Бондар А. студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка INNOVATIONAL ENVIRONMENT IN GERMANY</p>	32-34
9	<p>Вакарова А.В. студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка DEVELOPMENT OF BLOCKCHAIN TECHNOLOGY IN CHINA</p>	35-37
10	<p>Гондар М. студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка CONTEMPORARY ISSUES AND WAYS OF IMPROVEMENT OF BUSINESS ENVIRONMENT OF UKRAINE</p>	38-40
11	<p>Гринь О.В. аспірант кафедри міжнародних фінансів, Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТНК НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ</p>	41-44
12	<p>Діабі А. студентка 1 курсу магістратури, спеціальність «Міжнародні фінанси та інвестиції», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка ОСОБЛИВОСТІ СЕК'ЮРИТИЗАЦІЇ АКТИВІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПРАКТИКА В УКРАЇНІ</p>	45-48

13	<p>Доманіцька М. О. студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>CHALLENGES WITHIN THE EUROZONE IN THE CONTEXT OF EUROPE 2020 STRATEGY</i></p>	49-52
14	<p>Іванова О.Ю. студентка 3 курсу, спеціальність «Транспортні технології», Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного</p> <p><i>ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СУДНОБУДУВАННЯ В ПОРТАХ ЄВРОПИ</i></p>	53-56
15	<p>Карженков Я.І. студент 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ АВТОМАТИЗАЦІЇ І РОБОТИЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ</i></p>	57-60
16	<p>Кушнір В. студент 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>THE GLOBAL COMPETITIVENESS INDEX REVIEW: SAUDI ARABIA CASE</i></p>	61-65
17	<p>Лесик Е. студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>ONE SHOT, UNLIMITED HITS: ACQUIRING NEW SUBSIDIARIES BY GOOGLE</i></p>	66-68
18	<p>Максименко А. студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ</i></p>	69-71
19	<p>Мамонтов М. студент 1 курсу магістратури, спеціальність «Міжнародні фінанси», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>СУЧАСНІ РИНКИ Ф'ЮЧЕРСІВ У ГАЛУЗІ ЕНЕРГЕТИКИ</i></p>	72-74

20	<p>Матвейчик М.О. студентка 3 курсу, спеціальність «Транспортні технології», Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного</p> <p><i>НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕРМІНАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i></p>	75-78
21	<p>Нестерцова Т. студентка 1 курсу магістратури, спеціальність «Міжнародні фінанси та інвестиції», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>ОГЛЯД ТЕНДЕНЦІЙ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ</i></p>	79-80
22	<p>Новак О.Є. студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>PRESIDENT TRUMP'S TRADE POLICY AGENDA: THE NEW VISION FOR TRADE OR REINVENTED MERCANTILISM</i></p>	81-83
23	<p>Орел А. студентка 1 курсу магістратури, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВІДТОКУ КАПІТАЛУ З КНР</i></p>	84-86
24	<p>Орел В. ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»</p> <p><i>ДОЛАРИЗАЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ</i></p>	87-89
25	<p>Орел О. студент 5 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>ВПЛИВ СВІТОВОЇ КРИЗИ НА ПРОЦЕС ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ КИТАЮ)</i></p>	90-92
26	<p>Павлик Д. студент 3 курсу географічного факультету, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p><i>КРЕДИТНА ПОЛІТИКА МІЖНАРОДНОГО ВАЛЮТНОГО ФОНДУ: СУЧАСНА СИТУАЦІЯ</i></p>	93-95

27	<p>Петрук Ю. студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p>MAJOR TRENDS OF THE 'INDUSTRY 4.0' AND THEIR IMPACT ON THE WORLD ECONOMY</p>	96-98
28	<p>Рудницька А. студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p>ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ОФШОРНОГО БІЗНЕСУ</p>	99-101
29	<p>Стан Ю. студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</p> <p>ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ НА ДИНАМІКУ ЦІН GBP/USD НА РИНКУ FOREX</p>	102-105
30	<p>Татарікова Г. ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»</p> <p>ЕКОНОМІКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВЕРНЕННЯ КОШТІВ У НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ БАНКАХ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД</p>	106-109
31	<p>Титаренко К.В. студентка 2 курсу, спеціальність «Транспортні технології», Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного</p> <p>РОЗВИТОК СПІВРОБІТНИЦТВА ЄС ТА УКРАЇНИ В СФЕРІ ТРАНСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ</p>	110-112

NECESSITY OF THE STATE FINANCIAL STABILITY ACHIEVEMENT IN THE CURRENT ECONOMIC CONDITIONS

Pidchosa L.,

**PhD student, Research economic institute,
Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine**

Over the past year, macroeconomic and financial sector, is possible to trace some positive and negative developments as a result, which led to an increase in amount of risks for financial stability.

But at first, than to describe and analyse these events, it is needed to sum up that such financial stability.

"Financial stability", in the greater amount of the specialized limited literature, an as such concept that is preceded to the Financial crisis is clearly determined [5, at 31-33], also to these sources speech goes that financial stability has a feedback, namely this concept is characterized by absence of financial crisis [4].

The researchers aimed to define financial stability reference to the trouble-free and smooth functioning of the financial system and firmness to shocks.

Tommaso Padua-Schioppa, former member of executive advice of the European central bank, suggested to define financial stability as "state, at that the financial system is able to resist shock, not giving to the way to the cumulative processes that in turn worsen distribution of economies of investment possibilities and process of the system of payments in an economy "[14].

Asserts the offered determination William Allen and Jeffrey Wood, that financial stability is determined by not only absence of crisis but also ability to take (but not to strengthen) shock [3, at 943].

Determination "financial stability", that was promulgated by IMF in years that was preceded to the financial crisis, describes financial stability as concept that consists of "institutional units markets that co-operate in a complex, as a rule, with the aim of mobilization of money for investments and grant of money, including to the payment systems, for financing of commercial activity "[11].

Becomes obvious, that providing of financial stability must be the primary concern of economic politics of the state, because financial stability is characterized not only by absence of crises, and also facilitates effective allocation of economic resources and state financial - are economic processes; helps to estimate, to quote and distribute financial risks and carry out a management by them; and also to keep ability to execute the marked functions at external shocks and at strengthening of disproportion [7].

Ensuing from the above-mentioned, becomes obvious, that now Ukraine and other countries of the world are in the state that follows on the state

financial stability - that is, the state of financial crisis. About it testify the following.

– The further search of yield and acceptance of financial risks continue artificially to support the cost of certain assets. For long-term investors, the situation of subzero interest rates creates problems, in a greater degree for weak companies from life-insurance in Europe [12, at 2].

– Increase of credit risk and decline of cost of assets small considerable influence on countries and companies-exporters of oil and exchange commodities. The most considerable influence was tested by companies in the sphere of energy and exchange commodities of countries with a market that is formed [12, at 2].

– Stress additionalss can be created for sovereign borrowers from countries with emerging markets, in what it is possible to see the increase of the combined open positions after loans in foreign currency and volumes of debt in national currency, that belong to the foreign investors . It can be caused by the fall-off of courses of exchange that causes strengthening of pressure on firms with the high level of borrowing in foreign currencies and entailed the outflow of capital from some countries with a emerging markets [12, at 2] .

– Changeability of exchange ratesof basic currencies increased in a greater measure, than in any analogical period since a world financial crisis. It became the consequence of tension on global financial markets and caused increase of market risks and risks of liquidity having regard to that the sudden bursts of changeability can become more frequent and more noticeable [12, at 2].

The stored consequences of confusions of past years strengthen these factors of pressure and general risks for financial stability become more considerable [12, at 2].

For an exit from the crisis state and for the achievement of financial stability, exactly for countries with the developed economy, priority direction is a soft monetary policy that must support economic activity and increase inflation, turning her to the having a special purpose indexes [8 , at 4]. Needs softening tax and fiscal policy in a short-term prospect, in countries that have budgetary space¹, due to the increase of investments in an infrastructure. In countries with the high level of national debt, one of which is Ukraine, the rate of budgetary consolidation must provide balance between reduction of debt and braking influence on economic activity. In developing countries and in countries with emerging markets, support for demand - is one of the most important

¹ Budgetary space is a "room" of government in a budget, that allows it to give resources for a desirable aim, not imperiling firmness of the financial state or stability of economy. A government can create this space due to the increase of taxes, providing of external underbacks, cutback of spending of priority, adopting resources (from citizens or foreign creditors), or borrowing from the banking system (and extending the amount of money the same) [11].

directions by reorientation of fiscal policy to increase long-term growth prospect by means of tax reform and revision of the priority direction of charges [8, at 4].

These conclusions testify that to the entire countries: and countries with developed economies and countries with markets in emerging and developing countries, it is necessary to spare greater attention to the budgetary system and reformation, again to estimate functions and sufficientness of money of management risks, taking into account the role of industry of management of assets in formation of system risks, and more main all - it to spare considerable attention to the analysis of processes of globalization and economic turbulence in the world.

REFERENCES

1. I.O. Liutiy, O.M. Iurchiuk / Financial stability as basis of development of bank services // is the Electronic resource [Access mode] <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2341/1/29.pdf>
2. B.I. Pshik / Financial stability: the nature and features of / B. I. Pshik // SevNTU Journal. Avg. : Economics and Finance. - 2013. - Vol. 138 - P. 91-96. - Electronic resource [Access mode] http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vsntue_2013_138_16.pdf.
3. Allen & Wood / What is "financial stability"? supra note 5, at 155. ;
4. Bubbles are characterized by the dynamic "whereby the financial system [is] expanding while simultaneously becoming more and more fragile." Kevin T. Jackson, The Scandal Beneath the Financial Crisis: Getting a View from a Moral-Cultural Mental Model, 33 Harv. J. L. & Pub. Pol'y 735, 742 (2010).
5. For a survey of the literature, see Bank for International Settlements, What is "financial stability"? supra note 73, at 31-33. ;
6. For the distinction between financial stability and macroeconomic stability, see Blinder, supra note 50, at 279-280. ;
7. Garry J. Schinasi / "Safeguarding Financial Stability: Theory and Practice" / Preserving financial stability Электронный ресурс [Режим доступа] <http://www.imf.org>, <http://econpapers.repec.org/paper/imfifeci/36.htm>
8. Global Financial Stability Report / A Report by the Monetary and Capital Markets Department on Market Developments and Issues // Monday June 29 2015 // p.1-5.;
9. Hilary J. Allen is an Associate Professor at Suffolk University Law School / What is "financial stability"? The need for some common language in international financial regulation 2014 / p. 929 – 952.;
10. In 2004, British economist Charles Goodhart commented that when a group of experts was asked to define financial stability, "the most persuasive responses were that it was just the absence of financial instability." Charles

Goodhart, Per Jacobsson Lecture, in Zurich, Switzerland (June 27, 2004), available at <http://www.bis.org/events/agm2004/sp040627.htm>. In the same vein, former Federal Reserve Governor Susan Schmidt Bies noted in 2005 that “financial stability implies that key institutions in the financial system are operating without significant difficulty and markets are generally functioning well.” Susan Schmidt Bies, Governor of the Federal Reserve Board, Remarks at the Central Bank of the Republic of Turkey’s International Conference on Financial Stability and Implications of Basel II, (May 17, 2005), available at <http://www.federalreserve.gov/boarddocs/speeches/2005/20050517/default.htm>;

11. International Monetary Fund, Financial soundness indicators: COMPILATION GUIDE, ch. 2 at 11 (2006), available at <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fsi/guide/2006/pdf/chp2.pdf>.

12. Macroeconomic shocks are creating new challenges for global markets / Report on Global Financial Stability / April 2015 / Executive summary // p. 1-9.;

13. Peter Heller / Back to Basics -- Fiscal Space: What It Is and How to Get It / June 2005, Volume 42, Number 2/ p 1-5;

14. Tommaso Padoa-Schioppa, Central Banks and Financial stability: exploring a land in between 20 Policy Panel Introductory Paper (2002), available at <http://www.ecb.de/events/pdf/conferences/tps.pdf>. ;

15. For a survey of the literature, see Bank for International Settlements / What is “financial stability” Id. at 154.

ZERO-BASED BUDGETING: HISTORY AND MODERN EXPERIENCE

Rassadina A.,

**3rd year student, specialty “International Economic Relations”,
Institute of International Relations, Taras Shevchenko National University
of Kyiv**

For many organizations, the thought of rebuilding the company budget from the ground up can be nightmare-inducing. Wiping the financial slate clean and starting from scratch would be a last resort in a worst-case scenario, never an option to be considered under normal circumstances. Yet starting around 2008, an increasing number of organizations chose to do exactly that. Faced with an economic recession, both public and private corporations began to turn towards an extreme method of budgeting known as “Zero-Based Budgeting” or ZBB.

ZBB – What is it?

ZBB (zero-based budgeting) calls for developing a budget from the ground up, starting from zero. In theory, an organization’s entire budget needs to be justified and approved, as opposed to focusing on the incremental change from the prior year’s budget. ZBB moves an organization away from incremental budgeting, where last year’s budget is the starting point. Instead, the baseline is zero, implying that past patterns of spending are no longer a given. Renewed interest in ZBB in today’s environment of fiscal constraint may be due to the notion that the “zero” in ZBB sends a powerful message that taxes and spending will be held in check.

Brief History of ZBB

ZBB in government rose to prominence in the 1970s when U.S. President Jimmy Carter promised to balance the federal budget in his first term and reform the federal budgeting system using ZBB. President Carter had used a ZBB system while serving as governor of Georgia. At the time, federal spending was perceived by many to be out of control, with much of it no longer subject to annual appropriations, but driven by permanent entitlement programs and multi-year budgetary authority. Interest in ZBB subsequently declined in part because it required extra time and paperwork to implement, and due to doubts about the method’s ability to fully meet its theoretical promises. Additionally, economic conditions improved from the low points of the late 1970s and early 1980s, which reduced the perceived need for what was largely regarded as a “cutback budgeting” method.

Explaining Rising Popularity

ZBB has recently experienced a resurgence of interest in both the public and private sectors. Advantages and disadvantages of ZBB based on type of organization is presented in Table 1.

Table 1

Advantages and Disadvantages of ZBB Based on Type of Organization

Public Sector	Private Sector
Advantages	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Supports cost reduction by encouraging active resource allocation over automatic budget increases ✓ Increases organizational efficiency by forcing government agencies to work together in order to actively prioritize programs ✓ Improves alignment of resource allocations with strategic goals by forcing cost centers to identify their mission and priorities ✓ Improves public perception through perceived increases in transparency and accountability, both internally within their organization and externally with the public 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Supports cost reduction by encouraging active resource allocation over automatic budget increases ✓ Improves operational efficiency by challenging assumptions at every level, especially for organizations that are overly complex (for example, due to a merger or acquisition) ✓ Supports implementation of aggressive saving strategies by identifying priorities at the department or project level
Disadvantages	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ The ZBB process is costly, complex, and time consuming ✓ Implementing ZBB at all can be a major challenge for public-sector organizations with limited funding, and can constitute a major risk when potential cost is high and potential savings are uncertain ✓ Government agencies may face extreme constraints relating to their ability to complete ZBB within a budget cycle and the availability of personnel to drive the process internally ✓ Prioritization process may be problematic for departments with intangible outputs 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ The ZBB process is costly, complex, and time consuming, ✓ Implementing ZBB can be a risk for corporations when the potential cost is high and potential savings are uncertain ✓ Adopting ZBB can have unintended consequences on company culture and brand in the marketplace

In the public sector, this stems largely from contemporary fiscal constraints precipitated by the 2008 recession. Facing budget cuts and increased public scrutiny, government agencies have been using alternative budgeting methods such as ZBB instead of more traditional budgeting methods such as line-item and incremental budgeting. A survey by the Government Finance Officer Association (GFOA) shows that over 20% of respondents are using ZBB or

ZBB components, which represents a 50% increase compared to the period just before the 2008 recession.

Though cost reduction is a historically common tactic for private corporations seeking to free capital for investment in growth opportunities, restrictive budgeting practices have also witnessed an uptick in the private sector. For the 85% of CFOs who report above average levels of volatility and uncertainty since the 2008 recession, restrictive budgeting, including ZBB and its components, represents an opportunity to mitigate risks by using aggressive cost reduction to support growth while reassessing both short and long-term strategies.

Current implications

The upswing in zero-based budgeting signals that a broader cross-section of U.S. companies anticipate turbulence in their revenue growth. They face more pressure on profits, too, as wages and interest rates increase, and a stronger dollar makes their products more expensive overseas.

In consumer staples, where sales growth is often capped in the low-to-mid single digits, *Campbell Soup Co*, *Kellogg Co*, and Oreo cookie maker *Mondelez International Ltd*, among others, have already rolled out ZBB programs that promise billions of dollars in savings.

Other industries, including finance, energy and manufacturing, are now following suit. Use of ZBB in 2017 is expected to increase dramatically in the United States and around the globe, according to consulting experts. Bain & Company reported in a 2016 survey of 406 North American companies that 38 percent of that group would use ZBB, up from just 10 percent in 2014.

As far as public sector is concerned, US state Georgia's most recent ZBB effort was passed into law by the General Assembly in 2012, and will sunset in 2020 unless it is reauthorized. Georgia has developed a number of budget reduction and efficiency recommendations as a result of using ZBB. For instance, in the first year of reviews, 10% of the State's budgetary programs were assessed, and budget revisions resulted in \$8.9 million in savings in 2013. Additionally, the legislature has passed four bills that resulted in streamlined operations as a result of the ZBB reviews, including a bill that restructured the Soil and Water Commission's Board and administratively put it under the oversight of the Department of Agriculture. Another benefit of Georgia's ZBB process is that it allows agencies to be examined at the program level, which provides legislators with a better understanding of agency activities.

Conclusion

Despite increasing popularity and interest, comprehensive ZBB cycles are not a cost-effective option for most organizations in either the public or private sectors. However, ZBB components and theory may be useful in specific sectors under specific circumstances. Although the economic environment has driven

renewed interest in ZBB, more practical and less costly budgeting alternatives are available that can meet organizational needs. For example, organizations can examine alternative activities, methods, and technologies that may be less costly, focuses more on the underlying cost drivers, and are more effective at enabling strategy. Organizational needs rarely merit a full ZBB exercise and improvement can be made without going to extremes.

REFERENCES

1. Porter, Harben; Ntshaykolo, C; Viridi, G; Fortini, F; Manley, A. Zero-Based Budget: Georgia State Department of Agriculture - February 2013 - <http://harbenporter.myefolio.com/Uploads/Zero%20Based%20Budgeting%20.pdf>
2. Callaghan, Shaun; Hawke, K; Mignerey, C. Five myths (and realities) about Zero-based budgeting - October 2014 - http://www.mckinsey.com/insights/corporate_finance/Five_myths_and_realities_about_zero_based_budgeting?cid=other-eml-alt-mip-mck-oth-1410
3. Zero-Based Budgeting: Zero or Hero? – Deloitte, 2015 - <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/us/Documents/process-and-operations/us-cons-zero-based-budgeting.pdf>
4. Back to zero: Companies use 1970s budget tool to cut costs as they hunt for growth – Reuters, January 2017 - <http://www.reuters.com/article/us-usa-companies-budget-idUSKBN15E0CF>

CURRENT STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF UKRAINIAN MARKET OF INTERNATIONAL PASSENGER AIR TRANSPORTATION

Vorobyova A.,

**3rd year student, specialty 'International Economic Relations',
Institute of International Relations, Taras Shevchenko National University
of Kyiv**

The aviation industry continues to be the most dynamically developing sector of the world market economy. There are significant changes in the regulation of air transportation at the national, bilateral, regional and multilateral levels. Taking into account the trends of the world civil aviation aimed at changing the policy towards lifting a number of restrictions that contain bilateral air service agreements, Ukraine is working to conclude new, more liberalized agreements to replace the existing ones.

Passenger transportation last year was performed by 21 domestic airlines. The share of the four leading air carriers *The International Airlines of Ukraine* (UIA), *Azur Air Ukraine*, *Windrose* and *Dniproavia* in the total passenger traffic amounted to almost 93%. At the same time, the growth of traffic volumes took place only at the UIA airline by 28.2%. Passenger transportation of the airline *Azur Air Ukraine* decreased by 12.2% compared to 2015; *Dniproavia* – by 13.5%; *Windrose* – by 54.9%.

Regular flights on international routes in 2016 were carried out by 9 domestic airlines and 35 foreign ones. The average load of Ukrainian airlines on international scheduled flights was 79.4%, which is 6.4 percentage points more than in 2015, and on domestic scheduled flights the load increased by 6.1 percentage points to 71%. The passenger flow on international flights decreased by 2.6% to 5.678 million people. As the review of the aviation market shows shipments on regular flights grew by 1.7% – up to 4.6 million people.

The number of commercial flights decreased by 11.4% to 66.3 thousand. Regular flights between Ukraine and the countries of the world in 2016 were carried out by nine domestic airlines to 39 countries and 35 foreign airlines to 29 countries. Ukrainian airlines carried 4.018 million people being 2.4% more than in 2015, foreign – 3.769 million people (1.1% less). The average percentage of passenger seat occupancy on international scheduled flights of Ukrainian airlines in the reporting period increased by 6.4 percent compared to the previous year and amounted to 79.4%; on domestic regular flights it grew by 6.1 percent and amounted to 71%.

In 2016, five new international routes were launched on a regular basis: the *Dniproavia* airline from Dnepropetrovsk to Burgas and from Odessa to Batumi; the UIA from Odessa to Vilnius and from Lviv to Bologna; the *Atlasjet Ukraine*

airline from Zaporizhzhya to Istanbul. On domestic regular lines, five Ukrainian airlines carried out 611.5 thousand passengers between nine cities of Ukraine.

Transportation of goods and mail in the reporting period was carried out by 19 domestic airlines, 76% of the total volume of traffic carried out by airlines: *Antonov Airlines, Ukrainian International Airlines, Maximus Airlines, ZetAvia and Urga*. Most transportation is carried by charter flights in other states within the framework of humanitarian and peacekeeping programs of the United Nations, and also in accordance with contracts with other customers. Commercial flights of domestic and foreign airlines in 2016 served 20 Ukrainian airports. The number of aircrafts sent and arrived amounted to 120.7 thousand during the year.

Speaking about lowcosters in Ukraine, at the moment, only two operate on Ukrainian market – Hungarian *Wizz Air* and Turkish *Pegasus*. The price of tickets varies within 1500 hryvnia in one direction. In October another company, *Ryanair*, is planning to enter the market. In addition, cheap tickets can be found on the website of the *UIA* air carrier.

Wizz Air flies from Kiev and Lviv to 21 cities in Europe. The airline announced the expansion of its network: from Lviv to Berlin (Germany) and from Kiev to Poznan and Lublin (Poland) with airfares from 719 UAH and from Kiev to Frankfurt-Hahn Airport (Germany) with ticket prices from 743 UAH.

Entering Ukrainian market, *Ryanair* considers both risks and possible benefits for airlines already operating in the country, experts say.

Ryanair will cooperate with *UIA*, this will be an opportunity for the Ukrainian airline. It is assumed that the site of the low-cost airline will sell air tickets to *UIA*. In addition, Ukraine's International Airlines can benefit from the work of *Ryanair* in the country and become a transit carrier for passengers from Belarus, Georgia, Kazakhstan, Moldova and other countries that will be transferred to Kiev or Lviv.

Analyzing the situation, we can state that the increase in passenger traffic, in 2016 was achieved primarily not due to the fact that citizens of Ukraine flew more, but because more foreigners used the Ukrainian airline for flights between points outside Ukraine via a hub in Borispol.

If we say that low-cost airlines can come in 2017, it will be a huge breakthrough. Because this is an airline that changes the philosophy of the market, which offers a new model of work, and I think this will be a significant step forward for *UIA* although Ukrainian airlines cannot compete with such a giant as *Ryanair* if they try to reduce prices for air tickets.

We see that *Ryanair* has already entered. Now the Minister is negotiating with two low-cost carriers from Europe. We hope that negotiations will be successfully concluded this year on the establishment of another national airline

which will ensure free competition. And free competition is the unconditional means of high-quality services at a low price.

REFERENCES

1. http://news.eizvestia.com/news_economy/full/2017-god-stanet-godom-loukosterov-v-ukraine
2. <http://korrespondent.net/tag/32433/>
3. <http://www.rusaviainsider.com/insight-bleak-outlook-for-ukraines-regional-airports/>
4. <http://open4business.com.ua/ukrainian-airlines-see-26-7-rise-in-passenger-transportation-in-jan-sept/>

ФЕНОМЕН ФІНАНСОВИХ РЕПРЕСІЙ

Андрюїна Д.,

**студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Фінансові репресії відносяться до «політики, що призводить до того, що вкладники отримують дохід нижче рівня інфляції», з тим щоб дозволити банкам «надавати дешеві кредити для компаній та урядів, знижуючи тягар витрат» [1]. Фінансові репресії можуть бути особливо ефективними при ліквідації державного боргу, вираженому у національній валюті [2]. Фінансові репресії також можуть призвести до великого розширення заборгованості до рівнів, порівняних з граничними, які спровокували «втрачене десятиріччя» в Японії та Азійську фінансову кризу у 1997 році [1]. Термін «фінансові репресії» було введено у 1973 році економістами Едвардом Шоу та Рональдом Маккіноном [3; 4], щоб замінити політику, яка є перепорою для зростання на ринках, що формуються.

Актуальність даної проблеми полягає у тому, що фінансові репресії все частіше спостерігаються у країнах з ринками, що формуються, де існує низка причин, з яких держава може собі дозволити інтервенції у фінансову систему країни для своєї вигоди. Але і розвинуті країни знову частково починають повертатися до цієї політики, хоча перестали її практикувати ще у ХХ столітті. Прикладом стосовно розвинутих країн може слугувати Австрія, яка ввела обмеження на потоки капіталу до іноземних філій компаній у Центральній та Східній Європі. Обрані пенсійні фонди були передані урядам Франції, Португалії, Ірландії та Угорщини, що дозволило їм перерозподілити ці фонди на купівлю державних облігацій [5].

За найбільш прийнятним підходом, фінансові репресії – це сукупність неринкових обмежень для фінансового сектору економіки з боку держави, які не дозволяють йому функціонувати повною мірою [6].

Існує безліч методів, за допомогою яких держава здійснює політику фінансового регулювання, однак слід розрізняти регіональні особливості природи фінансових репресій. Наприклад, Г. Кзю та Б. Гуй у своєму дослідженні 2013 року аналізують причини економічного зростання у Китаї – економіці з наявністю фінансових репресій. Незважаючи на швидкий розвиток фінансового сектору, в Китаї і досі здійснюється вплив на відсоткові ставки та розміщення капіталу з боку уряду.

У своїй статті Дж. Дорн (2006 р.) визначає інституційною проблемою Китаю також і те, що правова система КНР не була реформована з моменту активного розвитку фінансового сектору. Окремо це стосується інвесторів-

резидентів, адже саме вони зіткнулися зі значними обмеженнями на фінансові транзакції.

Серед Азійських країн також можна виділити Індію та Корею які використовують політику фінансових репресій. У Індії, яка є привабливою для іноземних інвесторів, значна частина облігацій, які складають державних борг, є довгостроковими, при цьому всього 10% утримувачів боргу є нерезидентами. Крім того, чверть усіх депозитів комерційних банків Індії зараз інвестовані у державні облігації, що передбачено законодавством. Таким чином перерозподілено інфляційні ризики, а також застраховано від раптових відтоків іноземних інвестицій у випадку економічної нестабільності.

На прикладі Кореї бачимо як фінансові репресії застосовуються у сектору нерухомості: взагалі, звичайні кредити можна отримати під дуже низьку відсоткову ставку, у той час як іпотеку або кредит на будівництво об'єкту нерухомості може собі дозволити далеко не кожна фізична або юридична особа.

Також доречно навести приклад Венесуели. Упродовж 2006-2013 рр., незважаючи на високі ціни на нафту, зовнішній борг Венесуели продовжував збільшуватися. Для його виплати уряд вирішив накласти обмеження на обмінний курс, а також здійснити додаткову емісію грошей, спровокувавши цим інфляцію. Темпи інфляції набагато випереджали величину відсоткової ставки за державними облігаціями, що призвело до значного відтоку капіталу з країни.

Ознаки фінансових репресій також можна спостерігати у країнах пострадянського простору. Для прикладу можна навести Республіку Білорусь. У період жорсткого регулювання фінансового сектору з боку уряду у 1996-2002 рр. так само, як і у Китаї, для досягнення високих темпів економічного зростання було застосовано політику монетарного стимулювання, що зробило капітал більш доступним. Більшість банків було націоналізовано, а норма резервування значно збільшена. Темпи економічного росту в цей період склали приблизно 7% щорічно. Жорсткі умови призвели до формування альтернативної банківської системи з нетрадиційним механізмом депозитно-кредитних операцій.

В цілому, можна зробити висновок, що фінансові репресії набувають різноманітних форм і не носять регіонального характеру. Цілі урядів також відрізняються у багатьох аспектах, проте можна констатувати, що будь-які фінансові репресії з боку держави порушують ті чи інші економічні механізми в країні та знижують ефективність економіки у цілому. Саме тому МВФ та БМР розробляють ряд рекомендацій для таких держав з метою оздоровлення економічної ситуації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «China Savers Prioritized Over Banks by PBOC». Bloomberg. November 25, 2014.
2. Jump up to: Carmen M. Reinhart, Jacob F. Kirkegaard, and M. Belen Sbrancia, «Financial Repression Redux», IMF Finance and Development, June 2011, p. 22-26.
3. Shaw, Edward S. Financial Deepening in Economic Development. New York: Oxford University Press, 1973.
4. Jump up: McKinnon, Ronald I. Money and Capital in Economic Development. Washington, D.C.: Brookings Institution, 1973.
5. «Financial Repression 101». Allianz Global Investors. Retrieved 2 December 2014.
6. Ito, H. (2008). Financial repression. In K. Reinert & R. Rajan (Eds.), The Princeton encyclopedia of the world economy. P. 430.

СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ЕТАПУ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ

Баранова А.,

**студентка 4 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Електронна торгівля продовжує зростати як за обсягом, так і за географічним охопленням і займає все більш чільне місце у міжнародному порядку денному, в тому числі в підсумкових документах Всесвітньої зустрічі на вищому рівні з питань інформаційного суспільства та в рішеннях дев'ятої Міністерської конференції Світової організації торгівлі.

Через все більш широке використання підприємствами і споживачами Інтернету для здійснення операцій, глобальний ландшафт зазнає стрімких змін, при цьому країни, що розвиваються, як група починають відігравати помітнішу роль і в якості покупців, і в якості продавців товарів і послуг в глобальній мережі.

За оцінками ЮНКТАД, вартісний обсяг операцій електронної торгівлі між підприємствами (B2B) в 2013 році перевищив 15 трлн. дол. США, при цьому більше ніж три чверті цієї суми припадало (в порядку спадання) на США, Великобританію, Японію та Китай.

Глобальний обсяг операцій електронної торгівлі між підприємствами і споживачами (B2C) в 2013 році оцінювався в 1,2 трлн. дол. США. Хоча він все ще істотно менше B2B, цей сегмент, зростає випереджаючими темпами. Швидко зростає електронна торгівля в сегменті B2C в країнах, що розвиваються, зокрема в Азії та Африці. Китай вже став найбільшим глобальним ринком електронної торгівлі B2C – як за кількістю мережевих покупців, так і за розміром доходу. Частка регіону Азії і Океанії у глобальній електронній торгівлі B2C, як очікується, різко зросте в період 2013-2018 років з 28% до 37%; трохи збільшиться частка Близького Сходу і Африки – з 2,2% до 2,5%. Навпаки, сукупна частка Західної Європи і Північної Америки, як очікується, знизиться з 61% до 53% [1].

Головним чином в результаті міжнародної електронної торгівлі, останні кілька років стрімкими темпами зростає число міжнародних поштових відправлень дрібних посилок. Обсяг такої торгівлі виріс в 2011-2014 роках на 48%. Розвинені країни і регіон Азії та Океанії демонструють значну активність у торгівлі з використанням таких відправлень, в той час як для інших регіонів характерна зворотна ситуація.

Серед глобальних гравців провідну роль на ринку відіграє ряд спеціалізованих компаній електронної торгівлі, які продають товари тільки через мережу Інтернет. До компаній з найбільшим показником доходу від

мережових продажів відносяться наступні: Amazon.com (США), JD.com (Китай), Dell (США) та Jia.com (Китай). Крім них кілька глобальних платформ надають фізичним особам і дрібним підприємствам можливість пропонувати свої товари та послуги через Інтернет, наприклад: Alibaba (Китай), eBay (США), Rakuten (Японія) та ін. За показниками валової вартості обороту найбільшим сайтом електронної торгівлі в світі є група Alibaba, за якою слідують Amazon і eBay.

Платформи електронної торгівлі з активною присутністю в усіх районах світу, такі як Amazon, eBay, Alibaba і OLX, пропонують програмні рішення для багатьох дрібних підприємств. Зазначені компанії пропонують доступ до міжнародних ринків, підтримку торгівлі, організацію фінансових операцій та операцій з доставки як всередині країн так і транскордонно.

Для оцінки наявності у країнах умов для електронної торгівлі у 2013 році був запроваджений новий Індекс електронної торгівлі В2С ЮНКТАД, що охоплює дані по країнах за чотирма показниками: користування Інтернетом, забезпеченість безпечними серверами, поширеність розрахунків за кредитними картами і розвиток послуг доставки поштою. Значення індексу електронної торгівлі В2С ЮНКТАД демонструє високу позитивну кореляцію з варіацією частки покупців, що здійснюють покупки в Інтернет [1].

Індекс електронної торгівлі В2С 2016 року вказує на те, що найвищу готовність до електронної торгівлі серед 137 країн світу демонструють Люксембург, Ісландія, Норвегія, Канада, Японія, Фінляндія, Республіка Корея, Великобританія, Швейцарія та Нова Зеландія. Як бачимо, в топ 10 входить сім європейських країн, що пояснюється високим рівнем розвитку технологій та простотою логістики, а також три країни Азійсько-Тихоокеанського регіону і одна країна Північноамериканського регіону. Серед країн, що розвиваються, і країн з економікою, що зростає, всі країни з найвищим значенням індексу розташовані в Східній Азії: Республіка Корея, Гонконг (Китай) і Сінгапур. Серед транзитивних економік Україна зайняла четверте місце після Македонії, Російської Федерації та Сербії. У нашій країні, поряд з місцевими веб-майданчиками, популярні також зарубіжні Інтернет-магазини, причому лідерство тут утримують китайські ритейлери. При цьому рівень проникнення таких глобальних сервісів, як Amazon, PayPal і eBay в Україні поки знаходиться на невисокому рівні [2].

Індекс дозволяє країнам зіставляти свій ступінь готовності до електронної торгівлі з іншими країнами, а також вказує на їх відносно сильні і слабкі сторони за різними елементами процесу електронної торгівлі. Цей індекс може слугувати першим кроком в напрямку до розробки національної стратегії електронної торгівлі в країнах.

Варто зазначити, що більшість компаній-лідерів електронної торгівлі – це компанії США і Китаю. Наразі спостерігається швидке глобальне зростання електронної торгівлі в країнах, що розвиваються. У найближчому майбутньому ми очікуємо переорієнтацію торгівлі з традиційної на електронну форму. Це буде і далі змінювати способи взаємодії споживачів і підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Information Economy Report 2015 - Unlocking the Potential of E-commerce for Developing Countries [Electronic resource]. – Mode of access: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/ier2015overview_en.pdf
2. UNCTAD B2C E-commerce Index 2016 [Electronic Source]. - Mode of Access: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/tn_unctad_ict4d07_en.pdf
3. Доклад о мировом развитии 2016 «Цифровые дивиденды» Группы Всемирного банка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/23347/210671RuSum.pdf>

ПОЗИТИВНІ НАПРЯМИ ВПЛИВУ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇН, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ

Білько А.Б.,

учень, 11 клас ПГГ №75

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) є сьогодні ресурсом, який може сприяти підвищенню ефективності функціонування економік країн-реципієнтів інвестицій, а відтак і підвищенню загального рівня життя населення. Особливо це стосується країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою, які мають дефіцит власних фінансових ресурсів. ПІІ відіграють важливу роль в економічному розвитку країни через активізацію процесів капіталоутворення, передачу технологій та наукових знань, підвищення продуктивності праці. Вивчення та використання іноземного досвіду щодо впливу ПІІ на розвиток економік країн-реципієнтів може бути дуже корисним для України.

Серед вітчизняних економістів, в роботах яких висвітлюються питання впливу іноземних інвестицій на економіку країн, що розвиваються варто назвати наступних: В.В.Базилевич, А.О.Близнюк, В.М.Бредіхін, А.П.Гальчинський, Т.Кулініч, С.М.Макуха, К.П.Покатаєва, К.О.Попкова, І.І.Пузанов, О.І.Рогач, В.М.Федосов, А.С.Філіпенко, О.В.Шнирков, А.В.Яблонська та інші.

Позитивний вплив ПІІ на економіку країн, що розвиваються, прослідковується за наступними головними напрямками:

1) Збільшення та активізація процесів капіталоутворення в країнах, що приймають ПІІ. Капіталомісткі проекти (тобто фінансовий компонент інвестицій досить високий) можуть призводити до значних прогресивних структурних зрушень в економіці країни, яка приймає ПІІ, і, як наслідок, можуть сприяти зростанню її промислового експорту (наприклад, НІК Азії).

Внутрішні джерела інвестицій в більшості країн виступають основним джерелом економічного зростання. Надходження іноземних інвестицій виступає додатковим джерелом капіталоутворення, що особливо необхідно для країн, що розвиваються. Найвищі показники частки ПІІ у загальних інвестиціях у країн Південно-Східної Азії - Сінгапурі, Гонконзі, Малайзії тощо. Необхідно також вказати, що ТНК через ПІІ збільшують середній рівень заробітної плати в країнах, що розвиваються (на іноземних підприємствах заробітна плата більше). Це призводить до збільшення заощаджень населення і, як наслідок, до збільшення внутрішніх інвестицій.

2) Передача через канали ПІІ новітньої технології. Як свідчить світовий досвід за останні 20 років, високотехнологічне виробництво

розвивається більш швидкими темпами, ніж промислове виробництво в цілому. Необхідно відзначити, що через передачу технологій країни, що розвиваються, отримують і нове обладнання, устаткування, технологічне забезпечення, сукупність управлінських і організаційних знань, а також доступ до світових ринків збуту. Передача нової технології через ПІІ часто пов'язана з підвищенням продуктивності факторів виробництва в країні надходження інвестицій. Проведення НДДКР для ТНК часто дешевше в країнах, що розвиваються (при наявності там відповідної бази) на основі своїх філій і це також часто виступає важливим фактором перенесення ними виробничих і наукових потужностей закордон.

Експерти ООН розділили країни, що розвиваються, на 4 групи за рівнем використання нової технології (в тому числі й отриману через ПІІ): а) країни Південно-Східної Азії – Сінгапур, Гонконг, Малайзія, Тайвань, Тайланд тощо. Вони отримують ПІІ в великих розмірах і самі вже почали залучатися до процесу створення нових технологій (інформатика, мікроелектроніка, біотехнологія тощо). На основі цього з даного регіону відбувається експорт відповідної наукоємної продукції; б) країни з великими ринками – Аргентина, Бразилія, Мексика, Індія, Китай. В країнах активно формується на базі первісних ПІІ власний національний науково-технічний потенціал (енергетика, інформатика, мікроелектроніка, біотехнологія тощо); в) нафтовидобувні країни, що розвиваються, та країни з середнім розвитком; г) найменш розвинуті країни світу, де практично відсутні будь-які НДДКР [4].

3) Приплив ПІІ (особливо в організацію нових підприємств та в придбання наявних фірм) в країну стимулює розвиток людських ресурсів через передачу досвіду на філіях іноземних компаній, підвищення кваліфікації, додаткове навчання трудового персоналу, підвищення майстерності, розвиток підприємницьких та управлінських здібностей. Виділяють три головних канала передачі знань: а) шляхом формального навчання (наприклад, школи менеджменту та бізнесу); б) шляхом неформального навчання (в процесі роботи на підприємстві іноземної компанії); в) шляхом повсякденного нагромадження досвіду [2, С.473]. Розвиток людських ресурсів, в свою чергу, підвищує конкурентоспроможність країни. Збільшення людського капіталу веде до зростання продуктивності праці та інших факторів виробництва, а відповідно і в цілому національного виробництва. Підвищується рівень життя населення.

4) Вплив експортних операцій ТНК в країні вкладання ПІІ на підвищення економічного зростання через збільшення загального експорту країни. Мова йде про ПІІ, які спрямовані не тільки на використання внутрішніх ресурсів країни і використання для збуту продукції своїх

іноземних філій внутрішнього ринку, а й орієнтовані на експорт своєї продукції на міжнародні ринки. ПІІ можуть стимулювати розвиток виробництва в розрахунку на попит світового ринку і на ті товари, щодо яких вони мають порівняльні переваги спеціалізації. Додатковий попит з боку зовнішнього ринку може компенсувати вузький внутрішній ринок та збільшити ефект економії при збільшенні масштабів. В найбільшому ступені ефект збільшення експорту за рахунок ПІІ має прояв в країнах Південно-Східної Азії, зокрема в Сінгапурі та Гонконзі. У таких великих країнах, як Бразилія, Китай, Індія експортні операції ТНК не можуть стати головним джерелом експортного зростання. Збільшення вивозу готових товарів на 1% забезпечує приріст ВВП в Сінгапурі на 0,21%, в Гонконзі – на 0,47%, тоді як в Індії – на 0,08%, в Бразилії – на 0,01%. За дослідженнями ЮНКТАД по всій групі НІК зростання ПІІ на 1% на душу населення веде до 0,55% зростання високотехнологічного експорту країни, яка приймає ПІІ. Питомага вага експорту в загальному обсязі продажів іноземних філій на внутрішньому ринку в країнах, які досліджувалися, наступна: Індія – 15%, Китай – 45%, країни АТР - від 50% до 70% [4]. Особливо сильні позиції ТНК займають в експорті технологічноскладних галузей (електронна, електротехнічна, хімічна промисловість, транспортне машинобудування тощо).

Як підсумок зазначимо, що потенційно прямі іноземні інвестиції та ТНК можуть спрявляти значний позитивний вплив на прискорення економічного зростання і робити реальний внесок в економіку країни, що приймає ПІІ. Це залежить від багатьох факторів, серед яких рівень економічного розвитку країни, можливості ТНК організувати високоприбуткове підприємство, інвестиційний клімат в країні. Найбільш бажані для країни так звані «якісні» інвестиції, тобто інвестиції, які мають тісні зв'язки з внутрішнім сектором економіки, з сильною експортною орієнтацією чи сильним ефектом поширення технологій чи знань. За сприянням ТНК можуть бути полегшені та прискорені процеси формування ринкового середовища, здійснення необхідних структурних зрушень в економіці країни, що приймає інвестиції, може бути проведена модернізація певних галузей промисловості. Необхідно також відзначити, що іноземні інвестиції безпосередньо впливають на фактори виробництва (людський капітал, фінансовий капітал, технологія) та посилюють потенціал порівняльних переваг країни, посилюючи її конкурентоспроможність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міжнародні інвестиції : навч.-метод. посібник / [Бредіхін В.М., Покатаєва К.П., Близнюк А.О., Попкова К.О.] / Харківський національний ун-т. – Х. : ХНАДУ, 2008. – 268 с.
2. Рогач О. Міжнародні інвестиції: теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій. – Київ, «Либідь», 2005р., – 716с.
3. Инвестиции. Понятие и классификация инвестиций [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.grandars.ru/student/fin-m/investicii.html>
4. UNCTADSTAT [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unctadstat.unctad.org/TableView/tableView.aspx>
5. World Investment Report 2014 - Investing in the SDGs: An Action Plan (UNCTAD/WIR/2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unctad.org/en/pages/PublicationWebflyer.aspx?publicationid=937>
6. World investment report, 2015: Reforming International Investment Governance (UNCTAD/WIR/2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unctad.org/en/pages/PublicationWebflyer.aspx?publicationid=937>

ПЕРЕРОБКА ВТОРИННОЇ СИРОВИНИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

Болдирева А.В.,

**студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Щороку людство продукує понад 2 мільярди тонн сміття. Це в середньому 200 кілограмів на людину. В країнах активного споживання ця цифра сягає 2 тонни на рік на людину. Україна входить в число країн з найбільш високими абсолютними обсягами утворення та накопичення відходів – 700-720 млн. тонн щорічно. Сміттєзвалища займають в Україні більше 160 тисяч га, і всі вони практично заповнені – загальна маса накопичених відходів перевищує 36 млрд тонн. З кожним роком цифри лише зростають. Стає очевидним, що в Україні необхідні зміни, інакше ситуація загрожуватиме перерости в екологічну катастрофу.

В даній роботі проаналізовано шляхи, якими розвинуті країни вирішують проблеми з відходами; а також проведено SWOT-аналіз ринку вторинної сировини України, в якому зазначаються його сильні та слабкі сторони, а також можливості та загрози його розвитку.

Сьогодні Швеція є одним з лідерів у сфері переробки вторинної сировини. Країна використовує технологію «waste-to-energy», яка передбачає спалювання відходів з метою отримання енергії. Як результат, енергією забезпечується близько мільйона сімей. Швеція діє настільки ефективно у цій сфері, що імпортує тверді побутові відходи (ТПВ) з Норвегії, Великобританії, Німеччини та інших країн, при чому ці країни платять Швеції за утилізацією своїх відходів.

Австрія активно використовує біотехнологію, яка дозволяє розщеплювати пластик, що забезпечує «колообіг пластику», тобто відхід від одного продукту використовується для створення іншого. Велика Британія досягла успіху у сфері переробки харчових відходів. Вони використовують технологію, яка передбачає використання бактерій для переробки харчових відходів у біогаз або біодобрива.

Досвід Південної Кореї, на нашу думку, є унікальним. У корейському смарт-місті майбутнього Сонгдо, що знаходиться на відстані 60 км від Сеула, запроваджено технологію, яка збирає сміття через підземну систему замість сміттєзбиральних машин. Таким чином, сміття безпосередньо з квартир потрапляє до каналізації → через підземні труби транспортується до сортувальних механізмів → відсортовані відходи потрапляють на сміттєспалювальний завод, на якому вони перетворюються у газ.

В Індії проблема сміття стоїть дуже гостро. Для вирішення проблеми, було запропоновано новий спосіб використання пластику, який передбачає, що, наприклад, поліетиленові пакети, обгортки та упаковки

будуть використовуватися при будівництві доріг. Це призвело до того, що вже побудовано тисячі кілометрів доріг, а пластик став товаром, який уряд купує у населення.

Враховуючи актуальність проблеми переробки вторинної сировини в Україні ми провели SWOT-аналіз ринку результати якого наведені у Таблиці 1.

Таблиця 1

SWOT-аналіз ринку вторинної сировини України

Сильні сторони		Результат
1	Попит на продукти переробки на зовнішньому ринку	Через відносно низьку вартість переробки вторинної сировини та широкий спектр переробки різних видів ТПВ з метою отримання енергії або вторинного використання попит на вторинну сировину закордоном невинно зростає. Розвинуті країни розглядають переробку сировини як можливість зекономити на виробленні своєї продукції, адже така переробка має значні переваги. Наприклад, виробникам скла дешевше купити склобій та переплавити його, аніж виробляти його з нуля, тому що так економиться енергія, а пічі працюють в ошадливому режимі.
2	Відносно невеликі обсяги інвестицій	Ринок вторинної сировини характеризується малою кількістю сміттепереробних компаній, в той час як ТПВ дуже багато, що призводить до низької конкурентності, що стимулюватиме більш швидко окупність вкладених коштів. До того ж, інвестор має великий вибір щодо діяльності: будівництво універсального заводу з переробки вторинної сировини дуже дороге (його вартість складає близько \$20 млн), проте для організації підприємства з переробки одного виду ТПВ (скла, картону, пластику, дерева або металу) необхідно близько \$50-300 тис, що є реальною цифрою для інвестицій середнього бізнесу.
3	Підвищений інтерес до проблеми утилізації ТПВ	Сьогодні спостерігається тенденція до підвищеної уваги до проблеми відходів. Це зумовлене такими факторами як проблема львівського сміття, яка детально висвітлюється у ЗМІ, прагненням українського уряду до гармонізації законодавства з європейським, що передбачає і перегляд законодавчих актів у сфері поводження з відходами, та переробка вторинної сировини як можливість частково вирішити енергетичну кризу. Таким чином, інтерес до цієї проблеми з боку інвесторів підвищується.
4	Комплексний вплив на забезпечення сталого розвитку	Переробка вторинної сировини вирішує одразу значну кількість проблем в Україні: 1. Підвищення експортного потенціалу в Україні; 2. Приплив інвестицій як іноземних, так і вітчизняних; 3. Розвиток українського середнього та малого бізнесу; 4. Часткове вирішення енергетичної кризи, що наразі існує в Україні; 5. Вирішення екологічної проблеми (чи не у кожному місті України існує проблема з сміттєзвалищами, які переповненні та забруднюють навколишнє середовище, тому переробка ТПВ, у цьому контексті, буде способом позбутись надлишкового сміття).
Слабкі сторони		Результат
1	Недосконала законодавча база	Закон України "Про відходи" був написаний ще у 1998 році, останні правки були внесені у 2013 році, проте ситуація у сфері поводження з відходами змінюється з кожним роком у негативний бік. До Верховної Ради подаються законопроекти щодо поводження з відходами, але вони не приймаються. Можна сподіватись, що в рамках програми вступу до ЄС уряд гармонізує законодавчу базу у сфері поводження з відходами України з європейською, проте реальних змін поки що не відбулось.
2	Забруднення навколишнього середовища	Україна входить в число країн з найбільш високими абсолютними обсягами утворення та накопичення відходів - 700-720 млн тонн щорічно. Сміттєзвалища займають в Україні більше 160 тисяч га, і всі вони вщент заповнені. Загальна маса накопичених відходів перевищує 36 млрд тонн. З кожним роком цифри лише зростають, що загострює екологічну кризу.
Можливості		Результат
1	Використання вторинної сировини для переробки, якої надлишок	Сортування з подальшою переробкою вторинної сировини призведе до скорочення кількості сміття, що відвозять на полігони або сміттєзвалища. На сьогоднішній день в Україні існує близько 6,5 тисяч легальних сміттєзвалищ, проте близько 12 тисяч працюють нелегально з грубими порушеннями екологічних норм.
2	Переробка ТПВ у енергію	Енергія, отримана зі спалювання сміття, дасть можливість заощаджувати на використанні вігудля, газу та інших природних ресурсів, необхідних для отримання енергії. Це дуже важливо в контексті енергетичної кризи в Україні.
3	Створення робочих місць	У грудні 2016 року у Державній службі зайнятості України було зареєстровано 390,8 тис безробітних, що на 52,9 тис більше, ніж за попередній місяць. Тому легалізація бізнесу у сфері переробки вторинної сировини (реєстрація сміттєзвалищ, полігонів, компаній по переробці ТПВ) призведе до створення нових робочих місць та покращить ситуація з безробіттям в Україні, при чому не локально, а, враховуючи проблеми з сміттям, по всій території України.
4	Приток коштів до бюджету	За рахунок сплати податків компаніями, що займаються сортуванням, переробкою або утилізацією ТПВ, українська скарбниця поповниться.
Загрози		Результат
1	Нестабільність економіки	Нестабільність української політичної, економічної та соціальної сфер життя, а також вплив зовнішніх факторів (наприклад, напруженість у стосунках з Росією) призводить до функціонування нестабільної економічної системи, що проявляється у таких негативних явищах як інфляція або нестабільність курсу валют (останнє різке підвищення відбулось у 2014 році), що поглиблює непевності в плані розвитку бізнесу.
2	Нестабільність політичної системи	За 25 років незалежності в Україні вже відбулись дві революції. Часта зміна влади, що передбачає зміну політичного курсу, перешкоджає розробці та імплементації бізнес-ідей у сфері переробки ТПВ.

Джерело: розроблено особисто автором.

Таким чином, наразі ринок вторинної сировини України має чисельні проблеми, які вимагають негайного вирішення, проте також слід зазначити, що цей ринок є дуже перспективним, при чому не тільки для українських бізнесменів, а й для іноземних інвесторів. Це безумовно перевага в контексті економічної кризи в Україні та в рамках забезпечення подальшого сталого економічного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Доскіч В. Сортування сміття в Україні: вийти на новий рівень [Електронний ресурс] / Вікторія Доскіч // Інформаційне агентство «УНІАН». – 22 квітня 2016. Режим доступу: <https://www.unian.ua/>
2. Єрмоленко В. Без сміття: хто у світі навчився жити без відходів [Електронний ресурс] / Володимир Єрмоленко // Журнал «Громадське». – 18 березня 2017. Режим доступу: <https://hromadske.ua/>

INNOVATIONAL ENVIRONMENT IN GERMANY

Бондар А.,

**студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Germany is Europe's strongest economic and industrial power, considering how much time and effort Germany puts into research, technology, science, and education. Germany also has a history of being scientifically minded. It won the first Nobel Prize in 1901, and before World War II had more Nobel laureates for science than any other country.

Through fear and competition, the World War 2 pushed scientists and inventors to create ever more effective weapons and technology. By 1990, Germany was born anew. The unification of Germany meant that it could focus again on creating a stronger nation and unifying its great minds.

Germany has been an academic powerhouse for a long time, and as such education is the backbone of Germany's technological advances. According to The Federal Ministry of Education and Research, "the goal is for good ideas to be translated quickly into innovative products and services. This is because innovative solutions are the factors that drive our prosperity and support our quality of life."

As of 2014, tuition fees for universities were no longer charged in Germany. Tuition fees are socially unjust, they particularly discourage young people who do not have a traditional academic family background from taking up studies. It is the core task of politics to ensure that young women and men can study with a high quality standard, free of charge in Germany.

The Federal Ministry for Economic Affairs also stresses the importance of diversity in research. This may be one of the reasons Germany excels across the board. It also explains why 80 billion euros is being allocated to research and development. Germany takes investment to the next level and is the second biggest global investor, after the USA. Germany is in the top 10 countries that devote a large percentage of economic output to research and development. It is also in the top 10 countries who create new innovations. The combination of investment in research, the actual R&D process, and new innovations per capita plants Germany in the top 10 of The Global Technology Index[1].

The largest organisations that award financial support to individuals are the German Research Foundation (DFG) and the German Academic Exchange Service (DAAD). In addition to these large funding organisations, many other public and private bodies provide financial support for science and research. Important donors include not only Germany's federal and state governments, but also the European Union. A large number of charitable foundations have also set themselves the goal of supporting research and junior researchers[2].

Almost one third of spending on research and development is provided by federal and state governments. Government is thus the main sponsor of research in Germany alongside industry. The Federal Government spends 14.2 billion euros on R&D (2014). Of this amount, 60% is spent by the Federal Ministry of Education and Research (BMBWF), 21% by the Federal Ministry for Economic Affairs and Energy and 6% by the Federal Ministry of Defence. In addition to this, the German states invest another 10.1 billion euros in R&D (2013).

The Federal Government spends 14.2 billion euros on R&D (2014; 2013: 14.3 billion euros). The German states invest an additional 10.1 billion euros (2013)[3].

Many major sponsors of new research talent are organised as foundations. They include the Alexander von Humboldt Foundation , which uses mainly public funding to enable highly qualified foreign researchers to undertake research stays in Germany. However, there are also organisations, such as Stiftung Bildung und Wissenschaft , that especially support junior researchers[4].

The German Federation of Industrial Research Associations (Arbeitsgemeinschaft industrieller Forschungsvereinigungen, AiF) was founded in 1954. As a registered non-profit association, the AiF concentrates on application-oriented research and development for small and medium-sized enterprises (SMEs). That is why it primarily promotes interchange between industry and science in order to swiftly put new research findings into practice. Its services are especially oriented towards German firms. The association is active at the national and European level.

The AiF has established an innovation network that involves 100 industrial research associations with approximately 50,000 companies (mainly SMEs). It has also set up two subsidiaries in Cologne and Berlin. Over 1,200 research institutes have contributed to Industrial Collective Research (IGF) projects. The industry-based research associations of the AiF are entitled to submit applications[5].

The German Research Foundation (Deutsche Forschungsgemeinschaft, DFG) is the self-governing organisation for science and research in Germany that brings together higher education institutions and research organisations. It is the central research funding organisation in Germany and provides financial support for research in higher education and public research institutions, but does not run any research establishments itself.

The money that the DFG distributes on the basis of a sophisticated evaluation system comes from federal (67%) and state funds (33%) and to a smaller extent (0.1%) from foundations and the European Union. In 2015 its budget totalled 2.9 billion euros[6].

The new High-Tech Strategy stands for the aim of moving Germany forward on its way to becoming a worldwide innovation leader. The goal is for

good ideas to be translated quickly into innovative products and services. This is because innovative solutions are the factors that drive our prosperity and support our quality of life. They strengthen Germany's position as a leading industrial and exporting nation. And they make it possible to find creative answers to the urgent challenges of our time – including challenges in such areas as sustainable urban development, environmentally friendly energy, individualised medicine and the digital society.

REFERENCES

1. Shoeman R. (2016). *Why is Germany a Powerhouse in Research and Innovation?* Retrieved November 20, 2016, from <https://theculturetrip.com/europe/germany/articles/germany-technology-research-and-innovation/>
2. Formica E. (2016). *Funding Organizations*. Retrieved October 25, 2016, from <https://www.research-in-germany.org/en/research-funding/funding-organisations/>
3. Torry H. (2016). *Federal and State Governments*. Retrieved October 25, 2016, from <https://www.research-in-germany.org/en/research-funding/funding-organisations/federal-and-state-governments.html>
4. Randow J. (2016). *Funding Organizations and Foundations in Germany*. Retrieved October 25, 2016, from <https://www.research-in-germany.org/en/research-funding/funding-organisations/foundations.html>
5. Russell K. (2016). *When interest rates rise*. Retrieved October 14, 2016, from <https://www.research-in-germany.org/en/research-funding/funding-organisations/industrial-research-associations-aif.html>
6. Appelbaum B. (2016) *US Fed Funds Rate Forecast*. October 2, 2016 from <https://www.research-in-germany.org/en/research-funding/funding-organisations/german-research-foundation-dfg.html>

DEVELOPMENT OF BLOCKCHAIN TECHNOLOGY IN CHINA

Вакарова А.В.,

**студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

The latest trend in China's financial sector is blockchain technology. The Government of China is intending to implement the bitcoin technology to increase transparency and combat fraud. Therefore the Chinese banks are experiencing a galloping increase in demand for blockchain experts.

Country with the second largest nominal GDP in 2016, according to Statistics Times, which equals to 16% of world's GDP, country to have respect for, as the world's community has done by recognizing the power of yuan, such a country has outdated and disparate technology. While four Chinese banks rank among the world's five largest by capital, many still use paper, fax machines, and traditional chop stamps to verify documents. Now, spurred by regulators, they are looking to use blockchain to leapfrog a generation of technology and clean up the system, bankers and blockchain experts say.

Demand from Chinese banks for experience in blockchain more than doubled last year and will grow further this year. Headhunters and blockchain professionals say that lenders have already invested \$1.5 billion in the technology trying to catch up with Western counterparts. Banks and headhunters are trawling Chinese universities for talent and luring tech start-up executives with 50 percent pay rises and salaries of up to 1.2 million yuan (\$175,000). They are focused on hiring home-grown talent for language and cultural reasons so far, but the increasing demand may force them to scout overseas.

Blockchain is a ledger system that processes, stores and tracks digital information, from crypto-currencies to loan agreements. Because blockchain documents are constantly changing and hard to tamper with, financial firms and regulators see them as a potential way to make transactions more transparent, auditable and secure. In October 2015, the Ministry of Industry and Information Technology identified blockchain as a fraud-fighting tool and called on 'every level of government' to encourage large firms to invest more in the technology. The People's Bank of China, the top financial regulator, has also signalled support for blockchain. And nowadays banks are testing blockchain for know-your-client documentation, trade finance transactions, payments, and asset custody.

While China accounts for most of the global trading in the bitcoin cryptocurrency, Chinese lenders lag Western rivals on blockchain adoption by up to 12 months, because about 80% of top global banks will have launched blockchain projects in 2017 (World Economic Forum) and are playing catch-up.

To be sure, many blockchain projects globally are still in their infancy, but the complexity of Chinese bank legacy systems could make it even tougher to apply the technology successfully.

Nevertheless, some initial steps towards achieving the goal have been already made. The People's Bank of China (PBOC) has completed a trial run of digital currency based on blockchain technology. Developed by the PBOC, the digital currency was tested on a blockchain and the trial was completed in mid-December 2016. The trial took place on shared distributed ledger, with the world's largest bank by assets, the Industrial and Commercial Bank of China along with the Bank of China – both government-owned banks – participating in it together with privately owned WeBank, hinting toward the possible digitization of the Chinese Renminbi, the country's fiat currency.

The infrastructure for setting up digital payment will work as follows: “When the system is ready, the central bank's pilot digital bank acceptance exchange platform will be connected with the existing Shanghai Commercial Paper Exchange to form a national platform for bank bill transactions.”

Further, the Central Bank of China issued a public recruiting call in November 2016 seeking experts in developing blockchain technology, big data, cryptography and systems' design. As a mandatory requirement, applicants must hold a Master's or a Doctor's degree in cryptography, computer science or information security. The PBOC is among the earliest known efforts by the Central Bank to research and explore the possible issuance of a nationwide digital currency. The Central Bank of China put together a specialist research team as early as in 2014 engaging experts from Citibank and Deloitte toward discussion of the regulatory frameworks required for a national digital currency.

“As a legal tender, digital currency must be issued by the Central Bank”, Xiaochuan, Chinese economist, banker, reformist and bureaucrat, stated. As Governor of the People's Bank of China since December 2002, who added that a PBOC-developed digital currency “differs from Bitcoin from the very start”.

Perhaps coincidentally, the PBOC has been more prominently involved in looking into the operations of China's major bitcoin exchanges since the successful completion of its own digital currency trial. The Central Bank's ‘on-site’ checks of bitcoin exchanges has the authorities pointing to ‘irregularities in the trading platforms’ business practices. Following early inspections, bitcoin exchanges stopped margin trading options and began enforcing trading fees for bitcoin transactions.

And first practical steps have already been made. One of China's largest peer-to-peer lending services has launched a private blockchain service based on ethereum – and this is the latest news (28 March).

CreditEase debuted the service at its own conference, showcasing how the platform (called 'BlockWorm') can store and secure blockchain data. The report

indicated that CreditEase would now seek to test the application, called CreditStorage, as a supply chain tool for enterprise businesses. Founded in 2006, the Beijing-based startup offers microfinance services, connecting small borrowers with lenders via a web platform. Investors include Kleiner Perkins Caufield & Byers, Morgan Stanley and IDG Capital.

China is keeping abreast of time, following the world trend for using blockchain technology for collecting, processing and tracking digital information on financial transactions. The PBOC has stated its intention to issue its own digital currency “as soon as possible,” furthermore, the Government of China wants the technology behind bitcoin being implemented to increase transparency and combat fraud. They are seeking for experts in blockchain technology, big data, cryptography and systems’ design, and offering them competitive salaries. It is quite possible, that Ukrainian students will soon know about interesting and promising programs offering jobs within Chinese blockchain system, as they purport to involve graduates and postgraduates.

However, there are a lot of obstacles on the way to the transparent financial sector. The complexity of Chinese bank systems could make it even tougher to apply the technology successfully, bearing in mind that many still use paper, faxes and traditional chop stamps to verify documents, just as in Ukraine.

All in all regardless of difficulties, Chinese is a very patient and persistent nation, and a lot of experts have no doubt in successful implementation of blockchain technology in governmental structure.

REFERENCES

1. Campbell, R. (2017, March 18). FinTech’s Influence in Asian Markets Grows. Retrieved from <https://www.cryptocoinsnews.com/influence-fintech-asian-markets-grows/>
2. China's Central Bank Completes Digital Currency Trial on a Blockchain. (2017, January 30). Retrieved March 28, 2017, from <https://www.cryptocoinsnews.com/chinas-central-bank-completes-digital-currency-trial-blockchain/>
3. Tham, E. (2017, January 26). China Turns to Blockchain to Make Markets Clearer and Cleaner. Retrieved March 28, 2017, from <http://www.reuters.com/article/us-china-fintech-blockchain-idUSKBN15A368>
4. The Blockchain in China. (n.d.). Retrieved from <http://www.steptoec.com/practices-397.html>
5. Rizzo, P. (2017, January 26). China's Central Bank is Testing a Blockchain-Backed Digital Currency. Retrieved from <http://www.coindesk.com/chinas-central-bank-testing-blockchain-backed-digital-currency/>
6. "World Economic Outlook". IMF. November 21, 2016. Retrieved March 28, 2015.

CONTEMPORARY ISSUES AND WAYS OF IMPROVEMENT OF BUSINESS ENVIRONMENT OF UKRAINE

Гондар М.,

**студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

To begin with, Ukraine offers a broad range of opportunities for foreign investors. Boasting over 35% of the World's reserves of most fertile black soils, nowadays Ukraine is the most suitable for organic agriculture and sustainable bio farming that can offer more than 30% savings on recurring expenditures. Investments in web media and custom software development are also profitable today. Ukrainian IT specialists are known all over the world, and many of them possess the unique knowledge necessary to develop new Internet ventures and software houses which produce sophisticated web and mobile applications. The experience of cooperating with Western European or American partners has introduced Ukraine to world leaders in software development. Investment in hotels, restaurants, residential space and commercial real estate in Ukraine tends to hold the position of the most profitable sectors of the Ukrainian economy. The lack of high-quality hotels and restaurants that meet the world standards makes Ukraine free from competitors and a great place to invest.

Development of favourable conditions for business climate in Ukraine remains one of the most urgent tasks. The amount of FDI in the economy of Ukraine on 1st of January 2016 totalled around \$4300 million and \$1000, 5 per capita. More than 83% of direct investment comes from the ten major countries-investors: Cyprus, Germany, the Netherlands, Russia, Austria, UK, the British Virgin Islands, France, Switzerland, and Italy. Ukraine has undergone many changes in the political landscape resulting in greater democratization, expanded freedom of media and political discourse. (Investment Climate Statements, 2016)

However, the current business environment of Ukraine is still not attractive to the foreign investors due to the several risks which exert a significant influence on the ease of conducting business in Ukraine. The military conflict with Russia continues to affect FDI inflow in Ukraine despite the fact that the warfare is limited to a small part of Ukraine's territory. The steadily increasing pressure of military aggression and the unpredictability of Ukraine's opponent actions affect the perceived political risk of investing in Ukraine. Moreover, due to the broad media coverage of the conflict in foreign press, the whole country is largely associated with the military conflict in the East, and no clear distinction is made between regions of Ukraine. Conditions for conducting business in Western or Central Ukraine differ significantly from the environment in the conflict area, even though one cannot deny that they are not completely independent as there is likely some impact. More time without significant

escalation has to pass to make this difference evident to the majority of potential investors, while an active information policy and the success of existing foreign investment would also help. Another concern is whether Ukraine can offer projects with a return high enough to cover the risk of investing in the country. (Foreign Direct Investment in Ukraine: War and Peace, 2017)

The Government of Ukraine should undertake strict measures to decrease the volatility of the situation in the Donbas. Banks have ceased operations in the region and the Ukrainian Government is unable to provide essential services. In addition, road and rail systems in the area are damaged by the conflict leaving businesses without the means to receive input or move product. (Investment Climate Statement, 2016) The Ukrainian Government can significantly improve the situation by eliminating power outages, work stoppages, illegal ‘taxation’, and establishing high- quality infrastructure.

To ensure beneficial conditions for foreign investors and advance the ease of starting and doing business Ukraine has to undertake several urgent steps. It is necessary to improve the existing taxation system by repealing all regulations with tax legislature, facilitating the process of filing financial statements, making accountability transparent, and adopting clear, simple tax administration procedures. These measures can stabilize the tax legislation making it favourable to small and medium-sized companies. (Echandi R., Krajcovicova J., Qiang C., 2015)

The Law on the Protection of the Rights of Intrepreneurs during Government Inspections needs re-examining to correspond the world standards. This law shall meet the requirements of the frequency of inspections of different types of business. Companies operating in Ukraine shall file the financial history and be subject to standardize sanitary and safety control. Restriction of the misuse of inspecting officials’ authority and adopting accountability for inspecting agencies for omissions or failure to perform their duties shall be guaranteed. Entrepreneurs shall possess more power to defend their rights during inspections. Inspections should not be conducted on funds collected from penalties imposed on businesses. Moreover, Ukraine is associated with the operation of illegal or ‘rogue’ collecting societies. Such organizations tend to operate without necessary transparency and seldom submit sufficient payments that they collect to the appropriate holders entitled to the royalties. The strict control of inspection intuitions has to be conducted to ensure the transparent performance of the authorized institutions.

The government strategy should consist of a new monetary system for promoting stability and economic growth. It emphasizes primary directions of strengthening governmental institutions decreasing the scale of the bureaucracy and eradication of corruption. The Ukrainian Parliament has adopted a complex of progressive laws to reinvent the business environment. The new legislation will eradicate ways for discrimination and abuse by supervisory authorities

when controlling fiscal accountability, foster the practice of pre-trial dispute solving procedures, and destroy the barriers for service export. (NUCC, 2016) All these changes aim to make Ukraine more attractive to foreign investors.

The stable and progressive system of taxation, the absence of frequent changes of legislature, and efficient legal protection of investors and entrepreneurs are keys to the success of the Ukrainian business environment. Subject to the World Bank Survey “Doing Business 2016”, Ukraine has become more attractive for investors and now it is in the 83rd place in the rank of countries with one of the most favourable trade outlook to start a business. According to the gathered and analyzed data on factors of the economic growth, Ukraine possesses an enormous potential, which should be directed to right flow, and supplemented by the efficient means of reformation with the help of experience, and organizational framework of well-developed countries.

REFERENCES

1. 2016 Investment Climate Statements (n.d.). Bureau Of Economic And Business Affairs [Electronic resource]. – Access mode: Retrieved from <https://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2016/eur/254427.htm>
2. Foreign Direct Investment in Ukraine: War and Peace ... (n.d.). [Electronic resource]. – Access mode: <http://voxukraine.org/2017/02/02/investments-in-ukraine-en/>
3. Echandi R., Krajcovicova J., & Qiang C. Z. W. (2015). The Impact of Investment Policy in a Changing Global Economy: a Review of the Literature. World Bank Policy Research Working Paper, (7437).
4. NUCC | New Laws Adopted to Simplify the Business ... (n.d.). [Electronic resource]. – Access mode: <http://nucc.no/the-ukrainian-parliament-has-adopted-new-laws-to-simplify-the-bus>
5. World Bank Group (Ed.). (2016). Doing Business 2017: Equal Opportunity for All (Vol. 14). World Bank Publications.

ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТНК НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Гринь О.В.,

аспірант кафедри міжнародних фінансів,

**Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

В даний час людство займають проблеми глобалізації, що впливають на всі сфери життя людського суспільства: економічні, соціальні, політичні. Процес глобалізації має об'єктивний характер, будучи неминучим результатом еволюції світової економіки, посилення світогосподарських зв'язків.

Одним з основних джерел глобалізації є феномен транснаціоналізації, у рамках якого велика частина виробництва, споживання, експорту, імпорту і доходу країни значною мірою залежить від рішень міжнародних центрів за межами даної держави. Як головні сили тут виступають ТНК, що самі є одночасно і результатом і головними учасниками інтернаціоналізації. Транснаціоналізація - це новий етап, що являє собою процес посилення світової інтеграції в результаті глобальних операцій ТНК.

Наслідки дій ТНК все сильніше відчують на собі всі країни, серед яких і Україна, яка рухається по шляху інтеграції зі світовою системою. Глобалізація світового ринку - це фактично процес реструктуризації «світу ТНК». Для ТНК, що мають єдиний центр керівництва і що діють в багатьох країнах з метою витягання прибутку для своїх власників, національні ринки вузькі, а державні кордони є перешкодами, що заважають максимізувати норму прибутку на вкладений капітал. Створення ТНК своїх філій в інших країнах обіцяє значні вигоди як з погляду прибутку, так і в плані загальної перспективи зміцнення економічної влади. Це обставина і пояснює той факт, що в сучасному світі практично всі крупні корпорації перетворилися на транснаціональні.

В основі утворення транснаціональних корпорацій в аграрному секторі лежать інтеграційні процеси. Агропромислова інтеграція являє собою процес поєднання (синтез) сільського господарства і промисловості, економічною передумовою якої є безперервність НТП, ґрунтується на сукупності виробничих взаємовідносин і різною мірою проявляється й удосконалюється протягом усього розвитку суспільного виробництва [1].

ТНК впливають на країни базування і приймаючі країни. Оцінювати їх діяльність у приймаючій країні необхідно на рівні держави, вітчизняних підприємств і громадян. Більшість країн, які розміщують філії ТНК на своїй території, схвалюють їх діяльність і навіть конкурують між собою за залучення прямих іноземних інвестицій. Позитивний вплив ТНК на

економіку приймаючих країн виявляється у створенні додаткових робочих місць, поживленні внутрішньої торгівлі, впровадженні інновацій і випуску нових видів продукції. Іноземні ТНК здатні сприяти модернізації капіталоємних виробництв та поліпшенню загального рівня корпоративного управління, надати певні антикризові гарантії. Українські партнери через їх канали можуть закріпитися на традиційних ринках реалізації продукції й вийти на нові [2].

Сучасні великомасштабні інтегровані структури, в основі діяльності яких лежить замкнутий цикл виробництва та інноваційна спрямованість, сформувалися за рахунок агропромислової інтеграції. З усього числа аграрних транснаціональних компаній, які працюють в Україні, можна виділити найбільш відомі: «Cargill» (торгівля і переробка зернових і масличних культур, продукти харчування, торгівля і виробництво кормів для тварин), «McDonald's», «Nestle», «Kraft Foods» (ТМ “Люкс”), «Lactalis» (ТМ “President”), «Kernel» (ТМ “Щедрий Дар”, “Стожар”), «Danone» (“Даніссімо”, “Актімель”). Найкрупнішим виробником та експортером олії є українська компанія «Кернел», яка утримує близько 1/3 ринку та постійно нарощує власні потужності, купуючи нові маслоекстракційні заводи та приєднуючи інших виробників. На його частку припадає близько 8% світового виробництва соняшникової олії. Продукцію компанія поставляє більш ніж в 60 країн світу. Переробні потужності «Кернел» складають 3 млн тонн насіння соняшнику на рік, що дозволяє отримати 1,3 млн тонн соняшникової олії і близько 1,2 млн тонн соняшникового шроту. «Кернел» завершив 2016 фінансовий рік (липень-2015 - червень 2016) з чистим прибутком в \$ 225,2 млн, що в 2,1 рази більше, ніж в 2015 році [4].

Серед експортерів соняшнику виділяються також зарубіжні компанії: «Серна», «Bunge», «Alfred Toepfer». Серед спеціалізованих виробників молока та молочних продуктів є крупні іноземні компанії: „Danone”, „Юнимилк”, „Lactalis”. Водночас існують вітчизняні корпорації, які вже відносно тривалий час працюють на закордонних ринках. Через те, що вони займаються виключно збутом, ще не можна їх назвати в повній мірі транснаціональними, та їхня продукція є добре знаною в світі. До них належать ТОВ СП “Нібулон” – виробник і експортер сільгосппродукції (пшениця, ячмінь, соняшник та ін.), ЗАТ “Чумак” (виробництво та експорт олії, кетчупів, майонезів), виробники і експортери напоїв – АТ “Оболонь” та КП КЗБН “Росинка”. Продаж техніки та обладнання в сільському господарстві здійснюють такі ТНК, як CNH, John Deere, New Holland, AGCO, Claas, ринок засобів захисту рослин представляють Bayer, BASF, Dow та ін.

Аналіз діяльності ТНК в Україні дає можливість виявити ряд позитивних та негативних чинників, що впливають на економіку країни. До позитивних чинників можна віднести:

- покращення виробничої бази України, виробництво іноземними компаніями на території країни товарів та послуг призводить до побудови нових підприємств, модернізації або розширення існуючих;

- впровадження досягнень науково-технічного прогресу в країні, імпорту технологій в країну дозволяє покращити якість продукції, підвищити її рівень конкурентоздатності на світових ринках і, як наслідок, сприяє зростанню експорту;

- посилення процесів інтернаціоналізації і глобалізації, функціонування транснаціональних корпорацій в Україні призводить до активізації залучення вітчизняної економіки у світові процеси та вихід на нові ринки товарів та послуг;

- значні відрахування до бюджету: з 20 найбільших платників податків в Україні 11 – це транснаціональні корпорації.

Недоліки діяльності транснаціональних корпорацій в Україні тісно пов'язані з наявними перевагами для країни. До основних недоліків можна віднести:

- у багатьох випадках транснаціональні корпорації використовують українську економіку як сировинну базу, передаючи українським партнерам не відповідні їхньому рівню розвитку технології з жорсткими обмеженнями на продаж;

- ТНК демонструють свою соціальну відповідальність в Україні, проте на практиці дуже часто порушуються певні права національної робочої сили, використовуються недоліки українського законодавства у сфері охорони навколишнього середовища та ін.;

- міжнародні компанії уникають сплати податків шляхом внутрішнього переливу капіталу в країни з нижчим рівнем оподаткування.

Агропромислові транснаціональні корпорації є основними постачальниками високо-технологічних продуктів та послуг для сільськогосподарського виробництва. За останні десятиліття значення та вплив агропромислових ТНК на процеси, що відбуваються у світовій економіці, значно збільшились. Це пояснюється тим, що значна кількість ТНК за свою структуру і фінансовим потенціалом можуть зрівнятися з деякими невеликими державами та міждержавними організаціями.

Світові глобалізаційні процеси супроводжуються формуванням транснаціональних корпорацій, які являють собою рушійну силу розвитку економіки. Завдяки їм відбувається поширення інноваційних технологій та покращення виробничої бази країни, де розташовані філії корпорацій. Нині

основними факторами, що стримують розвиток транснаціональних корпорацій в Україні, виступають:

- відсутність нормативно-правового поля діяльності ТНК;
- недосконалість податкової системи, що ускладнює доступ іноземного інвестора;
- нестабільна політична ситуація;
- коливання курсу національної валюти;
- нерозвиненість внутрішнього інвестиційного ринку;
- обмежена зовнішня орієнтація бізнесу.

Перспективним напрямом подальших досліджень є формування шляхів усунення вище зазначених факторів гальмування розвитку транснаціональних корпорацій в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агропромислова інтеграція [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/246/42.pdf>
2. http://pidruchniki.com/16090322/ekonomika/transnatsionalni_korporatsiyi_subyekti_mizhnarodnoyi_investitsiyanoi_diyalnosti
3. Експерти про транснаціональні корпорації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/Economics/74635> .
4. http://hyser.com.ua/business_and_finance/niderlandskaya-kompaniya-kupit-10-agropredpriyatij-v-treh-oblastyah-ukrainy-176643
5. Рогач О. І. Транснаціональні корпорації у світовому господарстві : монографія / О. І. Рогач. – К. : ВЦ «Київський університет», 2006. – 150 с.

ОСОБЛИВОСТІ СЕК'ЮРИТИЗАЦІЇ АКТИВІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПРАКТИКА В УКРАЇНІ

Діабі А.,

**студентка 1 курсу магістратури, спеціальність «Міжнародні фінанси та інвестиції», Інститут міжнародних відносин,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка**

Учасники міжнародних фінансових ринків (МФР) постійно знаходяться у невизначених умовах бізнес-діяльності, шукають нові техніки фінансування свого бізнесу, відчувають брак коштів та потребують нових способів управління ризиками. Вони змушені шукати нові інноваційні інструменти для посилення конкурентоспроможності на МФР. Одним з таких способів є процес сек'юритизації активів.

Слово «сек'юритизація» походить від англійських слів securities (цінні папери) і security (безпека). Базельський комітет розглядає сек'юритизацію як «структуровані угоди, в яких банки використовують кредитні деривативи для того, щоб передати кредитний ризик певного пулу». НБУ визначає сек'юритизацію активів як спосіб трансформування боргових зобов'язань банку у ліквідні інструменти ринку капіталів шляхом випуску боргових цінних паперів, забезпечених пулом однорідних активів [5]. На Заході сек'юритизація відома як ABS (від англ. asset-backed securitization, що означає «Цінні папери забезпечені активами»). Таким чином, сек'юритизація активів – це процес трансформації позик та інших видів дебіторської заборгованості в ринкові цінні папери для фінансування власної діяльності і зниження ризику по цим активам.

Існують три ключові ознаки сек'юритизації активів:

- списання активів з балансу їх власника;
- наявність забезпечення випуску цінних паперів;
- наявність вхідних та вихідних грошових потоків – це ті що сплачуються за цінними паперами та за пулом активів, які їх забезпечують [1].

Цей інструмент вперше був застосований в США в 70-ті роки ХХ ст. з метою розвитку ринку іпотеки та створення вторинного ринку житла в країні. З цією метою були утворені державні агенції Fannie Mae та Ginnie Mae, а також приватна компанія Freddie Mac, яка після кризи 2008 року перейшла під контроль Федерального агенства з іпотечного фінансування США (Federal Housing Finance Agency – FHFA). Їх діяльність допомогла стандартизувати оформлення документів і підписання угод іпотеки. Ці агенства випустили перші цінні папери забезпечені іпотекою. Такі цінні папери купувалися інвесторами як найменш ризикові активи, оскільки останні були випущені під гарантію уряду.

На Рисунку 1 проілюстровано суттєве падіння обсягів випуску сек'юритизованих цінних паперів як на американському ринку (з 2080,5 млрд євро у 2007 році до 934,9 млрд. євро у 2008 році), так і на європейському ринку (з 818,7 млрд. євро у 2008 році до 423,9 млрд. євро у 2009 році), що зумовлено фінансовою кризою 2007-2009 рр., яка мала серйозні наслідки для ринку сек'юритизованих цінних паперів.

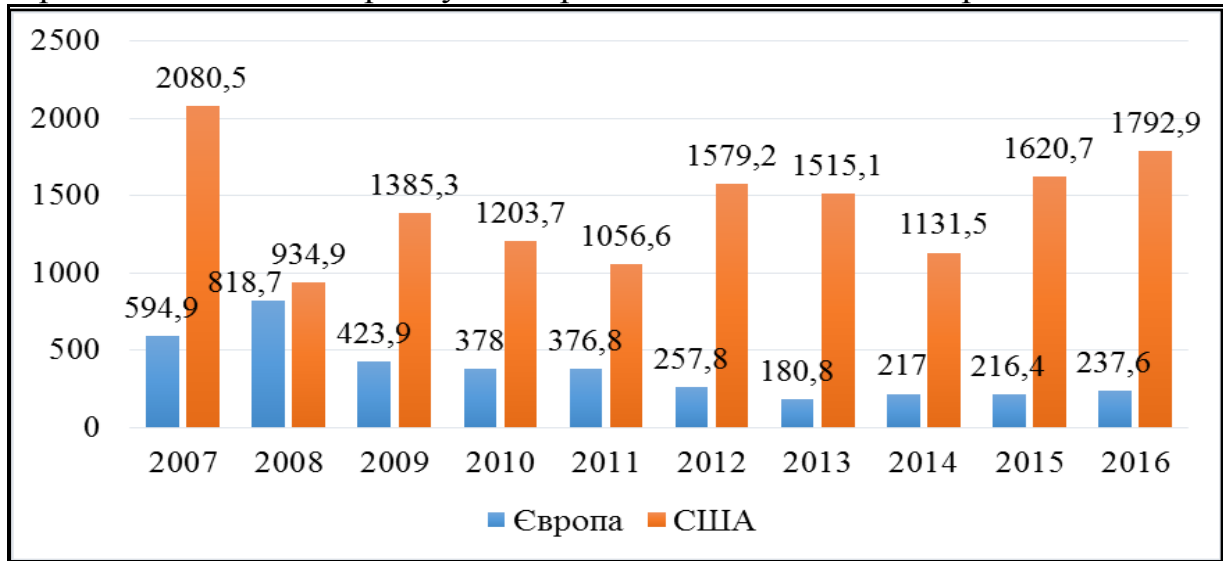

Рис.1. Динаміка обсягів випуску сек'юритизованих цінних паперів в Європі та США, млрд євро

Джерело: Побудовано автором за даними The Association for Financial Markets in Europe. – <http://www.afme.eu/>.

Використовуючи механізм сек'юритизації активів, учасники МФР (на самперед банки, страхові компанії, пенсійні фонди та інші) мають можливість трансформувати низьколіквідні, ризикові активи у високоліквідні цінні папери та продати їх на міжнародному фінансовому ринку.

Перший досвід сек'юритизації активів в Україні отримали лише найбільші фінансові посередники ринку – банки. Першим був «Дельта Банк», який розмістив свої облігації, забезпечені портфелем роздрібних споживчих кредитів, на 100 млн. дол. США серед іноземних інвесторів. Облігації були придбані групою американських інвестиційних фондів, які спеціалізуються на сек'юритизації та фінансуванні, забезпеченому активами (ABS) [2].

Другим став ПАТ КБ «ПриватБанк», який розмістив єврооблігацій на 180 млн. дол. США (ця операція стала однією з найбільших у Східній Європі), що були забезпечені відповідним портфелем доларових іпотечних кредитів банку. До портфелю увійшли близько 10 тисяч кредитів позичальників з різних регіонів України, причому середня величина одного кредиту складала приблизно 17 тис. дол. США. Висока якість іпотечного портфеля Приватбанку забезпечила високий рейтинг за цими

паперами (він був встановлений вищим за рівень суверенного рейтингу України). Основними інвесторами виступили банки й інвестиційні компанії з Європи і Північної Америки, причому британські інвестори викупили 28% випуску, інвестори з Німеччини і Австрії – по 21%; в пулі інвесторів випуску також взяли участь французькі, португальські, російські, італійські, грецькі і канадські інвестиційні банки та компанії. На думку експертів, завдяки проведенню успішної операції сек'юритизації іпотечних активів, Приватбанк зміг на той час понизити ставки по кредитах на купівлю житла і таким чином поліпшив свої позиції на іпотечному ринку [2]. Таким чином, ПриватБанк уклав першу в Україні угоду щодо сек'юритизації іпотечних активів. Вона передбачала продаж прав та вимог за портфелем житлових іпотечних кредитів, виданих «ПриватБанком», на користь іноземної SPV (“Special purpose vehicle”) – Ukraine Mortgage Loans Finance No.1 Plc, створеної згідно із законодавством Англії та Уельсу [2]. В Таблиці 1 надається основна характеристика угоди сек'юритизації активів за участю українських фінансових установ.

Таблиця 1

Параметри сек'юритизації активів вітчизняних банківських установ

Банківська установа	Рік	Сума емісії	Вид кредиту	Фінансовий інструмент
ПАТ «Дельта Банк»	2006	850 млн. грн. (100 млн. дол.)	Споживчий	CB Covered Bonds – Забезпечені облігації
ПАТ КБ «ПриватБанк»	2007	180 млн. дол.	Іпотечний	RMBS (цінні папери, забезпечені житловою іпотекою)
ПАТ «Укргазбанк»	2007	50 млн. грн. (10, 86 млн.дол.)	Іпотечний	CB (Забезпечена облігація)
ПАТ КБ «ПриватБанк»	2008	105 млн. дол.	Автомобільний	ABS (цінні папери, забезпечені активами)
ПАТ КБ «Хрещатик»	2008	70 млн. грн. (14,7 млн. дол.)	Іпотечний	CB (Забезпечена облігація)

Джерело: [5].

Після фінансової кризи 2007-2009 рр. банки не укладали сек'юритизаційних угод, хоча такі банківські установи, як ПАТ КБ Надра, ПАТ Укресімбанк, ПАТ «Банк Форум», ПАТ Укрсоцбанк, ПАТ «Перший Український Міжнародний банк», ПАТ «Фінанси та кредит», ПАТ «УкрСиббанк», ПАТ АБ «Південний», ПАТ «Альфа-Банк» (Україна), ПАТ «Всеукраїнський Акціонерний Банк», заявляли про наміри проведення сек'юритизації активів [2].

Незважаючи на досить вагомні переваги сек'юритизації, їх активне впровадження в діяльність вітчизняних учасників ринку не відбувається. Це можна пояснити кількома причинами. По-перше, нерозвиненою законодавчою базою. Нормативне регулювання сек'юритизації активів повинно відповідати правовому вирішенню питань з передачі прав вимог, корпоративному законодавству, законодавству щодо банкрутства,

податковому і банківському законодавству тощо. На теперішній час в українському законодавстві відсутня уніфікована документація оформлення подібних операцій. Чималі труднощі виникають і при встановленні правового статусу SPV. По-друге, в Україні відсутня ефективна ринкова інфраструктура. Недостатність ліквідних фінансових інструментів, негнучкість податкової системи, обмежена кількість кредитоспроможних учасників фінансового ринку – всі ці неринкові чинники гальмують розвитку процесу сек'юритизації. По-третє, низький рівень стандартизації кредитів. Вітчизняним банкам бракує алгоритму формування пулів з однорідних активів. По-четверте, низький суверенний рейтинг України. У листопаді 2016 року міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings надало суверенний рейтинг України "В-", одночасно присвоївши рейтинг "В" українським євробондам [4]. Це пов'язано із політичною невизначеністю, відсутністю постійно діючого законодавчого органу, високим рівнем інфляції та зростаючим дефіцитом платіжного балансу.

Таким чином, сек'юритизація є зручним інструментом рефінансування бізнес-діяльності, управління кредитним ризиком, ризиком ліквідності, оскільки ризики розподіляються між власником активів та інвесторами. Спираючись на світовий досвід здійснення сек'юритизації активів, сек'юритизації в Україні має стати джерелом додаткового фінансового забезпечення для учасників ринку, засобом підтримання достатнього рівня ліквідності, диверсифікації активів та мінімізації ризиків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бер Х.П. Сек'юритизація активів: сек'юритизація фінансових активів-інноваційна техніка фінансування банків / Х.П. Бер: Пер з нім. Ю.М. Алексєєв, О.М. Іванов М.: Волтерс Клувер, 2007. - 624с.

2. Вовчак О. Досвід рефінансування іпотечних кредитів через механізми сек'юритизації в Україні / О.Вовчак, І.Ковалишин // Вісник НБУ. – 2009. – №12. – С.10–13.

3. Ткаченко Н. Сек'юритизація фінансових активів: особливості використання в банківській сфері/ Н.Ткаченко, Д. Чеховський // Вісник НБУ. – 2014. - №8. С.54-60.

4. Сайт рейтингового агенства Fitch Ratings Inc. [Електронний ресурс]. - www.fitchratings.com.

5. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - <https://bank.gov.ua>.

CHALLENGES WITHIN THE EUROZONE IN THE CONTEXT OF EUROPE 2020 STRATEGY

Доманіцька М.О.,

**студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

The global economic and financial crisis, which took place in 2008-2009, proved to be the most disrupting one the European Union had ever faced. Emerging from the recession, the Member States stumbled on new long-term issues affecting the economy of the EU as a whole, as well as national systems separately. Exposed to deteriorated social environment and loss of competitiveness in many purviews, Europe had to find a way to recover by implementing far-reaching reforms.

Back in 2010, the Member States of the European Union put their hopes on Europe 2020 strategy striving to overcome dire crisis ramifications. The strategy for smart sustainable and inclusive growth set five headline targets encompassing reforms in such focus areas as employment, research and development, climate change and energy, education, and fight against poverty and social exclusion. The European Commission (EC 2010, p. 3) further specifies five headline targets to ensure successful strategy integration (see Figure 1):

- Increase in the employment rate of the population at the age of 20-64 to at least 75%;
- 3% of the European Union's GDP should be invested in research and development;
- '20/20/20' climate/energy targets (greenhouse gas emissions should be reduced by 20% compared to 1990 level, share of the renewable energy in energy consumption should be increased to 20%, energy efficiency should be increased by 20%);
- Reduce the share of early school leavers to at least 10% and ensure at least 40% of the population at the age of 30-34 have completed tertiary education;
- Lift at least 20 million people out of the risk of poverty and social exclusion.

Seven flagship initiatives were laid out to ensure effective coordination. Among the three scenarios proposed by the European Commission, sluggish recovery turned out to be the intermediate result of strategy implementation. The European Union is expected to continue the modest growth in the near future due to the measures already in place. As such, climate/energy targets are the most likely to be achieved. Unemployment level has reduced in some countries,

while remaining high in others. Experts define several obstacles on the way to increasing investment in research and development, which is another focus area of Europe 2020. Finally, poverty reduction and education proved to be the hardest aims for European countries to achieve.

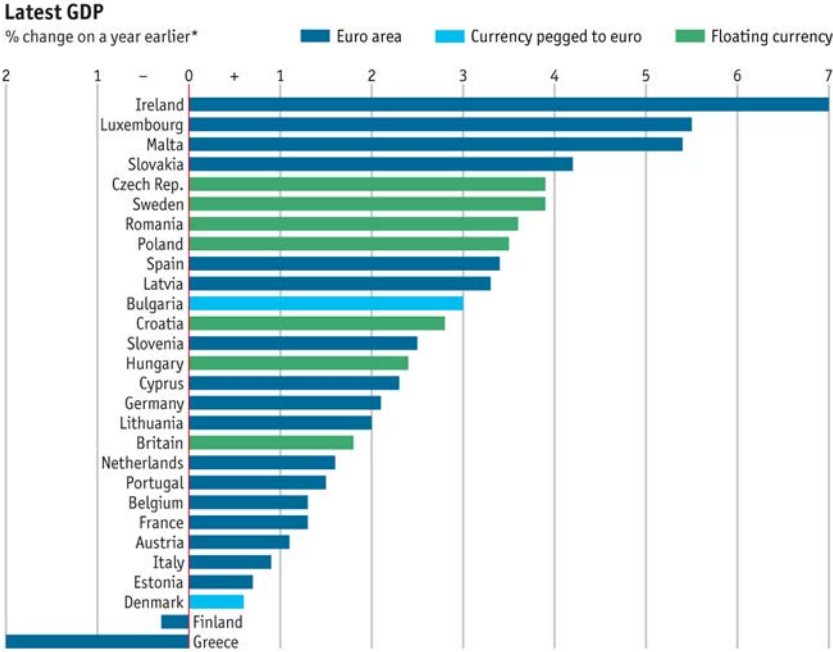

Figure 1. Latest GDP Growth in European Economies, % Change on a Year Earlier (The Economist, 2016)

Europe 2020 being halfway through, researchers are able to make their forecasts based on the progress achieved so far. Modest growth is expected to continue, whereas average yearly GDP growth is set to amount to 1.6% in 2016. Though most prognoses are positive, Europe still faces many severe issues standing in its way to smart, sustainable, and inclusive growth. In particular, diverse economic conditions within the region, worsened situation in emerging economies, and debt crisis are still to be solved. In general, the strategy is considered highly achievable, as it focuses on a narrow range of objectives likely to be met.

Europe being overly dependent on global economic environment, the success or failure of any strategy it chooses to pursue relies upon various exogenous factors. In recent years, such impacts were rather facilitative for European economic growth, which was referred to as a ‘double fillip’ (The Economist, 2016). First, a fall in energy prices has contributed to increased customer spending, thus multiplying the average demand. Second, the European Central Bank started money emission to buy more financial assets.

Nevertheless, new tendencies are emerging on the global market, most of them unfavourable for the market position of European countries. As such, there

is evident slowdown in China and emerging Eastern economies, which account for almost a quarter of European export. Apparently, Europe 2020 outcome is contingent on external forces, which means the results are unpredictable.

In spite of this, a thorough analysis of endogenous factors and latest trends renders an accurate economic forecast probable. Hence, predicts GDP within the region to increase by 1.7% in 2017, thus following the feasible tendency of modest growth (OECD, 2016). According to this forecast, unemployment rates are expected to continue declining, while inflation is going to slightly increase, though remaining relatively low (below 2%).

Without limiting the foregoing, several issues are expected to undermine the economic growth in the near future. Brexit is said to have triggered political uncertainty and increased risks within Europe. Though financial markets seem to have regained stability, European banks still experience high pressure and are subject to concerns about profitability and fragmentation (European Union, 2016).

Differences in economic starting points and overall conditions are qualified as one of the most severe problems disrupting Europe 2020 successful implementation. For example, since Greece is experiencing an acute economic crisis, its case is to be thoroughly analyzed in order to ensure gradual recovery, subsequent long-term growth, and stable development. Therefore, Kedaitiene & Kedaitis (2012, p. 16-18) divide the European Union members into five clusters:

1. Power of Europe: Belgium, Ireland, Germany, France, Cyprus, Luxembourg, the Netherlands, Austria, Slovenia, the UK (relatively high starting indicators and faster recovery);

2. Scandinavian excellence: Denmark, Finland, Sweden (smart economic policies in pursuit of Europe 2020 objectives which proved to have a very positive impact);

3. Southern path: Greece, Spain, Italy, Malta, Portugal (consequences of an economic downturn, low education levels, the highest greenhouse gas emission levels in the EU);

4. Middle class Europe: Czechoslovakia, Estonia, Hungary, Poland, Slovakia (so-called new Member States, GDP dramatically reduced after the crisis, innovations and increased investment required);

5. Poverty Europe: Bulgaria, Latvia, Lithuania, Romania (the lowest GDP, R&D expenditures, and innovations).

As such, the Eurozone is currently facing acute economic and social challenges, the most critical of which is Brexit which will surely affect trade within Europe through introduction of quotas and tariffs while bringing volatility to regional financial markets. Another threat is posed by system disproportions, as outlined by Worstall (2016) and numerous other experts, euro cannot function effectively due to asymmetrical economic conditions within the

Eurozone. Further enlargement of the currency area can lead to a failure without common fiscal policy. Since the latest developments threw the effectiveness of euro as a currency into question, Eurozone policy should be revised and new targets should be set.

REFERENCES

1. European Commission. (March 2010). Europe 2020: A European Strategy for Smart, Sustainable and Inclusive Growth. Communication from the Commission. Brussels.
2. European Union. Directorate-General for Economic and Financial Affairs (Nov. 2016). European Economic Forecast. Autumn 2016. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
3. Kedaitiene, A., & Kedaitis, V. (2012). Macroeconomic Effects of the Europe 2020 Strategy. *Social Research* 4(29), 5–19.
4. OECD (2016). Euro Area. *OECD Economic Outlook 2016* (1). OECD Publishing. doi:10.1787/eco_outlook-v2016-1-16-en
5. The Economist. (18 Feb. 2016). Taking Europe's Pulse: European Economic Guide. [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.economist.com/blogs/graphicdetail/2016/02/taking-europe-s-pulse>
6. Worstall, T. (Aug. 24, 2016). The Euro is Killing the European Union – More, it should. *Forbes*. [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.forbes.com/sites/timworstall/2016/08/24/the-euro-is-killing-the-european-union-more-it-should/2/#4655f91c1ce9>

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СУДНОБУДУВАННЯ В ПОРТАХ ЄВРОПИ

Іванова О.Ю.,

**студентка 3 курсу, спеціальність «Транспортні технології»,
Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра
Конашевича-Сагайдачного**

На сьогодні однією з найважливіших галузей промисловості є машинобудування. Понад 90% всієї машинобудівної продукції виробляють розвинені країни, велику частку яких складають саме країни Західної Європи. В цьому регіоні порти та припортові заводи спеціалізуються як на точному машинобудуванні, так і на його трудомістких галузях. З будь-яким великим суднобудівним підприємством неодмінно пов'язано багато інших суміжних підприємств, які підтримують його функціонування. Це можуть бути заводи, наукові інститути, проектно-конструкторські бюро та інші. З розвитком суспільства суднобудування стає дедалі складнішим і розвиненішим, тому подальше вивчення функціонування суднобудівних верфей, комплексних суднобудівних заводів зі спеціалізованими механічними цехами, судноремонтних заводів та висвітлення проблем галузі є на сьогоднішній день актуальним питанням дослідження [1].

Таким чином, метою дослідження є інвестиційно-інноваційний розвиток суднобудування в Європі, а саме аналіз технологій суднового машинобудування, засобів удосконалення роботи суден, інновацій на водному транспорті в сфері суднобудування та забезпечення суден розробками науково-технічного розвитку в країнах Західної Європи.

Сучасний рівень розвитку країн та поширення науково-технічного прогресу, розвиток зовнішньоекономічних зв'язків країн та торговельних відносин між ними обумовлюють значну роль суднобудування та інновацій в цій галузі. Країни Європи повинні мати конкурентоспроможний потенціал для розвитку своїх портових потужностей для уникнення зайвих витрат та залучення нових іноземних та державних інвестицій [2].

Галузь суднобудування – це сфера, де країни мають можливість підвищити свою ділову та інвестиційну активність та встановити конкурентоспроможну репутацію на світовому ринку. До країн Західної Європи, в яких галузь суднобудування отримала найбільший розвиток відносять ФРН, Великобританія, Польща, Італія, Іспанія, Португалія, Бельгія, Франція, Люксембург, Норвегія, Данія, Швеція, Нідерланди. В цих країнах частка суднобудівної галузі в загальному обсязі роботи промисловості складає 5-20%. Великими європейськими центрами

суднобудування є Гамбург (5 місце в рейтингу), Гданськ (6), Марсель (7), Тулон (8) та інші. Європейський союз (ЄС) займає 12% ринку суднобудування. В останні 5-6 років знизилася виробництво балкерів і танкерів, що зумовлене політикою азіатських суднобудівних компаній-лідерів, однак ЄС як і раніше тримає лідерські позиції в будівництві лайнерів.

Рівень розвитку суднобудування залежить від технології суднобудування, що спирається на досягнення науково-технічного прогресу у сфері організації суднобудівного виробництва та побудови суден [5].

Найбільш розвиненими та перспективними компаніями суднобудівної галузі країн Західної Європи є такі всесвітньо фірми як SKF (Швеція), Blohm + Voss Industries, Meyer Werft (Німеччина), Damen Shipyards Group, Herman Senior BV, Niron Staal (Нідерланди), Wärtsilä (Фінляндія), Fincantieri (Італія), Smart Maritime Group (Україна), Ulstein Verft, Simek, VARD (Норвегія), BAE Systems (Велика Британія) Maersk (Данія). Велику роль відіграють такі порти як Роттердам, Антверпен, Варна, Фойл та інші.

Розглянемо детальніше інноваційні досягнення деяких компанії [4].

Вже 70 років шведська компанія SKF виробляє суднове обладнання. Поєднавшись разом з німецькою компанією Blohm + Voss Industries SKF змогла розширитися й зараз є найбільшим постачальником дейдвудних труб, гідродинамічних підшипників, стабілізаторів, сепараторів, компонентів валопроводів на ринку Європи та світу. Окрім цього Blohm + Voss Industries та SKF мають велику кількість станцій технічного та ремонтного обслуговування, що дає можливість компанії розвиватися в сфері суднобудування. Компанія має 60 міжнародних агентів, постачає сировину на суднові верфі Південної Кореї, Китаю, Японії, співпрацює з державними технологічними університетами та залучає нові розробки у свою техніку. Річний оборот компанії складає 8 млрд. євро.

Досить добру репутацію на ринку суднобудування має компанія Meyer Werft, яка спеціалізується на випуску круїзних лайнерів. У 2017 році цією компанією буде створений перший лайнер на LNG-паливі, тобто компанія гарантує енергоефективність лайнера, що зменшить витрати судновласника.

Найкращий показник роботи на 2016-2017 рік у Голландської суднобудівної компанії Damen. На своєму рахунку компанія має 32 судноремонтні та суднобудівні верфі. Компанія на сьогодні вже побудувала більше 5 тис. суден та щороку випускає по 160 суден. У 2017 році вона має замовлення на 6 роторних буксирів серії 85-32W для компанії Pilbara Marine Pty Ltd., 1 багатофункціональний буксир серії Multi Can 2712 для компанії Herman Senior BV (на борту буде встановлено два

290-тонних крани з вантажопід'ємністю в 11,5 тонн), новий азимутальний буксир серії ASD 2310 для порту Фойл (Ірландія), установка (мобільна) для очищення баластних вод InvaSafe 300 для ТОВ «Альянс», судно проекту UV4312 для норвезької компанії VOLT Service AS, 1 судно Ro-Ro для бельгійського паромного оператора DAB Vloot. Цікавим є факт співпраці компанії з найбільшим виробником двигунів Rolls-Royce.

В 2016-2017 роках захистила свої позиції італійська суднобудівна компанія Fincantieri, яка вже має замовлення на новий круїзний лайнер для компанії MSC Seaview. Лайнер матиме дедвейт 154000 тон, довжину 323 метри та зможе вміщати 5179 пасажирів. Компанія Norwegian Cruise Line замовила Fincantieri 4 таких лайнери до 2025 року, вартість кожного – 800 млн. євро.

Найбільше гібридне судно в 2017 році планує побудувати норвезька верфь Ulstein Verft. Судно буде оснащено батареями, які заряджатимуться від берегових джерел живлення або від генераторів на борту судна.

Отже, стан суднобудівної галузі є одним з показників розвитку держави в цілому, її науково-технічного рівня, оснащеності провідними технологіями, ступеня інтеграції до міжнародних спільнот у сфері суднобудування з огляду на відповідність стану потужностей міжнародним документам, кваліфікаційного рівня кадрів. Велику роль у суднобудуванні країн Західної Європи відіграє науково-технічний прогрес, який дає можливість знизити енерго- та матеріаловитрати виробництва, удосконалити та поліпшити надійність судна в процесі його створення.

Суднобудівна галузь Європи має дуже вигідні позиції щодо будівництва лайнерів та допоміжного флоту. Кількість створених одиниць великого промислового флоту (балкерів, танкерів, газовозів та ін.) знизилася через цінову політику країн-лідерів у галузі суднобудування. Проте все ж порти-лідери Європи залишаються у відносно стабільній ситуації завдяки великим вантажопотокам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асоціація суднобудівників України «Укрсудпром». [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://who-is-who.com.ua/bookmaket/.../9.html>

2. Кредісов А.І. и др. Управління зовнішньоекономічною діяльністю/ Кредісов А. І., Панченко Є. Г., Кредісов В. А. - К.: Знання, 2008.

3. Портер, Майкл Э. Конкуренция. - М. и др.: Изд. дом «Вильямс», 2006.

4. Ринок суднобудування. [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://shipbuilding.blox.ua/2010/01>

/Rynoksudostroeniya1.html

5. Суднобудівна галузь України. Її конкурентоспроможність.
[Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу:
<http://www.refine.org.ua/pageid39984.html>.

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ АВТОМАТИЗАЦІЇ І РОБОТИЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Карженков Я.І.,

студент 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

Проведене дослідження загальної динаміки та обрисів сучасного стану автоматизації виробництва та залучення промислових роботів у світі дозволяє зробити прогнози на рахунок майбутніх тенденцій, їх впливу на виробництво як соціальний феномен, визначити позитивні та негативні сторони явища.

Явища автоматизації (ще з часів індустриальної революції) та роботизації (приблизно 50-ті роки ХХ століття) стали невід'ємною частиною розвитку економік світу, адже завдяки їм можна відчутти ефекти економії масштабу, спеціалізації за рахунок розподілу виробничого процесу на рутинні операції (в залежності від індустрії, до 100% виконуються машинами) та нерутинні операції, що потребують людського втручання (контроль виробництва, когнітивні якості людини у виробничому процесі, потреба соціальних взаємодій (social interactions)), економії часу та зменшення незапланованих витрат (наприклад, брак товару чи підрив виробничого циклу через людський фактор – страйки, хвороби тощо). Розуміння того, що на сучасному етапі боротьба у світовій економіці відбувається саме за зменшення витрат на собівартість та збільшення загального випуску, вже не теорія – це факт. Якщо у 2014 р. кількість індустриальних роботів по всьому світу складала 1,5 млн. одиниць, у 2015р. це число стало 1,9 млн. одиниць, а в 2018р. запланований зріст до 2,1 млн. одиниць. [2] Згідно з доповіддю RoboticsBusinessReview, якщо у 2015 році інвестиції у всі форми автоматизації та роботизації склали \$11 млрд., то на кінець 2025 року за прогнозами це число складе \$185 млрд., із щорічним приростом у 32% відповідно. [6] Нещодавня доповідь Bank of America/Merrill Lynch стверджує, що на кінець 2020 року загальна вартість технологій автоматизації та роботизації вартуватиме \$153 млрд., при чому \$83 млрд. складатимуть роботи, а \$70 млрд. – аналітичні технології з використанням штучного інтелекту (Artificial Intelligence, AI). За прогнозами на 2025 рік, зменшення витрат завдяки автоматизації дозволить отримати компаніям додаткові прибутки у загальній вартості від \$14 трлн. до \$33 трлн. (!) [6]

Лідерство у залученні технологій автоматизації та використанні роботів вже протягом багатьох років займають 5 країн – КНР, Японія, США, Південна Корея, Німеччина – 70% від загальних світових продажів

відповідних технологій. Що цікаво, якщо за показником щільності використання роботів (роботів на 10 000 робітників) Південна Корея виходить із значенням 478, то КНР – лише 36 [6]. Якщо брати до уваги вже давно відомі тенденції до зростання заробітної платні та заявлений рух КНР у розбудові «економіки середнього рівня достатку», то можна зробити прогноз, що саме Китай стане лідером із приросту роботизації та технологій автоматизації у наступні 5-10 років (така тенденція вже простежується, адже за період 2010-2014, кількість роботів у КНР збільшилась на 56%) [8].

Окрім того, експерти галузі з США прогнозують, що залучення технологій автоматизації та використання роботів призведе до зростання ВВП на душу населення на 3,4% щорічно, що в номінальному вираженні впливає на зростання ВВП з 113 тис. дол. США у 2013 році, до 236 тис. дол. США у 2035 році [6].

Якщо позитивні економічні ефекти від процесів автоматизації та роботизації є абсолютно очевидними для кожного, негативні соціальні, демографічні риси явища стали об'єктами дискусій ще з 1920-х років. У 2013 році дослідники Карл Бенедікт Фрей (Carl Benedikt Frey) та Майкл Осборн (Michael Osborne) зробили висновки, що використання роботів, автоматизованого комп'ютерного програмного забезпечення потенційно може звести нанівець 702 види роботи, підвищуючи ризик стати безробітними для: 47% населення США; 35% у Великобританії; 49% у Японії. Дослідники вважають, що такі 5 професій будуть заміщені комп'ютерними технологіями у найбільшому майбутньому: 1) продавці товарів через ТВ-канали (досить популярно у США) (вірогідність 99%); 2) бухгалтери та аудиторів (вірогідність 94%); 3) роздрібні продавці (вірогідність 92%); 4) спеціалісти з підготовки технічної документації (вірогідність 89%); 5) ріелтори (вірогідність 86%) [9].

Якщо здійснення рутинних операцій машинами вже ні для кого не дивина, справжнім проривом сучасності є використання технологій у нерутинній когнітивній роботі – те, що раніше могли робити лише люди. Автоматизація інтелектуальних процесів (Intelligent process automation, IPA), технології «глибокого вивчення» (deep learning), штучний інтелект на основі сукупності нейро-мереж, біг-дейта аналіз (big data processing) – все це технології XXI століття, які й досі здаються фантастикою: 1) можлива автоматизація 50-70% всіх процесів; 2) 20-35% зниження витрат; 3) зменшення операційного часу на 50-60%; 4) ROI (англ. return on investment – коефіцієнт рівня доходності бізнесу) із трьох значними відсотками [3].

В останні роки між собою конфліктують два підходи до розвитку подій. Перша теорія говорить, що заміщення людини роботом змушує її покинути місце роботи, проте водночас відбувається загальне зростання

продуктивності рутинної роботи (до 120%), що в свою чергу збільшує об'єм нерутинних робіт на ті ж 120%, тобто таким чином загальна кількість робочих місць не змінюється, змінюється лише структура, а людині варто лише перевчитись. Друга теорія говорить про те, що автоматизація та роботизація відбувається у всіх галузях економіки (звичайно із різною швидкістю, в залежності від технологічного прогресу та розвитку науки), тобто людині не буде куди «втекти», тобто перевчитись і знайти себе в іншій галузі – тому загальна кількість робочих місць з роками невпинно спадатиме, це призведе до поляризації світу – багаті, технічно освічені інженери, менеджери тощо з одного боку, та абсолютно бідні технічно неосвічені люди з іншого (тобто, середній клас зникне взагалі). Емпіричними даними підтверджено, що в США лише 0,5% населення зайняті у якісно нових галузях, які були створені після 2000 року [9].

Таким чином, логіка подій вказує на те, що зростання автоматизації та роботизації світової економіки є процесом неминучим, раціонально обґрунтованим. Разом із позитивними економічними результатами мають місце й негативні явища, вплив та вирішення яких трактується по-різному, тому важко зробити остаточні прогнози. В даному випадку історія ще не бачила таких масштабних зрушень (навіть індустріальна революція, що у свій час була шоком, не може зрівнятись із сучасним світом на порозі нового бачення – індустрії 4.0 [7].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. AGI-Automation. Industrial Robotics and Automation: outlook for 2016 // [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.agi-automation.com/2016/01/industrial-robotics-and-automation-outlook-for-2016/>
2. Brookings. How Technology is Changing Manufacturing // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.brookings.edu/blog/techtank/2016/06/02/how-technology-is-changing-manufacturing/>
3. Intelligent process automation: The engine at the core of the next-generation operating model / Federico Berruti, Graeme Nixon, Giambatista Taglioni, Rob Whiteman, - Toronto, Canada: 2016.
4. Kiran Vijay Kumar. Automation in manufacturing // Kiran Vijay Kumar – 2016, 65p.
5. Mirus Capital Advisors. Mergers and Acquisitions in Manufacturing Automation for 2016 // [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://merger.com/mergers-acquisitions-manufacturing-automation-2016/>
6. Robotics Business Review. Investing in Robotics 2016: What's

Happening and Why // [Электронный ресурс] Режим доступа: https://www.roboticsbusinessreview.com/manufacturing/investing_in_robotics_2016_whats_happening_why/

7. Robotics Online. 2016- The Year of Robot Democratization? // [Электронный ресурс] Режим доступа: http://www.robotics.org/content-detail.cfm/Industrial-Robotics-Industry-Insights/2016-The-Year-of-Robot-Democratization/content_id/5908

8. Robotics Online. The Business of Automation, Betting on Robots. // [Электронный ресурс] Режим доступа: http://www.robotics.org/content-detail.cfm/Industrial-Robotics-Industry-Insights/The-Business-of-Automation-Betting-on-Robots/content_id/6076

9. The Economist. Automation and Anxiety // [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.economist.com/news/special-report/21700758-will-smarter-machines-cause-mass-unemployment-automation-and-anxiety>

THE GLOBAL COMPETITIVENESS INDEX REVIEW: SAUDI ARABIA CASE

Кушнір В.,

**студент 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Nowadays different indices, such as the Global Opportunity, Foreign Direct Investment Confidence and Global Competitiveness Index, are aimed at developing the best vision for economic performance and difficulties that some states have to go through. To my mind, the Global Competitiveness Index (GCI) very precisely and comprehensively depicts the economic state of affairs while it also quite clearly provides necessary data for the analysis of future trends related to the country's economy. It was established in 2004 by the World Economic Forum (WEF). This index evaluates the ability of states to provide citizens with an appropriate level of prosperity, allocate available resources effectively, and it also measures policies, institutions and factors that promote sustainability and medium-term levels of wealth.

The GCI is based on 12 pillars that divide countries into three particular stages: factor-driven, efficiency-driven and innovation driven, each denoting an incremental level of complexity in the operation that a specific economy has. The first stage is factor –driven (GDP: less than \$2000 per capita), including basic requirements (institutions, infrastructure, macroeconomic environment, health and primary education). The next stage is efficiency-driven (GDP: \$3000-8999 per capita), encompassing higher education and training, goods market efficiency, labour market efficiency, financial market development, technological readiness and market size of a country. Finally, the last stage – innovation-driven (GDP per capita: more than \$17,000), involving business sophistication (utilization of sophisticated production processes while creating new commodities and services) and research and development innovation. In fact, 3 factor groups embrace 111 components. Pillars are measured by the scores from 0 to 7, and components – by the score from 0 to 100 [1].

Classification of indicators:

- from 5.45 to 7 score – very high indicator
- from 4.51 to 5.44 score – high indicator
- from 3.51 to 4.50 score – middle indicator
- from 3.01 to 3.50 – low indicator
- from 0 to 3 score – very low indicator.

According to the 2016-2017 report, Saudi Arabia is ranked 29th out of 138 countries. Unfortunately, it has lost 4 positions, comparing with 2015 due to the

deteriorating macroeconomic environment following the decline in energy prices [2].

Saudi Arabia

Pillar	Place (value)	Pillar	Place
Institutions	24 (5.1)	7	65
Infrastructure	31 (5.1)	8	47
Macroeconomic environment	68 (4.7)	9	41
Health and primary education	51 (6.0)	10	14
Higher education and training	46 (4.8)	11	31
Goods markets efficiency	41 (4.6)	12	42

Source: The Global Competitiveness Report 2016-2017, p.328.

Taking a close look on the 1st pillar (institutions), I have to say that Saudi Arabia has established effective legislature on intellectual property protection and property rights, settling disputes, ethical behaviour of firms, reliability of police services, organized crime and protection of minority shareholders' interests (top 30). At the same time, it has some problems with corruption (62 place – Corruption Perceptions Index 2016), bribes, judicial independence, wastefulness of government spending, transparency of policymaking and favouritism in decisions of government officials, that means that the Royal family exerts a lot of pressure on the economy, controls strategic sectors and can direct government spending wherever it wants. The worst problem is the strength of investor protection: 86th place in the world, in other words, the investment climate is not flawless enough and foreign entities are exposed to many risks while investing in Saudi Arabia. Pursuant to the 2nd pillar (infrastructure), Saudi Arabia can boast of good road, railroad, and port and airport infrastructure. In general, it ranks 17th in the WEF infrastructure quality score. The Kingdom is spending millions to expand the network of roads, improve the capacity of its ports and 4 main airports (Jeddah, Riyadh, Dammam and Medina). It also has a well-developed sea transport network to promote transportation of petrochemicals. Saudi Arabia has become one of the first states in the region to introduce 3G and 4G services and the telecommunications sector grows at a significant rate. The mobile subscription penetration rate is 167.5%, while the number of Internet users is about 64.9% of the general population. Evaluating the 3rd pillar (macroeconomic environment), I would like to mention that the Saudi Arabia's economy was severely damaged by fluctuating oil prices: economic growth is 1.2% (IMF, 2016), comparing with 10.0% and 5.4% in 2011 and 2012 respectively; the nominal GDP is \$637.785 billion (in 2014 – \$753.83 billion). At the same time, inflation rate (2.2%), gross national savings (21.2% of GDP), government debt (5.8% of GDP) are within the normal range,

although this does not improve the situation. The Kingdom has to develop its alternative energy sources and service sector and diversify its economy to rely less on the export of crude oil. Analyzing the 4th pillar (health and primary education) and the 5th (higher education and training), I cannot omit the fact that Saudi Arabia has made a huge progress in these spheres since 1932. When it declared independence it had a disastrous education system and merely no health benefits for citizens. Now it has the extensive network of private and public hospitals (funded by the government, Aramco, and certain ministries in particular) and provides the people with basic medical care for free. As a result, life expectancy is 74.3 years (it is lower than in other countries of the Middle East). Children have access to general education through the system of primary schools, as well as students can get higher education at universities (25 public universities) and management schools in Riyadh, Dhahran, Jeddah and others. The problem of education in Saudi Arabia is that it is strongly influenced by religion and the Wahhabi-controlled curriculum. The Kingdom has developed goods market efficiency (the 6th pillar). The local competition, extent of market dominance and anti-monopoly policy as a whole are regulated under the Competition Act (2004). The relevant legislation has been modelled based on the structure used in the European Union. The Competition Law and other regulations and rules have proved quite effective in encouraging fair competition, restricting the ability of certain corporations to make abuses of dominant market position, controlling prices and imposing corresponding penalties and getting compensation from violators [3]. In addition, it has an elaborated taxation system: there are two main types of taxes in KSA, Zakat which is based on Islamic concepts (for nationals of KSA or the Gulf Cooperation Council countries: UAE, Oman, Qatar, Kuwait and Bahrain), and income tax. In fact, low taxes and tariffs do not hamper economic activities (the most common tariff rate is 5%, with a 20 % rate being levied on commodities with domestic substitutes, 100 % - tobacco), although it still takes a lot of time to go through all procedures and start one's business there [4]. The Kingdom has a good rank in the sphere of labour market efficiency (the 7th pillar), which is the result of productive cooperation in labour-employer relations, flexible wages (there is no minimum salary), transparent employment process and high level of performance. The only problem in this sector is that few women participate in creation of goods and services in Saudi Arabia. In terms of financial market development (the 8th pillar), KSA provides affordable financial services and available venture capital opportunities; its banks (The National Commercial Bank, Saudi Investment Bank, Riyadh Bank and others) are quite sound and stable, minimizing the risks of strategic investors and giving accessible loans. Saudi Arabia also succeeds in technological readiness (the 9th pillar): multinational companies operating there ensure the transfer of technologies,

while the government makes efforts to increase the number of the Internet users and availability of the Internet technology in education (Safeer - a cloud-based system for Saudis studying abroad), healthcare (Electronic Health Records, healthcare management, mobility etc.), banking and insurance, labour sector (e-learning and job training), e-government services. The Kingdom has a big market (the 10th pillar) due to large GDP, exports (33% of GDP), and imports (35% of GDP). Unfortunately, business sophistication (the 11th pillar) and innovation (the 12th pillar) are not that successful, although Saudi Arabia has a great potential to use its competitive advantages more efficiently, employ modern methods of production, creating more entities in the sphere of Research and Development and introducing university programs to prepare those scientists who would be able to improve the technological competitiveness [2].

Among the most problematic factors for doing business in Saudi Arabia are restrictive labour regulations (24,9%), inadequately educated workforce (15,5%), access to financing for general population (11,9%), inefficient government bureaucracy (10,1%), poor work ethic in national labour force (7,6%), inadequate concentration of infrastructure (6,2%), insufficient capacity to innovate (6,1%), policy instability (4,6%) and so on [2]. In order to solve these problems, recently Deputy Crown Prince Al Saud announced ‘Saudi Vision 2030’. The plan involves the following reforms: freedom from oil, subtracting Aramco (the government will offer less than 5% of the giant national oil company on the stock exchange), sovereign fund (the largest in the world; the government will carry out foreign investment through this fund), the green card system to improve the investment climate and increase revenues from tourism, increasing participation of women in the labour market from 22% to 30%, augmenting the role of private sector in the GDP from 3.8% to 5.7%, creating a public holding company engaged in military industry, the anti-corruption plan to be implemented through a chain of actions and regulations [5].

In conclusion, taking into consideration the data from the GCI, I consider Saudi Arabia a crucial player of world economic processes. Although some problems are to be tackled, it has a lot of sources and potential to turn itself into one of the strongest economies of an entire globe.

REFERENCES

1. The Global Competitiveness Report 2013–2014. [Electronic resource]. – Access mode: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitiveness_Report_2013-14.pdf

2. The Global Competitiveness Report 2016-2017. [Electronic resource]. – Access mode: http://www.nmi.is/media/338436/the_global_competitiveness_report_2016-2017.pdf
3. Saudi Arabia: the Competition Law Regime. [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.tamimi.com/en/magazine/law-update/section-5/november-4/saudi-arabia-the-competition-law-regime.html>
4. Doing Business in the Kingdom of Saudi Arabia. [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.pwc.com/m1/en/tax/documents/doing-business-guides/doing-business-guide-ksa.pdf>
5. Saudi Vision 2030. [Electronic resource]. – Access mode: [file:///C:/Users/User/Downloads/Saudi_Vision2030_EN%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Saudi_Vision2030_EN%20(1).pdf)

ONE SHOT, UNLIMITED HITS: ACQUIRING NEW SUBSIDIARIES BY GOOGLE

Лесик Е.,

**студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Nowadays, in the highly interconnected global economy, the role of inter-company collaboration for innovation cannot be overestimated. While everybody is looking for new inventions, ideas for a start-up, or a new point of differentiation from others, I decided to have a look at the overwhelmingly successful Alphabet company, better known as Google's biggest subsidiary.

This TNC is killing a lot of birds with one stone by investing capital in setting up and enforcing many different kinds of strategic partnerships. These birds include increased competitiveness on the global scale, quick and effective increasing company's opportunities, and provided long-term success. Except some widely-known Google's acquisitions (Motorola, Android, and YouTube), others, like Waze, which is their 5th most expensive acquisition, is (for the most part) not common knowledge. The fact makes the topic considered very actual.

According to various informational resources, Alphabet is called the biggest company in the world [The Guardian, 2016] or the most valuable company, which even exceeds the Apple company [CNN, 2016]. Over the Google's short history (19 years), the company has managed to change the vision of the Internet and the way of accessing information. Google services 3.5 billion searches per day which equate to 1.2 trillion searches a year worldwide [Internet Live Stats, 2017]. Regardless the dominant positions of the company in the technological space, Google is continuing to expand its possibilities by acquiring new companies. From home automation technology to telecommunications company, Google has attained over 170 companies since its start in 1998 [Smart Data Collective, 2015].

While it is very arguable what acquisitions are the most important Google subsidiary, we may consider the most valuable ones. Moreover, diving into the reasons for these purchases, some of the strategies used by Google have become more evident. According to Alphabet press releases and US Securities and Exchange Commission [5], the list of the most valuable company's acquisitions is as follows:

Table 1

The Google Company's Most Valuable Acquisitions

	Company name	Price (in \$mln)	Date	The Area of Expertise
1	Motorola Mobility	12500	August 15, 2011	Manufacturing of mobile devices
2	Nest Labs, Inc.	3200	January 13, 2014	Home automation systems
3	DoubleClick	3100	April 13, 2007	Online advertising

4	YouTube	1650	October 9, 2006	Video broadcasting and sharing
5	Waze	966	June 11, 2013	The software for GPS navigation
6	AdMob	750	November 9, 2009	Advertising on mobile devices
7	ITA Software	676	April 12, 2011	Travelling technologies
8	Postini	625	July 9, 2007	The security of communications
9	DeepMind Technologies	625	January 26, 2014	The systems of artificial intelligence
10	Apigee	555	September 8, 2016	API management and predictive data

Source: Alphabet Press Releases <https://abc.xyz/investor/>

Larry Page has a special technique of making the decision whether to or not to buy any new company. It is called the Toothbrush test: ‘Is this something you will use once or twice a day and does it makes your life better?’ [Traitler, 2015]. Below is the study of the reasons of latest and most valuable Google’s acquisitions.

1. Motorola

The reason for this deal was striving of Google to receive the beneficial patents of the Motorola company. This acquisition was sold to Lenovo for \$2.91 bln 2 years after when the company became unprofitable and Google had already kept most of the patents.

2. NestLabs

Google clearly understood the possibilities of enlarging its presence in consumers’ houses, so in 2014 the company bought NestLabs producing the tools for home automation, such as WiFi-enabled thermostats, smoke detectors, and other home security systems.

3. DoubleClick

In 2007 the ancestor of Alphabet managed to kill two birds with one stone when it bought DoubleClick. This action expanded the company’s presence within the field of online advertising, as well as gained the precious relations with the leading advertisers and marketing agencies.

4. YouTube

Online video was predicted to account for 69 percent of Internet traffic by 2017 [Tsiakis and Theodosios, 2015], so the decision to buy the popular video-sharing network taken more than ten years ago was very reasonable. Google has turned YouTube into the second biggest search engine in the world (right after Google itself).

5. Waze

As a GPS-navigation app, Waze allows the customers to get geographical bearings. Doing this users update the roads, so that Google may have the information fruitful for other services.

Our predictions for Google acquisitions are presented in Table 2. They result from the logic of the company is in the possibilities of expanding the current market coverage.

Table 2

Google’s Possible Future Acquisitions

Spotify It is the largest music service based on the subscription in the market nowadays.	
Why Yes <ul style="list-style-type: none"> • Understanding subscription-based entertainment service • Important relations with music industry 	Why No <ul style="list-style-type: none"> • Google is already an owner of Songsta which is also the music service • High price and bidding between the company and Facebook
Netflix It is the big video streaming industry with the marketing capitalization on the level of \$23 billion.	
Why Yes <ul style="list-style-type: none"> • The producer of exclusive content of high quality • Available on most devices 	Why No <ul style="list-style-type: none"> • Google already owns some video streaming services • High price

REFERENCES

1. Hern A. How Alphabet Became the Biggest Company in the World / Alex Hern // The Guardian. – 2016. –[Electronic resource]. – Access mode: How Alphabet Became the Biggest Company in the World.
2. La Monica P. Google is Worth More than Apple Again / Paul R. La Monica // CNN. – 2016. – [Electronic resource]. – Access mode: <http://money.cnn.com/2016/05/12/investing/apple-google-alphabet-most-valuable/>.
3. Google Search Statistics // Internet Live Stats. – 2017. –[Electronic resource]. – Access mode: <http://www.internetlivestats.com/google-search-statistics/>.
4. Jethwa N. Google’s Acquisition Spree// Nilesh Jethwa // SmartData Collective. – 2015. – [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.smartdatacollective.com/infocaptor/353032/google-s-acquisition-spree>.
5. Alphabet Investor Relations // Alphabet – [Electronic resource]. – Access mode: <https://abc.xyz/investor/>.
6. Traitler H. (2015). ‘The Food Industry Innovation School: How to Drive Innovation through Complex Organizations’, p.196, John Wiley & Sons.
7. Tsiakis, T. (2015). ‘Trends and Innovations in Marketing Information Systems’, p.185, IGI Global.

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Максименко А.,

**студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Інновації – це кінцевий результат інноваційної діяльності, у вигляді нового або удосконаленого продукту або технологічного процесу, який наділено якісними перевагами при використанні та проектуванні, виробництві, збуті, використовується у практичній діяльності та має суспільну перевагу.

Створення і поширення інновацій мають важливе значення для економічного зростання і підвищення добробуту у всіх країнах. З'являються можливості для успішних інноваційних експериментів. Ці можливості є результатом: розвитку інформаційно-комунікаційних технологій; розвитку глобальних ланцюгів створення вартості; підвищення ролі окремих країн, що розвиваються в глобальній інноваційній системі; зростання економіки, заснованої на послугах; і більшої відкритості для торгівлі та прямих іноземних інвестицій. На сьогоднішній день ключовим завданням інноваційної політики в багатьох країнах є заохочення інклюзивного зростання і підтримка досліджень, спрямованих на вирішення основних соціально-економічних проблем. Саме це є однією з цілей діяльності сучасних інноваційних компаній. Вони переходять фактично в новий світ, в якому дослідження і розробки все більше переходять на розробку програмного забезпечення, яке дозволяє підвищувати продуктивність технологій, а також розвивати послуги, які вони можуть продавати своїм клієнтам разом з основними продуктами.

Так, згідно з дослідженням 2016 Global Innovation 1000 Study from Strategy & PwC, на сьогоднішній день можна прослідкувати тенденцію, що більшість інноваційних компаній переорієнтовують частину своїх витрат на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) з розробки продуктів на розробку програмного забезпечення і супутніх послуг.

Проведені дослідження демонструють, що протягом останніх 10 років змінювалася структура витрати на НДДКР. Частка витрат на НДДКР у галузі програмного забезпечення і послуг збільшилася з 54% до 59% в період з 2010 по 2015 рік і, як очікується, зросте до 63% до 2020 року. У той же час витрати на НДДКР продуктів (виробів) скоротилася до 41 відсотка (з 46% в 2010 р), і очікується, що до 2020 р. знизиться до 37% (загальне зниження на 19% в цьому десятилітті). Глобальні витрати на дослідження і розробки в галузі програмного забезпечення збільшилися на

65% в період між 2010-2015 роками з 86 млрд. дол. США до 142 млрд. дол. США.

Таким чином можна говорити про те, що компанії будуть наймати менше інженерів-механіків і більше інженерів-розробників програмного забезпечення для створення. Якщо у 2007 році лідером щодо витрат на розробку інноваційних продуктів була Європа (загальна сума витрат становила 121 млрд. дол. США), то у 2015 році «пальму першості» переймає Азійський регіон (із загальною сумою витрат 166 млрд. дол. США).

Останнім часом можна побачити певні розходження у напрямках інноваційної діяльності на регіональному рівні. Так, компанії Північної Америки орієнтовані на розробку програмного забезпечення – 15% від загальних витрат на НДДКР у 2010 році і прогнозовано 24% у 2020 році, а Азійський регіон залишається орієнтованим на створення пристроїв. Однією з причин такого розходження є обіг інтелектуальної власності в Америці. Більшість американців купують програмні продукти та оновлення до них в той час як у Азії використовують переважно безкоштовне програмне забезпечення.

Згідно з дослідженням 2016 Global Innovation 1000 Study найбільш інноваційними компаніями є Apple Inc, Alphabet Inc, 3M Co, Tesla Motors Inc, Amazon com Inc, Samsung Electronics Co Lid та Facebook Inc.

Найбільші витрати на інновації були здійснені у наступних сферах: комп'ютерна та сфера електроніки із часткою 24,0% від загальної вартості витрат на НДДКР за 2016 рік (Samsung, Nokia, Sony, Panasonic, Matsushita, Intel); охорона здоров'я – 22,1% від загальної вартості витрат на НДДКР за 2016 рік (Johnson&Johnson, Sanofi, Pfizer, GlaxoSmithKline, Roche, Novartis, Astra Zeneca, Merck).

За прогнозами, до 2018 року витрати на НДДКР у секторі охорони здоров'я перевищать сектор комп'ютерів і електроніки (165 млрд. дол. США проти 159 млрд. дол. США), а індустрія програмного забезпечення та інтернету буде випереджати автомобільну галузь (129 млрд. дол. і 105 млрд. дол. США відповідно). Вперше за всю історію досліджень Global Innovation 1000 число компаній зі штаб-квартирою у США зросло на 9,5% в річному численні. Також прогнозуються їх подальше зростання.

Розвиток світових інноваційних тенденцій протягом останніх десятиліть був надзвичайно потужним. Нові продукти, послуги, додатки, пристрої, контент, ініціативи з обслуговування клієнтів, програми стійкості і етики, бізнес-моделі суттєво змінили та продовжують змінювати наше життя. Все більше компаній зосереджують свою увагу на інноваційній політиці і вкладають значну частину своїх коштів у розробку інноваційних продуктів і отримують вищі доходи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. TREND BRIEFING - INNOVATION CELEBRATION, Juli 2016
Электронный ресурс – Режим доступа до ресурсу: <http://trendwatching.com/trends>
2. 2016 Global Innovation 1000 Study. Investigating trends at the world's 1000 largest corporate R&D spenders [Электронный ресурс] –Режим доступа до ресурсу: <http://www.strategyand.pwc.com/innovation1000>
3. 2016 Global Innovation 1000 Study. Investigating trends at the world's 1000 largest corporate R&D spenders [Электронный ресурс] –Режим доступа до ресурсу: <http://www.strategyand.pwc.com/innovation1000#GlobalKeyFindingsTabs>

СУЧАСНІ РИНКИ Ф'ЮЧЕРСІВ У ГАЛУЗІ ЕНЕРГЕТИКИ

Мамонтов М.,

**студент 1 курсу магістратури, спеціальність «Міжнародні фінанси»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Світове ринкове середовище висуває підвищені вимоги до рівня кваліфікації національної фінансової еліти, її готовності до сприйняття фінансових інновацій та ризиків, вмілого використання інформації про мінливу ситуацію на світових фінансових ринках та інше. Розуміючи це, нам слід пам'ятати про унікальну можливість користуватись досвідом країн, які в теорії та практиці набагато раніше опанували ринкову економіку. Спробуймо на їх досвіді з'ясувати роль і мету ф'ючерсної торгівлі на ринку енергетичних ресурсів. Біржова форма торгівлі в Європейських країнах та в США за 400 років в своєму розвитку пройшла шлях від форвардних угод з реальними активами (товарами) до фінансових ф'ючерсних контрактів. Створення глобальної мережі ф'ючерсних бірж встановлення зав'язків між ними дозволяє здійснювати торгівлю деривативами цілодобово.

Ф'ючерсні та опційні ринки нафти і нафтопродуктів як найбільш витребуваних енергоресурсів, вже стали сферою активної діяльності майже усіх учасників цієї галузі. На Лондонській нафтовій біржі ведуть торгівлю більше 300 фірм. Це провідний світовий ф'ючерсний нафтовий ринок 50% обороту якого припадає на великі компанії та міжнародні монополії. Другим таким світовим ф'ючерсним нафтовим ринком є Нью-Йоркська товарна біржа. Торгівля відбувається за шістьма ф'ючерсними контрактами і трьома опціонами по нафті, дизельному пальному, неетилованому бензині, пропану та природному газу.

Вугілля, як енергетичний ресурс за своїми характеристиками і більш рівномірним розподілом між регіонами світу на відміну від нафти і газу має свою специфіку в організації та формах торгівлі. Збільшення обсягів торгівлі, зростання цін на вугілля, а також розвиток електронної торгівлі змінили методи торгівлі, а також формування цін на цей енергоресурс, хоча раніше вважалось, що ф'ючерсні ринки не підходять для торгівлі вугіллям з причин великої кількості марок та якості вугілля і до того ж, тісних взаємовідносин між добувними компаніями та кінцевими споживачами. На міжнародних біржах продається менше 20% обсягів світового видобутку вугілля до якого відноситься в першу чергу енергетичне вугілля та високоякісне коксівне вугілля. Найбільш успішними стали ф'ючерси введені на китайській товарно-сировинній біржі Чженчжоу.

Поки що ринки ф'ючерсних контрактів на вугілля не досягли рівня ринків нафти, а розрахунки по контрактам виконуються готівкою відповідно до опублікованих індексів цін. Торгівля вугіллям знаходиться на етапі переходу від спотових ринків до торгівлі на ринках ф'ючерсних контрактів, але вплив останніх на формування вугільних цін став більш вагомим.

Реформування ринків електричної енергії і газу у ЄС розпочалось в кінці 90-х років ХХ століття з прийняттям першої Європейської директиви про лібералізацію європейського ринку. Наслідком цього став розвиток енергетичних бірж, зокрема, Великобританії UKPX (UK Power Exchange) Powernext у Парижі, EEX у Німеччині, Норвезько-Шведська Nord Pool та інші, що призвело до того, що лівова частка електроенергії продається або купується на біржах або за двосторонніми контрактами [1].

Основний обсяг операцій на біржі відбувається на спотовому ринку, який є доповненням до ринку двосторонніх довгострокових контрактів. Біржа торгує наступними видами контрактів: залежно від години постачання (контракти на базове і на пікове навантаження); залежно від періоду постачання (сезонні, квартальні, місячні, добові, спотові, тощо).

У 2008 році Powernext і EEX створили компанію EPEX Spot SE (European Power Exchange), якій передано усі свої сегменти торгівлі електроенергетики на ринку Spot «на добу наперед». Сьогодні за обсягами та оборотом торгів це одна із провідних енергетичних бірж, яка забезпечує спотову торгівлю на об'єднаному ринку Німеччини, Австрії, Франції та Швейцарії, який споживає 30-40% електроенергії ЄС. Тут торгуються ф'ючерсами на електроенергію, газ, вугілля та інше. Біржа визначає три ціни – по Франції, Німеччині/Австрії і Швейцарії. Обсяг продаж електричної енергії на EPEX Spot SE у 2010 році складав 280 млрд.кВт.год., з яких 60-70 млрд. кВт.год. вироблено відновлювальними джерелами енергії [2]. Загалом це склало 20-22% загального обсягу споживання цих країн. Слід зазначити, що Німеччина продає через біржі 50%, а Франція близько 30% загального обсягу споживання електроенергії. Крім того EPEX Spot SE надає послуги угорській біржі HUPX по управлінню ринком, при цьому торгівельна система знаходиться в Парижі, а покупці і продавці – в Угорщині.

Через електроенергетичну біржу Nord Pool країн Скандинавії впроваджено котирування цін на електричну енергію в режимі «на добу наперед», а також біржову торгівлю ф'ючерсними контрактами. Фінляндія через представництва фінської біржі успішно вийшла на внутрішній скандинавський ринок, а згодом до Nord Pool приєдналась Данія. Завдяки злиттю - на базі біржі EPEX Spot SE, нідерландсько-британської біржі APX – ENDEX та бельгійської Belrex в період з 2006 по 2010 рік відбулась

інтеграція ринку Франції з об'єднаними ринками Нідерландів, Великобританії і Бельгії.

Підсумовуючи, слід сказати – досвід європейських країн на ф'ючерських ринках свідчить, що врешті решт ф'ючерський контракт трансформуються на реальний спотовий, але при цьому можливість поставки і сама поставка виконують важливу економічну функцію-забезпечують зв'язок ф'ючерського ринку з ринком реального товару. На ф'ючерські товарні угоди, що завершуються реальною поставкою припадає на різних ринках від 0,6% до 1,2% біржового обігу [3], а інші завершуються шляхом укладання оберненої угоди. Розподіл торгівлі ф'ючерсами у 2013 році показує, що доля енергетики в них складала 5,8%. При цьому варто пам'ятати, що ф'ючерсна біржа, як біржа реального товару, не потрібна, оскільки служить не для постачання товару, а для виконання макроекономічних функцій: ціноутворення, хеджування, інформаційної та стабілізаційної [4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Енергетика: історія, сучасність і майбутнє [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://energetika.in.ua>.
2. Abercade consulting [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.abercade.ru>.
3. Автореферат дисертації д-ра екон. наук: 08.05.01 / О.М. Сохацька; Терноп. акад. нар. госп-ва. — Т., 2003. — 37 с.
4. Міжнародні фінанси [текст]: навч. посіб./ [І.І. Дякова, М.І. Макаренко, Ф.О. Журавка та ін.]; за ред. М.І. Макаренка та І.І. Дяконової.- К.: «Центр учбової літератури», 2013. -548 с.

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕРМІНАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**Матвейчик М.О.,
студентка 3 курсу, спеціальність «Транспортні технології»,
Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра
Конашевича-Сагайдачного**

В останній час у зв'язку з потребою у використанні нових підходів у логістиці, що ґрунтуються на високому рівні якості надання транспортних та вантажопереробних послуг, використання термінальних систем в міжнародних перевезеннях є вкрай необхідним.

Дослідженням питань оптимізації технологічних процесів транспортування вантажів присвячені роботи вчених Ніколіна В.І., Сміхова А.О., Миротина Л.Б., Лукінського В.С., Вельможина А.В., Нечаєва Г.І., Нагорного Є.В., Котенко А.М., Губенко В.К., Альошинського Є.С. та інших.

Метою даного дослідження є аналіз питання функціонування термінальних систем на міжнародному рівні, а також визначення їх ролі у підвищенні рівня ефективності процесу перевезення.

Термінальна система – це складна організаційно-технічна система, що складається з трьох самостійних, але скоординованих між собою підсистем: організація вантажоперевезення між підприємствами та терміналами; формування терміналів; міжтермінальні перевезення [3].

Загалом, під терміналом слід розуміти один з головних елементів ланцюга поставок, від ефективного функціонування якого залежить задоволення потреб споживачів у вчасній та якісній доставці вантажу, а також є важливим фактором щодо отримання прибутку та мінімізація витрат від перевезень.

Основними операціями терміналу є укрупнення або розукрупнення вантажних партій, тимчасове зберігання вантажів та перевалка вантажних одиниць між різними видами транспорту.

Особливе місце серед транспортних терміналів займають контейнерні термінали морських портів, які забезпечують зв'язок морських контейнерних ліній з комунікаціями внутрішнього транспорту.

Основними функціями портових контейнерних терміналів є навантаження та розвантаження суден; короткострокове зберігання контейнерів; навантаження і розвантаження наземного транспорту; зберігання порожніх контейнерів, які можуть бути надані користувачам; навантаження та розвантаження контейнерів на критих складах, де можуть виконуватися також упаковка та маркування вантажів, підбір вантажних

партій тощо; митне оформлення; надання експедиторських, агентських, страхових, інформаційних та інших послуг, пов'язаних з перевезеннями [2].

Причальний навантажувальний фронт контейнерного терміналу (рис. 1) оснащується контейнерними перевантажувачами, завданням яких є переміщення контейнерів між судном і причалом.

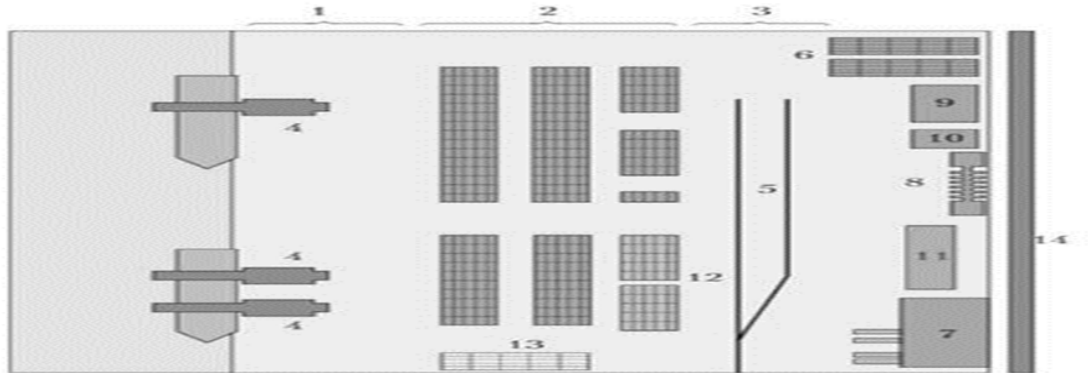

Рисунок 1 – Варіант планування контейнерного терміналу морського порту [2]

1 – причальний навантажувальний фронт; 2 – зона зберігання контейнерів; 3 – тиловий навантажувальний фронт; 4 – перевантажувачі; 5 – залізничні колії; 6 – контейнерне депо; 7 – критий склад комплектації; 8 – в'їзд і виїзд для автомобілів з автоваг; 9 – зона дрібного ремонту контейнерів; 10 – офісна будівля; 11 – стоянка автомобілів і напівпричепів; 12 – зона зберігання рефрижераторних контейнерів; 13 – зона зберігання контейнерів з небезпечними вантажами; 14 – під'їзна автодорога

Одним з найсучасніших контейнерних терміналів в світі є «Альтенвердер», який знаходиться в порту Габмург, Німеччина. Він належить групі компаній HHLA (Hamburger Hafen und Logistik AG). Термінал був відкритий у 2001 році, довжина причальної лінії 1400 метрів, одночасно може обробляти 4 великоннажних контейнеровози вантажопідйомністю до 14000 TEU. Максимальна осадка 16,7 метрів. Загальна ємність складу дозволяє одночасно зберігати до 38000 TEU. За 2015 рік термінал переробив 2,4 млн TEU. «Альтенвердер» обслуговується 22 парами кранів та 53 транспортними засобами [3].

Серед українських контейнерних терміналів «ГПК Україна» – найпотужніший термінал. За 2015 рік було перероблено 124 828 TEU. Місткість терміналу 19700 TEU [4].

Загальна довжина причалів 1190 м. Обслуговується 20 кранами та 29 транспортними засобами. Основні характеристики: висока якість послуг, сучасне обладнання і технології, комп'ютеризована система обліку контейнерів сучасного рівня (CTIS) з доступною для клієнтів базою даних, практика багаторічного міжнародного досвіду, індивідуальний підхід до клієнтів. «ГПК-Україна» зараз оперує контейнерним терміналом в Одесі

потужністю 700 тис. TEU, новий проект по суті є розширенням цього терміналу за рахунок намівних територій площею 19,3 га. Пропускна здатність контейнерних потужностей на Карантинному молі складає 600 тис. TEU[5].

Порівняльна характеристика показників терміналів «Альтенверден» і «ГПК Україна» представлено в табл. 1.

Таблиця 1 – Порівняння показників терміналів «Альтенверден» і «ГПК Україна»

Показник	«Альтенверден»	«ГПК Україна»
Максимальна осадка, м	16,7	14
Довжина причального фронту, м	1400	1190
Кількість перевантажувальних кранів, шт	44	20
Кількість транспортних засобів, шт.	53	29
Оброблено контейнерів за 2016 рік, млн. TEU	2,4	0,125
Місткість терміналу, TEU	38000	19700

У результаті дослідження було виявлено, що «ГПК Україна» поступається «Альтенвердену» за всіма показниками. Гамбурзький термінал має: більші глибини, на 2,7 м більше, ніж в українському; довжину причального фронту на 210 м більше; місткість терміналу на 18 300 TEU більша, ніж у «ГПК Україна». Об'єм переробки контейнерів в українському терміналі менший на 2,275 млн. TEU за об'єм «Альтенвердену».

Для покращення показників та ефективнішого функціонування терміналу «ГПК Україна» необхідно: проводити днопоглиблювальні роботи, для того, щоб мати можливість приймати великотоннажні контейнеровози; збільшити місткість складів; автоматизувати всю термінальну систему; залучати більше споживачів та розробити ефективну систему залучення міжнародних інвестицій, збільшивши тим самим частку на ринку та фінансування з боку іноземних партнерів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Транспортні термінали і термінальні технології транспортування [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://stud.com.ua/23397/logistika/transportni_terminalni_tehnologiyi_transportuvannya.

2. Интермодальные терминалы [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://studme.org/1417062223401/logistika/intermodalnye_terminalny.

3. Container Terminal Altenwerder [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://time.sc/sights/container-terminal-altenwerder/4e1c54747d8bdabfd0fcb77f>.

4. Риженкова Н. Об'єми перевалки Контейнеров [Електронний ресурс] / Наталья Риженкова // Порти України. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://portsukraine.com/node/4182>.

5. ГПК-Україна: «Бачимо позитивну тенденцію щодо контейнерного вантажообігу» [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://uspa.gov.ua/ru/pres-tsentr/analitika/analitika-2016/14708-gpk-ukraina-vidim-pozitivnuyu-tendentsiyu-po-kontejnernomu-gruzooborotu>.

ОГЛЯД ТЕНДЕНЦІЙ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Нестерцова Т.,

**студентка 1 курсу магістратури, спеціальність «Міжнародні фінанси та інвестиції», Інститут міжнародних відносин,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка**

На сьогоднішній день венчурний капітал став основним двигуном економічного зростання як розвинених країн, так і країн, що розвиваються. Варто зазначити, що значна кількість публікацій ідеалізує діяльність венчурних інвесторів, тому метою даного дослідження є об'єктивний аналіз діяльності венчурних інвесторів на сучасному етапі економічного розвитку.

За 2016 рік можна було спостерігати сплеск активності венчурного інвестування 148 мільярдів доларів США було інвестовано через 8 381 угоду, це є найвищим показником за майже два десятиліття. Відносно 2015 року, фінансування зросло на 54%, в той час як сума середньостатистичної угоди зросла до 10 млн. дол. США.

В залежності від обсягів інвестування можна виділити три основні типи венчурного інвестування:

1. Інвестування, що має порівняно низькі ризики у вже існуючі та активно діючі на ринку компанії, що знаходяться на більш пізніх стадіях пошуку додаткового капіталу.

2. Зміна проектів, інвестування в додаткові або окремі продукти існуючих компаній.

3. Найбільш ризикове – інвестування в проекти на початковій стадії розвитку: стартапи; невеликі компанії, що шукають відносно невеликі обсяги капіталу щоб розпочати свою діяльність. В такі проекти інвестують насамперед шляхом краудфандінгу або звертаються до «бізнес янголів».

За 4-ий квартал 2016 року глобальні показники венчурного інвестування дещо знизились, насамперед це пов'язано з переоціненими проектами в Китаї та США, політичними та економічними проблемами в Європейському Союзі. За прогнозами експертів, фінансові ринки залишаться нестійкими і в 2017-2018 роках. При цьому, варто зазначити, що постійно низькі процентні ставки та помірне економічне зростання спонукають агресивних інвесторів шукати більш прибуткові та водночас більш ризикові проекти.

Період 2012-2015 рр. ознаменувався підвищенням спеціалізації у сфері венчурного інвестування. Так, наприклад, чітко виділилися лідери в залежності від кількості угод і розміру інвестованого капіталу: розробка програмного забезпечення (займає перше місце у глобальному рейтингу та виросла на 126% в порівнянні з попереднім роком); біотехнології; медіа та

реклама; розробка та виробництво гаджетів; ІТ послуги; енергетика; телекомунікації. Завдяки вузькій спеціалізації у інвесторів є можливість зосередитися на їх ключових компетенціях.

У світі, де існують компанії-єдинороги, можна помітити ще одну не менш важливу тенденцію

мал

споживчого сектору, що займають вузькі ніші в підгалузях складають значну конкуренцію крупним корпораціям, що приводить до двох результатів: а) викупу малої компанії великою; б) залучення професіоналів та додаткового капіталу з метою виходу компанії на глобальний ринок.

США продовжують домінувати в секторі венчурного інвестування. У 2016 році було інвестовано 72,3 млрд. дол. через 3 916 угод, враховуючи сильний долар та підвищення ставки ФРС у грудні 2015 р.

При цьому важливим є те, що вперше в історії, за останні три роки п'ять найбільших угод було проведено поза межами США і всі вони були здійснені в Китаї. На Китай у даний час припадає в три рази більше венчурних інвестицій, ніж на всі країни Європи разом узяті. Спостерігається підвищення загального фінансування в розмірі 49 млрд. дол. США через реалізацію 1635 угод. Слід відзначити, що венчурне інвестування у Китаї виросло в сім разів за останні п'ять років

37 млрд

дол. в 2010 р. до 49 млрд. дол. в 2015 р. Розмір угоди подвоївся. Так, наприклад, у 2010 р. розмір угоди становив 15 млн. дол., а в 2015 р. вже 30 млн. дол.

Третій найбільший учасник – Індія. Індія інвестувала 8 млрд. дол. США через 528 угод у 2016 році (зростання до попереднього періоду на 43% і 89% відповідно). Країна має безсумнівні можливості, але не повністю їх використовує, йдеться насамперед про висококваліфікованих комп'ютерних спеціалістів та зародження середнього класу (як ми бачимо, в Китаї це стало локомотивом розвитку економіки). Проте, без цих драйверів, ринок Індії залишається досить ризикованим для підприємців та інвесторів. Незважаючи на ці структурні недоліки, індійські технологічні інновації в 2016 році, ймовірно, були найуспішнішими за всю історію.

Підводячи підсумок, необхідно зазначити, що кількість угод не є абсолютним показником успішності венчурних інвестицій, так як вона повністю не відображає реальний стан речей. В контексті оцінки ефективності необхідно говорити про успішне функціонування проектів і компаній в які був інвестований капітал. Враховуючи вищенаведене варто зазначити, що лише 6% стартапів у 2016 році є успішними, а 94% збанкрутували і припинили своє існування.

**PRESIDENT TRUMP'S TRADE POLICY AGENDA:
THE NEW VISION FOR TRADE OR REINVENTED MERCANTILISM**

Новак О.Є.,

**студентка 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

During the 2016 presidential campaign, President Trump announced to chart a new course on the US trade policy. The first few months of his presidency have already indicated his commitment to follow through these plans.

So is it a strong voice of the mercantilism, replaced by the free trade era many years ago and now reinvented as a policy of economic nationalism or is it a new vision for trade which will eventually revolutionize the world's economy and "Make America Strong Again"?

In his Inaugural Address, President Trump included trade among the policy areas guided by an 'America First' agenda and stated: "We must protect our borders from the ravages of other countries making our products, stealing our companies, and destroying our jobs. Protection will lead to great prosperity and strength" [1].

On January 21, President Trump's first full day in office, the White House website added a policy statement called "Trade Deals Working for All Americans": "With tough and fair agreements, international trade can be used to grow our economy, return millions of jobs to America's shores, and revitalize our nation's suffering communities" [2].

The implementation of this strategy has already started by the withdrawal from the Trans-Pacific Partnership on January 23, 2017. The TPP – a 12-nation deal (*USA, Canada, Mexico, Japan, Australia, New Zealand, Chile, Peru, Malaysia, Singapore, Vietnam and Brunei*) – was negotiated under former President Barack Obama. The TPP would have slashed tariffs for American imports and exports with those countries. In exchange, the United States had negotiated labour, environmental and intellectual property protections that major businesses sought [3].

There will be no immediate impact for the USA, as far as the deal hadn't taken effect. But the major threat which might arise in future is that China might join the TTP, taking the United States' place and expanding its influence in the American region. This assumption is rather a sane option if we take into account the following position of China announced by the President Xi Jinping at the World Economic Forum in Davos this year – "We must remain committed to promoting free trade and investment through opening up and say no to protectionism".

Since the Trade Act of 1974, the Congress has required the Administration to submit an annual ‘Trade Policy Agenda’ outlining its goals for the coming year [4]. The new Trade Agenda was released by Trump Administration on 1st of March 2017.

The Trump administration’s trade policy agenda sets forth four major priorities:

1. defend U.S. national sovereignty over trade policy;
2. strictly enforce U.S. trade laws;
3. use all possible sources of leverage to encourage other countries to open their markets to U.S. exports of goods and services, and provide adequate and effective protection and enforcement of U.S. intellectual property rights;
4. negotiate new and better trade deals with countries in key markets around the world [5].

The Trade Policy Agenda references numerous U.S. laws designed to protect the U.S. market from unfair practices such as dumped or subsidized imports. In referencing various provisions of the Trade Act of 1974, the Trump administration indicates it has the right to self-initiate trade remedy cases, take action under Section 301 of the Trade Act, and otherwise “act aggressively as needed to discourage this type of behavior – and encourage true market competition” [6].

The Trade Policy Agenda provides data showing trade deficits; manufacturing and job losses; and decreased industrial production since the 1980s when the United States entered into such trade deals as the North American Free Trade Agreement (NAFTA) and the WTO and since China joined the WTO in 2001 [7].

The Agenda asserts that the outcomes from these agreements have not been what the American people expected. And therefore an idea has been pursued to show that the WTO and the rules for the global trading system themselves need revision and adjustment, as well NAFTA needs renegotiating.

To sum up, the distinctive feature of the new Trump’s policy is a shift from multilateralism to bilateralism, contrary to the President Obama policy. So if the USA continues to move further towards the policy of economic nationalism, the stability of the existing multilateral trading system might be undermined. And the matters might get even worse as the result of the new confrontation in the international trade arena that might be convoked by the US, apart from already existing tension with Mexico and the EU. We will just have to wait and see the outcomes of the President Trump’s new trade policy.

REFERENCES

1. President Trump Acts on Several Trade-Related Campaign Promises – John K. Veroneau, Catherine Gibson – [Electronic resource]. – Access mode:

<https://www.globalpolicywatch.com/2017/01/president-trump-acts-on-several-trade-related-campaign-promises/>

2. Trade Deals That Work For All Americans – [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.whitehouse.gov/trade-deals-working-all-americans>

3. <http://edition.cnn.com/2017/01/23/politics/trump-tpp-things-to-know/index.html>

4. <http://blogs.cfr.org/renewing-america/2017/03/01/trumps-2017-trade-agenda-signs-of-a-sensible-direction/>

5. Office of the U.S. Trade Representative Releases President Trump's Trade Policy Agenda – [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=35aa1cfa-332d-4fa4-a895-37f77ed7b330>

6. Opinion: Trump's Trade Policy is More Predictable and Less Isolationist than Critics Think by Peter K. Yu – [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.marketwatch.com/story/trumps-trade-policy-is-more-predictable-and-less-isolationist-than-critics-think-2017-02-02>

7. Office of the U.S. Trade Representative Releases President Trump's Trade Policy Agenda – [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=35aa1cfa-332d-4fa4-a895-37f77ed7b330>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВІДТОКУ КАПІТАЛУ З КНР

Орел А.,

студентка 1 курсу магістратури, спеціальність «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Останнім часом влада КНР поступово посилює заходи, спрямовані на боротьбу зі зростаючим відтоком капіталу. Ця тенденція останніх років спричинила падіння курсу китайської валюти та значне скорочення золотовалютних резервів КНР. Проте, недивлячись на всі намагання китайського уряду, капітал й надалі залишає країну. Враховуючи особливе місце КНР у світовій економіці варто приділити особливу увагу аналізу відтоку капіталу з Китаю.

До середини 2014 року спостерігалися значні капітальні надходження до країни – в період з 2010 року по 2 квартал 2014 року в країну в сукупності надійшло близько 900 млрд доларів США. При чому всі капітальні надходження були представлені прямими інвестиціями. Ця тенденція пояснюється тим, що влада Китаю чинила тиск на іноземні підприємства, змушуючи їх створювати спільні підприємства з китайськими партнерами [1].

Проте ситуація кардинально змінилася з середини 2014 року – капітал залишає країну внаслідок того, що іноземні інвестори виводять свій капітал з КНР, а місцеві компанії сплачують доларову заборгованість на тлі падіння китайського юаня. За даними Bloomberg Intelligence після девальвації китайського юаня у серпні 2015 року більше 1,2 трлн доларів США залишило КНР, змусивши уряд витратити золотовалютні резерви для проведення інтервенцій на валютному ринку для підтримки курсу національної валюти [2]. Баланс рахунку операцій з капіталом має від'ємне сальдо з 2014 року, а у 2016 році воно становило приблизно 6% ВВП КНР. Варто звернути увагу на той факт, що іноземні інвестори не мають оптимістичних очікувань щодо економіки Китаю, яка зростає найнижчими темпами за більш ніж чверть століття – в 2016 році темпи зростання реального ВВП Китаю становили 6,7% [3]. Темпи економічного зростання економіки Китаю й надалі будуть уповільнюватися через те, що політики прагнуть зменшити левередж по облігаціях, знизити ціни на нерухомість і просунути безліч реформ, націлених на скорочення зайвих потужностей і підвищення ефективності діяльності підприємств, які знаходяться у державній власності. Крім того, індикатор сили долара США зріс майже на 5 відсотків за останні два місяці. Все це затягує КНР в порочне коло – іноземні інвестори продають китайський юань через уповільнення темпів зростання економіки Китаю та укріплення долара США, а

домогосподарства скупують валюту, посилюючи тиск на обмінний курс в Китаї, що призводить до подальшого збільшення відтоку капіталу з країни [2].

За даними Інституту міжнародних фінансів, в минулому році відтік капіталу з Китаю зріс до рекордних 725 млрд доларів США. Крім того, на думку експертів Інституту міжнародних фінансів, відтік капіталу може ще більше прискоритися, якщо на американські фірми буде чинитися політичний тиск у зв'язку з необхідністю здійснення репатріації прибутку. У 2016 році відтік капіталу з КНР спричинив зменшення китайських золотовалютних резервів до 3010 млрд доларів США, тобто з середини 2014 року золотовалютні резерви країни скоротилися на 25%. За минулий рік китайський юань впав на 6,5% по відношенню до долара США, що стало його найбільшим річним падінням за весь час та спричинило посилення державного контролю за рухом капіталу. За оцінками експертів Інституту міжнародних фінансів, відтік капіталу за грудень 2016 року склав 98 млрд доларів США, що в деякій мірі було результатом посилення протекціонізму в США після обрання Дональда Трампа на посаду президента США [4].

Починаючи з 2015 року уряд КНР почав посилювати заходи контролю за відтоком капіталу з країни. Уряд Китаю заборонив деяким банкам проводити транскордонні платежі в юанях, висунув додаткові вимоги щодо розкриття інформації при купівлі іноземної валюти громадянами країни, встановив обов'язковий продаж іноземної валюти державними підприємствами, заборонив придбання іноземних невірочних активів, тимчасово припинив реалізацію програм, спрямованих на лібералізацію китайських інвестицій на зарубіжних фондових ринках тощо [2, 3].

Основний сценарій розвитку ситуації у 2017 році передбачає подальше зниження золотовалютних резервів та знецінення юаня по відношенню до долара США. Крім того, уряд КНР може обмежити торгівлю на біткойн-біржах, так як цифрові валюти можуть використовуватися для отримання іноземної валюти. Також у минулому році Народний банк Китаю підготував проект про введення податку на проведення валютних операцій відомий як податок Тобіна. До того ж можливим є зниження Народним банком Китаю річної квоти на конвертацію іноземної валюти фізичними особами, що, в свою чергу, обмежить можливості китайських компаній щодо придбання іноземних активів, заохочуючи китайських експортерів здійснювати продаж доларової виручки [3].

Отже, варто відмітити, що ризики для перспектив економічного зростання 2017 року є суттєвими, а динаміка рахунку операцій з капіталом може продукувати подальшу нестабільність. В короткостроковій

перспективі очікується збереження девальваційного тиску на курс юаня та подальший відтік капіталу. Результатом стане подальше скорочення китайських золотовалютних резервів та посилення контролю за проведенням операцій з капіталом з боку уряду КНР.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Tobias Rehbock. What is behind China's capital outflows? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.kfw-entwicklungsbank.de/PDF/Download-Center/PDF-Dokumente-Development-Research/2017-02-09_EK-VK-capital-flows-China_EN.pdf

2. What's Causing Those Capital Outflows From China: QuickTake Q&A. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-01-13/what-s-causing-those-capital-outflows-from-china-quicktake-q-a>

3. China. The threat of capital outflows [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://economic-research.bnpparibas.com/Views/DisplayPublication.aspx?type=document&IdPdf=29563>

4. Institute of International Finance. January 2017 IIF Capital Flows Tracker [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.iif.com/publication/capital-flows-tracker/january-2017-iif-capital-flows-tracker>

ДОЛАРИЗАЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Орел В.,
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»

Кризові явища в умовах глобалізації фінансових ринків можуть супроводжуватися доларизацією національної економіки. Таке явище як доларизація міцно укорінилося в структурі українського грошового обігу і породжує нові економічні проблеми: ускладнення проведення монетарної політики, заміщення іноземною валютою національної, що врешті-решт призводить до втрати економічного суверенітету.

Доларизація – це економічне явище, за якого економічні суб'єкти використовують іноземну валюту поряд із національною. Виникнення даного явища спричинене тим, що національна валюта неспроможна виконувати деякі із своїх функцій. Іноземна валюта в Україні стала виконувати такі функції грошей як міри вартості (здебільшого, наприклад, ціни на нерухомість, вказуються у так званих умовних одиницях), засобу обігу (розрахунки між громадянами, закупівлі тощо), засобу нагромадження (через недовіру до національної валюти населення більш схильне зберігати заощадження в іноземній валюті, про що свідчить значна частка депозитів у іноземній грошовій одиниці, переважно у доларах США).

Економісти виділяють три типи доларизації: офіційну, напівофіційну та неофіційну [1, с.29]. В Україні має місце третій тип, тобто неофіційна доларизація. Національна грошова одиниця виконує роль офіційного платіжного засобу, проте при проведенні масштабних операцій, а також при заощадженні коштів на депозитних рахунках використовується здебільшого іноземна грошова одиниця.

За оцінками вітчизняних економістів доларизація в Україні набула таких форм [2]: 1) фінансова доларизація – форма доларизації, яка проявляється у наявності іноземної валюти у кредитній та депозитній діяльності банківських установ; 2) позабанківська доларизація – форма доларизації, яка проявляється у тому, що іноземна валюта, яка наявна на руках у населення починає виконувати функції засобу нагромадження та засобу платежу; 3) неофіційна фінансова доларизація – форма доларизації, яка проявляється у наявності розрахункових рахунків за кордоном та придбанні іноземних активів.

Ми можемо розрахувати рівень доларизації лише за першим показником, тоді як останні два є тіньовими і можуть оцінюватися лише суб'єктивно. Тому повністю проаналізувати та визначити масштаби доларизації в Україні важко. Відповідно до розрахунків НБУ в обороті наявні 92 млрд доларів готівкою та на депозитах, тобто на кожного

українця приблизно по 2140\$. Ці гроші, переважно, функціонують у секторі тіньової економіки. Дані цифризасвідчують факт того, що фінансова доларизація повністю не відображає реальної ситуації з доларизацією в економіці, тому що вона не враховує кошти, які наявні на руках у населення. Та навіть за показниками рівня доларизації за грошовою масою, депозитами та кредитами, можемо сказати, що Україна належить до країн з високодоларизованою економікою, що наглядно демонструє рис. 1.

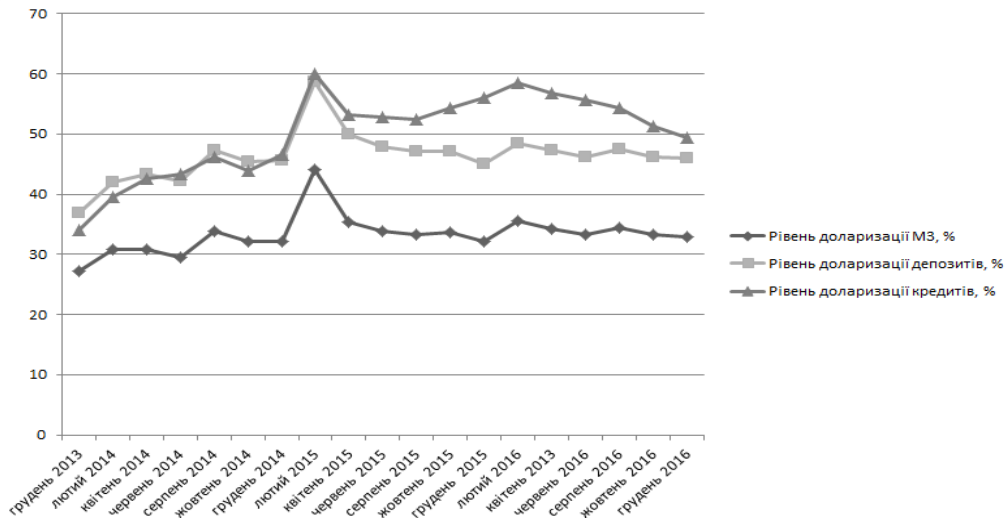

Рис. 1. Динаміка доларизації в Україні у період кризи 2013-2016 рр.
Джерело: за даними НБУ (<https://www.bank.gov.ua>)

Як ми можемо побачити, рівень доларизації в Україні перевищує 30%, що за класифікацією МВФ визначається як країна з високодоларизованою економікою. Щоб більш широко оцінити масштаби даного явища необхідно проаналізувати показники позабанківської доларизації, тобто визначити наближене значення готівкової валюти на руках у населення. На рис.2 показано динаміку зростання готівкової іноземної валюти.

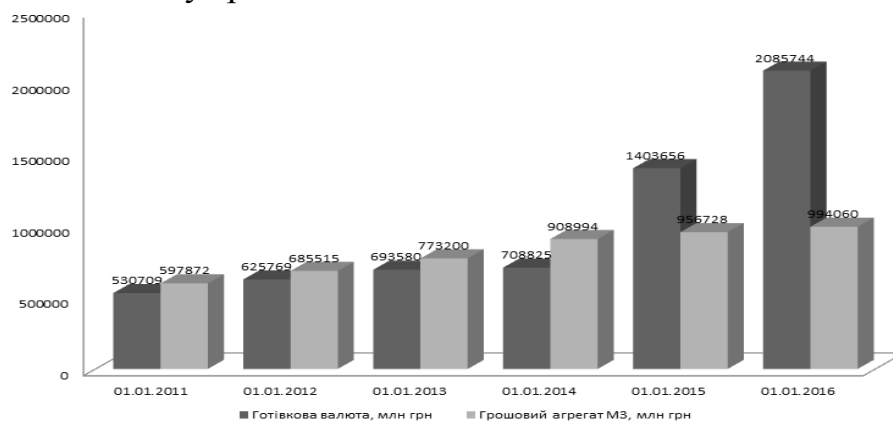

Рис. 2. Динаміка частки готівкової валюти та агрегату МЗ в Україні
Джерело: за даними НБУ (<https://www.bank.gov.ua>)

На даній діаграмі можна побачити, що масштаби доларизації є значно більшими за 30%. Отже, населення настільки перестало довіряти національній грошовій одиниці, що на руках тримає переважно лише іноземну валюту. Враховуючи значні негативні наслідки такого явища як доларизація виникає нагальна потреба у вжитті рішучих заходів, направлених на зниження рівня доларизації в Україні та підвищення довіри населення до національної валюти.

Високий рівень доларизації в Україні спричинений економічною нестабільністю, недовірою населення до національної грошової одиниці та банківського сектору в цілому. Важливими заходами політики дедоларизації мають бути: зниження процентних ставок за депозитами у іноземній валюті; проведення прозорої монетарної політики, що має носити публічний характер; заборона здійснення розрахунків між економічними суб'єктами в іноземній валюті; зменшення державних запозичень і залежності від іноземних кредитів. Для покращення ситуації грошово-кредитна політика має бути спрямована на поступову ревальвацію гривні та формування довіри до національної валюти шляхом стабілізації економічної та політичної ситуації в країні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міщенко В. Доларизація: причини та наслідки для економіки України / В. Міщенко, А. Сомик // Вісник Національного банку України. – 2007. – №5.
2. Поплюйко Я.В. Доларизація економіки України: статистичні оцінки // Статистика України. – 2008. - №2.

ВПЛИВ СВІТОВОЇ КРИЗИ НА ПРОЦЕС ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ КИТАЮ)

Орел О.,

**студент 5 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Однією з головних тенденцій у сучасній світовій економіці є посилення ролі транснаціональних банків (ТНБ) в розвитку фінансової глобалізації. Інтернаціоналізація діяльності банків значно прискорила перетворення великих національних банків в ТНБ [1]. В результаті наслідків глобальних катаклізмів в транснаціональному банківському співтоваристві відбулися відчутні перетворення, за рахунок яких Китай зміг зайняти провідні позиції.

В період 2008 – 2010 років переважна частина транснаціональних банків представляла інтереси країн "Великої сімки". Порівняння списку 50 найбільших ТНБ за 2010 рік, за Індексом географічного поширення (GSI), із відповідними даними за 2008 рік показало, що за два роки в складі його учасників відбулися певні зміни. По-перше, зменшилась присутність європейських фінансових корпорацій – на 3 одиниці (36 в 2008 році проти 33 у 2010 році). З неєвропейських країн у списку присутні Японія (3 ТНК в 2008 році проти 5 у 2010 році), США (8 ТНК – без змін), Канада (3 ТНК – без змін) і Австралія (1 ТНК – в 2008 році був відсутній). По-друге, незважаючи на серйозні потрясіння у фінансово-банківській сфері, США як і раніше займала провідне місце за кількістю представників фінансових ТНК у списку «UNCTAD». По-третє, за аналізований період сумарні активи списку 50 фінансових ТНК зменшилися на 2,5% і станом на 2010 рік склали 52 449 млрд дол., а чисельність їх персоналу скоротилася майже вдвічі. У той же час збільшилася сукупна кількість закордонних філій (на 1,9% – всього 13428) і приймаючих країн (на 13,5% – 1652) [2].

Під час світової економічної кризи, у Китаї відбувався завершальний етап банківської реформи, спрямованої на акціонування банків, що збільшив капіталізацію кредитних організацій Китаю, внаслідок чого в 2009 році лідерами китайської банківської сфери стали п'ять найбільших банків, які відкрили 47 філій та 31 дочірню фінансову організацію по всьому світу [1].

Станом на 2015 рік покращили своє становище банки Китаю, які вже мали 12 представників серед 50 найбільших ТНБ (4 банки в 2008 році). Крім того, три найбільші банки Китаю, такі як Промисловий і комерційний банк Китаю, Китайський будівельний банк та Сільськогосподарський банк Китаю, стали найбільш потужними банками світу згідно рейтингу «Forbes

Global 2000» [3]. Незважаючи на помітне скорочення, як і раніше, значною залишається частка європейських банків: Великобританія і Франція утримують свої позиції протягом останніх декількох років, не поступаючись своїх місць у рейтингу. Найменша частка у розподілі банків за територіальною ознакою належить Швеції (лише 1 банк) [4].

Безумовно, банки Китаю вносять великий внесок в процес глобалізації світових фінансових ринків, а також складають ефективну конкуренцію найбільшим транснаціональним банкам Європи, США та Японії. Існує кілька проблем, які гальмують подальше просування китайських ТНБ на світовій фінансовій арені. По-перше, обсяг міжнародних банківських операцій, який використовують китайські ТНБ, не достатній для посилення лідерських позицій Китаю на світових фінансових ринках, тому що китайські ТНБ не досить активно займаються інвестиційною діяльністю на зарубіжних ринках. Варто враховувати, що сфера послуг, що надаються китайськими ТНБ, обмежена традиційною галуззю послуг, таких як розміщення вкладів, кредитування і міжнародні перекази. Виходячи з цього, можна припустити, що китайським транснаціональним банкам слід збільшити частку своєї присутності на зарубіжних ринках. По-друге, в даний час проблеми діяльності на зарубіжних ринках і збільшення рівня ризику при проведенні міжнародних операцій ТНБ Китаю набувають масштабний характер.

Сьогодні уряд Китаю активно формує ефективну економічну зону за рахунок великих обсягів інвестицій в інфраструктури зарубіжних країн. КНР має значні фінансові ресурси і досвід для управління ними. Китай виступає в ролі привабливої фінансової альтернативи для фінансування ринків, що розвиваються, де в даний час спостерігається гостра нестача власних коштів та інфраструктури [1].

Отже, аналізуючи становище транснаціональних банків до і після світової економічної кризи, можна зробити висновок, що на відміно від американських та європейських банків, банки Китаю показали стрімкий розвиток та покращили свої позиції у світовій банківській системі. На сьогоднішній день найбільші китайські банки є лідерами на ринку банківських послуг в світі, а також вони збільшують інвестиції та свою фінансову присутність в зарубіжних країнах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Транснациональные банки в мировой экономике: анализ особенностей развития [Електронний ресурс] // Центр научного співробітництва «Інтерактив плюс» – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://interactive-plus.ru/ru/article/18456/discussion_platform

2. Современные тренды развития глобальных банков в контексте финансовой глобализации [Электронный ресурс] // Центр научного сотрудничества «Интерактив плюс» – 2016. – Режим доступа до ресурсу: http://papers.univ.kiev.ua/1/ekonomika/articles/murshudli-f-modern-trends-of-development-of-global-banks-in-the-contextof-finan_24290.pdf

3. The World's Largest Banks In 2016: China Keeps Top Three Spots But JPMorgan Rises [Электронный ресурс] // Forbes – 2016. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.forbes.com/sites/antoinagara/2016/05/25/the-worlds-largest-banks-in-2016-china-keeps-top-three-spots-but-jpmorgan-rises/#7ec842796417>

4. World's largest banks 2015 [Электронный ресурс] // Banks around the World – 2015. – Режим доступа до ресурсу: www.relbanks.com

КРЕДИТНА ПОЛІТИКА МІЖНАРОДНОГО ВАЛЮТНОГО ФОНДУ: СУЧАСНА СИТУАЦІЯ

Павлик Д.,

**студент 3 курсу географічного факультету,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка**

На сьогодні у переліку міжнародних організацій, з якими наша країна співпрацює, перше і основне місце займає співробітництво з МВФ. Це зумовлено кризою – системною загалом і економічною зокрема.

Метою функціонування МВФ є досягнення країнами-членами макроекономічної стабільності задля їх більш ефективних співпраці та розвитку[1; 3]. МВФ діє у всіх своїх країнах-членах, надаючи технічну та фінансову допомогу у різних формах. Так як для нашої країни на сьогодні найважливішим аспектом співпраці є саме кредитування за різними кредитними механізмами, доцільно розглянути географію співпраці МВФ з урядами світу у даному аспекті для визначення можливих регіональних особливостей та закономірностей, пов'язаних із віднесенням країн до тої чи іншої групи у класифікації за рівнем розвитку.

Для аналізу було обрано період з 2010 року, адже цей відрізок охоплює два останні етапи активної співпраці України і МВФ, а у самому фонді була оформлена реформа 2010 (але з її імплементацією виникли серйозні проблеми).

Протягом 2010-2016 рр. МВФ було надано кредитів на загальну суму 5739748,145 тис. СПЗ, з них розміщені у загальному рахунку ресурсів механізми непільгового кредитування – 325955,7 СПЗ [1]. Останні надавалися: у стэнд-бай режимі, за механізмом розширеного кредитування, за гнучкою кредитною лінією та за лінією превентивної підтримки і ліквідності на строки від 12 до 48 місяців. За найпоширенішим механізмом – «стэнд-бай», окрім України отримали позики такі країни: Антигуа і Барбуда, Греція, Гондурас, Косово, Румунія, Боснія і Герцеговина, Йорданія, Туніс, Грузія, Кенія, Сербія – усі вищеназвані країни відносяться до низькорозвинених або середньорозвинених і їх характерною рисою є складність забезпечити покриття дефіциту власних бюджетів. Україна також не єдина, хто отримує розширений механізм кредитування. Також його отримують: Ірландія, Албанія, Вірменія, Сейшели, Кіпр, Ямайка, Пакистан. Не єдина вона у своєму регіоні, хто отримує кошти від МВФ – також фінансування отримує Вірменія. Одразу впадає у вічі, що із фондом активно співпрацюють найменш успішні високорозвинені країни, такі як Ірландія та Греція, що входять до групи так званих «середньорозвинених країн Західної Європи», та найбільш активні низькорозвинені країни – Мексика, Колумбія, Ямайка, що характеризуються найбільшою часткою

іноземного капіталу, серед середньорозвинених проглядаються як найбільш динамічні економіки (Польща), так і найбільш стагнаційні (Україна, Румунія, Вірменія) [2], але їх кредитування різне за своєю метою і здійснюється за різними механізмами.

Основні напрямки застосування кредитних коштів в нашій країні – поповнення ЗВР та обслуговування більш давніх кредитів. Подібним чином витрачали і інші країни по програмі EFF - більшість із них мають проблеми із покриттям дефіциту бюджету. Майже у всіх із них дефіцит знизився, резерви поповнилися. Тобто такої мети було тим чи іншим чином досягнуто у всіх країнах.

Але у співпраці урядів з МВФ потрібно враховувати деякі особливості. Так, при наданні кредиту МВФ пропонує свій перелік заходів, що для більшості країн однаковий і націлений на макроекономічну стабільність (тобто враховуються лише ті проблеми, з якими можуть зіштовхнутися кредитори країни, інвестори тощо). При цьому план абсолютно не враховує ані структуру економіки країни (галузеву та географічну), ані демографічні та соціальні особливості – на них має звертати увагу уряд. При цьому легкість надання і обсяги кредитних коштів залежать не тільки від того, чи відповідає країна певним критеріям, а й від того, чи брала вона кредити раніше і як їх обслуговувала.

Специфічною проблемою співпраці з МВФ у середньорозвинених країнах, що яскраво проглядається на прикладі України, є поєднання жорсткої кризи із історично високими стандартами соціального забезпечення і малоефективною системою його призначення, адже кредит дається для стримування ситуації на час проведення швидких і різких реформ (передбачених для продовження співпраці), що дуже складно, наприклад, у українських умовах. Вирішення цієї проблеми, на жаль, не входить до прямої компетенції фонду, а з цього впливає його незацікавленість у врахуванні подібних факторів. Зрозуміло, що у інших групах країн є свої характерні особливості і проблеми, які потребують вирішення.

Отже, у характері співпраці МВФ з країнами-членами в області непільгового поза-квотного кредитування проглядаються певні економіко-географічні закономірності, як то: співпраця із найменш розвиненими із високорозвинених країн, найбільш інтегрованими у світову економіку низькорозвиненими країнами та подібними до першого і другого випадками серед країн переходу (поміж них і Україною). Проблемою є відсутність комплексного підходу до розв'язання структурних проблем у державах (а саме відсутність регіонального та індивідуального підходу до держав-членів, недостатня увага до соціальної та демографічної ситуації). Очевидно, вона не може бути розв'язана у межах співпраці тільки з МВФ,

адже компетенція останнього досить вузька і обмежується стимуляцією міжнародної торгівлі і підтриманням макроекономічної стабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт МВФ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.imf.org>.
2. Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайчевський та ін.; за ред. Б.П.Яценка. – К.: Либідь, 2007.
3. Опарін В. М.Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2002. – 240 с.
4. Офіційний сайт групи Світового Банку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/en/country>

MAJOR TRENDS OF THE 'INDUSTRY 4.0' AND THEIR IMPACT ON THE WORLD ECONOMY

Петрук Ю.,

студентки 2 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

The Industrial Revolution has a significant impact on the political, socio-economic and technological aspects of life, as well as on the life of an individual and society as a whole. Globalization and integration of social relations contribute to the international spread of the industrial revolution in all the countries; hence these processes stipulate the importance of the topic at the moment. The role of the scientific and technological revolution in the perspective of future development will be discussed concerning characteristics applied to both developed and developing countries.

At the present stage of development, the scientific and technological revolution has the following features:

1. The transformation of the primary features of high-tech industries to the productive force of modern production through increased interaction in such three areas as science, technology, and industry;

2. A new stage in development of the social division of labour associated with science, being the leading sector of social and economic activity;

3. High-quality conversion of all factors of productivity: the subject of labour, production capacity, and employee skills, as well as the intensification of the entire manufacturing process (Gráda, 2016);

4. Creation of both material and technical conditions on this basis to reduce the digital divide between workers in different areas, between urban and rural areas, between the young and old;

5. The acceleration of social progress, the internationalization of all human activity, and the growing importance of 'environmental problems' (Huberman, Meissner & Oosterlinck, 2015).

First introduced by the German government to promote computerization, the term 'Industry 4.0' is used to describe the fourth industrial revolution. The German government is promoting this concept as a new efficient tool for economic development (A Better Connected World, 2016). The term 'Industry 4.0' is not widespread outside Europe. However, the United States has ratified so-called Smart Manufacturing Leadership Coalition (SMLC) to promote cooperation between enterprises in *smart technology*, as well as in research and development. The fourth industrial revolution has resulted in the establishment of the Intelligent factory or Smart factory, and the cyber-physical systems and

the Internet of Things (IoT) are the key technologies achieved (Kagermann, Wahlster & Helbig, 2013).

It is necessary to emphasize the fact that like the previous industrial revolutions, the fourth has a subversive character. Digital technology has shaken the media and industry like industrial plants once replaced handlooms. The machine manufacturers already produce twice as many vehicles per employee compared to the previous decade. The fourth revolution has changed not only the way of production but also the location of factories that produce advanced products. Plants previously were moved to the countries with low labour costs. However, today the offshore production returns to rich countries because companies deem it necessary to place the plants closer to their target consumers for faster adjustment to demand changes.

Another reason could involve the fact that current products are very complex and have detailed structure, and only original designers can modify such products if necessary. Therefore, these products are not profitable if transported to another country (The third industrial revolution, 2012).

'Industry 4.0', globalization, integration, a digital age – all these names describe the current state of social development. One can trace the tendency of 'on-demand economy' which is changing the traditional role of the players in various sectors.

The term 'on-demand economy' became widely used with the introduction of new projects in Silicon Valley, as, for instance, the increasing influence of Uber and Airbnb platforms. In the outset of the fourth industrial revolution, the usage of new information and communication technologies provides products and services to customers instantly. For example, 42% of the adult population in the U.S. has used the services of at least one such platform. In addition to well-recognized services that make it possible to call a driver, order food or contact with a doctor quickly, the 'on-demand economy' or 'access economy' can satisfy the strangest quirks of the consumers. For example, the *Techy app* helps to call a specialist to repair the laptop; *FriendsTonight* organizes what? for its users, and *Scooterino Amen* is a service designed for residents of Rome which calls the priest to hear their confession.

The emergence of such 'on-demand economy' indicates sociological revolution defining entry into a new phase of capitalism. It is worth noting that after introduction of new technologies the customer-supplier relationship becomes more flexible. The market is dominated by providers who respond quickly to demand changes by adjusting supply. The prolonged economic crisis has also contributed to the growth of 'on-demand economy', as young and technically trained workers, unable to find permanent employment, become involved in such activities. According to 'Freelancing in America: 2015', 34% of employees in the US are engaged in freelance projects (Linnegar, 2015).

After all, the ‘on-demand economy’ teeters leading segments of the society creating the exchange and trade opportunities among the groups of people who have time but no money and those individuals who have money and no time.

Consequently, the fourth industrial revolution has contributed to the formation of such basic concepts as the digital society, intellectual production, start plants that play a significant role in the foundation of a technologically developed society. The process of intellectualization of production takes place simultaneously in all countries, regardless of their initial level of development. ‘Industry 4.0’, which affects all aspects of life, being influenced by science, transforms industrial relations.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Gráda, C. Ó. (2016). Did Science Cause the Industrial Revolution? *Journal of Economic Literature*, 54(1), 224-239.

2. Huberman, M., Meissner, C. M., & Oosterlinck, K. (2015). Technology and Geography in the Second Industrial Revolution: New Evidence from the Margins of Trade (No. w20851). National Bureau of Economic Research.

3. A Better Connected World. (n.d.). [Electronic resource]. – Accessed on November 18, 2017, <http://www.bbc.com/future/bespoke/specials/connected-world/industry-4-0.html>

4. Kagermann, P., Wahlster, P., & Helbig, D. (April 2013). Recommendations for implementing the strategic initiative INDUSTRIE 4.0. Frankfurt/Main: acatech -National Academy of Science and Engineering.

5. The third industrial revolution. (2012). [Electronic resource]. – Accessed on November 14, 2016, <http://www.economist.com/node/21553017/>

6. Linnegar, J. (2015). Mentoring For Text Editors: Fit For Purpose In The Era Of Freelancing, More So Than Alternative Development Strategies. *STELL Stellenbosch Papers in Linguistics*, 44.

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ОФШОРНОГО БІЗНЕСУ

Рудницька А.,

**студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Актуальність даної теми визначається впливом офшорних зон на розвиток систему міжнародних фінансів через їх фінансовий механізм, який є досить складним. Протягом останніх десятиріч офшорна фінансова діяльність посідає все більш значуще місце у світовій фінансовій системі. Офшор – це формальна реєстрація компанії у так званій «офшорній зоні», тобто в країні, де істотно знижені чи відсутні податки на підприємницьку діяльність нерезидентів. У світі існує більше 60 країн, законодавство яких передбачає податкові пільги для офшорних компаній. До числа найвідоміших відносяться Панама, Гібралтар, Кіпр, Багамські острови, Ірландія, Ліхтенштейн. Найбільш популярні серед компаній – Кіпр, Нідерланди, Німеччина, Британські Віргінські острови (БВО) [1].

Сьогодні понад 25% світового капіталу і майже 60% фінансових потоків у світі проходить через офшорні зони. Разом з тим завдяки їм кожного року «відмивається» до 600 млрд. дол. США незаконних грошей, а 83 зі 100 найбільших американських корпорацій і 99 зі 100 найбільших європейських – мають дочірні компанії в офшорах. За даними Tax Justice Network, заможні люди планети тримають в офшорах близько 11.3 трильйонів доларів (це рівень ВВП США чи Євросоюзу). Світ втрачає щороку через офшори від 7 до 20 трильйонів доларів США. Тобто близько 10% своєї економіки. За даними американської неурядової організації Global Financial Integrity Україна має нелегальний відтік капіталу на суму 11, 676 млрд.дол. США [2].

У світовій практиці існує чотири класичні способи виведення коштів в офшорні зони:

1) Продаж офшорним фірмам товару за заниженими цінами. Приклад: експортер здійснює поставку товарів офшорній компанії за мінімально можливими цінами. Після цього офшорна компанія перепродає товар за вищою ціною. Очевидно, що при цьому значна частка прибутку від угоди залишається на офшорних рахунках. Для реалізації такої схеми, є сенс відкривати офшорну компанію в країні, що має надійну репутацію – наприклад, в одній з країн ЄС.

2) Оплата консалтингових послуг. Офшорний фінансовий механізм активно використовується і для надання консалтингових послуг. При цьому укладається договір з офшорною компанією і оплачуються надані послуги, а кошти за які переводяться на офшорний рахунок. Така схема

цікава тим, що не вимагає ведення перманентної операційної діяльності та наявності товарних схем.

3) Платежі за використання прав інтелектуальної власності. В даному випадку гроші переводяться до «податкової гавані» за користування правами інтелектуальної власності, патентами і т.д.

4) Купівля цінних паперів у нерезидента. Прибутки, які одержує холдингова компанія від продажу акцій, наприклад, українських підприємств, підлягають оподаткуванню лише в тій країні де зареєстрована дана компанія. Якщо ж дана компанія володіє акціями інших підприємств, тобто виступає в ролі холдингової компанії, до того ж з неї не стягуються податок на прибуток і корпоративний податок, так як вона зареєстрована в офшорній зоні, то дочірні підприємства такого холдингу отримують можливість додатково заробляти акумулюючи капітал у материнській компанії, не оподатковуючи таким чином доходи по відсоткам з депозитів. Зазвичай для ведення такої діяльності реєструють материнську холдингову компанію в юрисдикції Австрії, Кіпру або Британських Віргінських островів.

Крім чотирьох основних, існує чимало інших схем роботи з офшорами. Можна звести прибуток до нуля за допомогою лізингових схем. Брати, наприклад, гвинтокрили в лізинг у своєї офшорної фірми і весь прибуток віддавати у вигляді лізингових платежів, розмір яких ніхто не обмежує. Наступна схема – кредит, відповідно до цього компанія або приватна особа бере кредит у офшорної компанії, а потім виплачує їй певний відсоток за цим кредитом.

Для оптимізації діяльності торгових компаній зручно реєструвати офшорну компанію, яка стане посередником між постачальником та імпортером або експортером та клієнтом. Завдяки тому, що офшорна фірма виступає посередником і, відповідно, через її рахунки проходять кошти за товар, то на цих рахунках і «осідає» основна частина прибутку від торгової операції, який завдяки низькому оподаткуванню в країні реєстрації практично повністю залишається у розпорядженні інвестора.

Така система зниження податкового навантаження як «офшор» позитивно впливає на власників даних компаній та на країни, які виступають «тихою гаванню» для фінансових потоків. Фінансовий механізм офшорів стає все більш складнішим, а системи виведення грошей в офшори все заплутанішими та обережними. В контексті розвитку світової економіки офшори відіграють суперечливу роль, з одного боку вони дозволяють збільшувати виробництво, розширюють фінансові ринки, збільшують фінансові грошові потоки, дають можливість співпрацювати з надійними світовими банками. Проте з іншої сторони, приховують значні суми грошей зароблених незаконним шляхом, дозволяють відхилитися від

сплати податків та ін. Фактично використання підприємствами офшорів призводить не тільки до недоодержання бюджетом податків, але й стимулює відтік інвестиційних коштів з економіки. Від процесу офшоризації, економіка з кожним роком втрачає все більше і більше грошових коштів, які можуть бути спрямовані на покращення умов співіснування та підняття світового рівня життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мень К. Офшорний бізнес та сучасні реалії [Електронний ресурс]/ К. Мень. – Режим доступу: http://www.u-fin.com.ua/analit_mat/sdu/111.htm
2. Єрмоленко В. Офшори у світі: 7 ключів для розуміння [Електронний ресурс]/ В. Єрмоленко. – Режим доступу: <http://hromadske.ua/posts/ofshory-u-sviti-7-kliuchiv-dlia-rozuminnia>
3. Рязанова Н.В. Про тенденція розвитку офшорного бізнесу в сучасній економіці [Електронний ресурс]/ Н.В. Рязанова. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=9964>
4. Д`яконова І.І. Діяльність офшорних зон у міжнародних фінансових відносинах: значення та регулювання [Електронний ресурс]/ І.І. Д`яконова. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/handle/123456789/12116>
5. Аксьонов Д. Можливості сучасного офшорного бізнесу / Д. Аксьонов // Фінансо-вий ринок України. – 2009. – № 11. – С. 38–41.
6. Волкова Ю. О. Розвиток офшорних центрів у системі міжнародного бізнесу / Ю. О. Волкова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 1. – С. 43–48.

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ НА ДИНАМІКУ ЦІН GBP/USD НА РИНКУ FOREX

Стан Ю.,

**студентка 3 курсу, спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний університет
імені Тараса Шевченка**

Британський фунт (фунт стерлінгів) з фінансової точки зору є однією з найбільш важливих валют у світі. По обороту торгів фунт займає 4-е місце серед суперників, а також 3-є місце як резервна валюта. Фунтові належить значне місце в історії економіки, так як він був домінуючою валютою. На сьогодні об'єми торгівлі фунтом займають провідні позиції на ринку FOREX, тому не дивно, що багато хто зацікавлений у дослідженні динаміки ціни фунта. Крім того, фунт завжди відрізнявся своєю відносною стабільністю та невисокою волатильністю.

Фунт стерлінгів спирається на британську економіку, саме тому його позиції значно залежать як від макроекономічних показників, так і від політичних подій. Величезний резонанс викликав так званий «Брексіт», що звичайно відобразився і на динаміці ціни GBP/USD. Вихід Великобританії з Європейського союзу (Brexit) – головна політична мета консервативної опозиції і деяких окремих осіб (націоналістів і євроскептиків) у Великобританії. Під час референдуму 2016 р. за вихід Великобританії з Європейського союзу висловилися 51,9% тих, хто проголосував, відповідно за продовження членства в ЄС виступило 48,1% виборців. Вже 1 лютого 2017 р. депутати Парламенту Великої Британії в першому читанні проголосували за законопроект про вихід з ЄС 498 голосами, а 2 лютого Уряд опублікував остаточний варіант програми уряду щодо виходу з ЄС.

Реакція фондових бірж проявилася різким падінням багатьох індексів, зокрема японський NIKKEI впав на 1,286 пунктів після чого, щоб уникнути подальшого падіння до фатальних значень, торги були закриті. Відразу ж після оголошення результатів референдуму британський фунт впав по відношенню до долара США, хоча це в будь-якому випадку було очікувано. Але таке різке падіння з 1,5 до 1,32 не передрікали навіть скептики.

Сьогодні (25.03.17) курс валютної пари GBP/USD становить 1,2473. В якийсь момент вона коштувала навіть 1,18, що є найнижчим значенням з 1985 року. Загалом за допомогою графіка 1, який показує динаміку ціни GBP/USD протягом одного року, можна побачити, що навіть у день проведення референдуму курс почав падати і протягом майже року позиції цієї валютної пари значно відрізняються від тих, що мали місце до

вищезгаданих політичних подій.

На Рисунку 1 можна прослідкувати не лише динаміку ціни, але також визначити її мінімальні та максимальні значення за рік. Найнижчий курс мав місце 16.01.2017 о 4:00 і становив 1,2033, в той час як найвищий 06.09.17 і становив 1,3439. 16 січня спад був значним, оскільки це був день напередодні заяви прем'єр-міністра Британії – Терези Мей – з приводу політики королівства щодо Брексіту. 6 вересня був помітний короткостроковий підйом через зростання індексу ділової активності у сфері послуг (ISM).

Рис. 1. Динаміка курсу валютної пари GBP/USD 05.2016-03.2017

За останній рік волатильність британського фунту значно підвищилася. За даними Reuters, перед референдумом прихована волатильність пари GBP/USD за місяць підскочила до 23,35%, причому волатильність почала різко збільшуватися вже з кінця травня. Це найвищий рівень з піку фінансової кризи 2008 року, коли волатильність за місяць досягла 28%. Проте і після оголошення результатів волатильність залишилася на місці. На це перш за все впливають політичні заяви керівництва Великобританії. На приклад, як вже було згадано, оскільки у виданні Sunday Times з'явилася інформація від анонімних джерел, що Британія готова піти з єдиного європейського ринку і відмовитися від безмитної торгівлі, аби стримати приплив іммігрантів, курс впав нижче позначки 1,2. У той же день курс знижувався до позначки 1,1986 – це мінімальний рівень з 7 жовтня 2016, коли фунт на коротку мить впав до 1,1841. Інвестори шукають способи убезпечити свої активи, тому волатильність фунта виросла на 13,3%. Інвестори сприймали будь-які

заяви Мей на цю тему як привід для продажу фунта, навіть незважаючи на те, що нічого нового або суттєвого вона не говорила. Голова Blockchain.info Пітер Сміт навіть заявив, що у порівнянні із британським фунтом стерлінгів біткоїни можна вважати менш ризикованим активом.

Політика Банку Англії стосовно падіння національної валюти була та залишається неоднозначною. Голова регулятора Марк Карні заявив, що головною задачею є не підтримка курсу валюти, а таргетування інфляції. Однак, за прогнозами регулятора, інфляція незабаром почне рости при падінні курсу фунта і підвищенні цін на імпорту. Банк Англії дав зрозуміти, що може опустити процентні ставки нижче історичного мінімуму до 0,25%, щоб допомогти економіці впоратися з шоком від Брекситу. Однак після цього сигналу з боку регулятора фунт стерлінгів посилив падіння, яке може привести до подальшого зростання цін на імпорту та інфляції у Великобританії. На сучасному етапі центральний банк проводить таку політику, що спрямована на підтримку торгів парюю GBP/USD на рівні не нижче аніж 1,2300, оскільки це призведе до масових відкриттів «ведмежих» позицій, що у свою чергу знецінить курс фунта. Ці заходи мають назву «support line» і показані на Рисунку 2.

Рис. 2. Ілюстрація заходів «support line»

Валютні стратеги Goldman Sachs відзначають, що виступ прем'єр-міністра Великобританії Терези Мей, у якому вона фактично підтвердила збереження планів завершити процес виходу з ЄС протягом наступних двох років мав негативні наслідки. У банку вважають, що ринки як і раніше недооцінюють готовність політиків піти по шляху жорсткого

Брексіта, і, в той час як інвестори вважають за краще дотримуватися коротких позицій, розпродаж фунта ще не відбувся.

Також варто зазначити, що поточний період невизначеності сам по собі дуже негативний для фунта – інвестори не розуміють якими будуть правила гри, і їх нерішучість обернеться уповільненням економічного зростання, погіршенням ситуації на ринку праці і зниженням споживання на тлі зростання імпорتنих цін. Goldman Sachs залишається послідовним ведмедем по фунту і після референдуму заявив про потенціал для падіння фунта до 1.20. Тим часом, дванадцятимісячний прогноз банку також песимістичний – за GBP/USD він становить 1,14, за EUR/GBP – 0,88.

У той же час стратеги Morgan Stanley радять купувати фунт стерлінгів і британські циклічні акції, виручка яких залежить від внутрішніх чинників, оскільки градус песимізму, мабуть, зашкалює.

28.03.17. валюта стала лідером падіння, втративши більше 100 пунктів в парі з доларом (1,2426), і продовжила падати сьогодні на азійській сесії. Примітно, що це відбувається на тлі відносного спокою в інших парах. Приводом для падіння фунта стала новина про те, що Тереза Мей 28.03.17 підписала відповідний лист до Європарламенту.

Підводячи підсумок можна констатувати, що як зовнішні, так і внутрішні протиріччя у політиці Британії лише послаблюють фунт на міжнародних ринках та змушують інвесторів та трейдерів відкривати «ведмежі позиції».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Investing [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://ru.investing.com>
2. James Stanley: GBP / USD Technical Analysis: Cable Flies as BoE Acknowledges Inflation [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.dailyfx.com>
3. Forex Club. Финансовые рынки для начинающих и профессионалов с 1997 года [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.fxclub.org>
4. Trader Blog. Прогноз GBP/USD по индикатору Ишимоку [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://traderblog.biz/forecasts/ichimoku/171082/>
5. Сегодня. Британский фунт рухнул на трехмесячное "дно" [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.segodnya.ua/economics/finance/britanskiy-funt-ruhnul-na-trehmesyachnoe-dno-788668.html>

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВЕРНЕННЯ КОШТІВ У НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ БАНКАХ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

**Татарікова Г.,
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»**

Банківська система України – це одна із сфер економіки, яка останніми роками знаходиться у кризовому становищі. Хоча станом на початок 2017 р. Національний Банк України і прогнозує «стійку тенденцію прибутковості» [1], проте широкий перелік проблем продовжують загрожувати стабільності банківської діяльності. На жаль, суб'єкти господарювання не довіряють банківській системі, про що свідчить велика частка грошового агрегату М0 по відношенню до ВВП – 12,3% [2]. У випадку юридичних осіб мова йде, як правило, про десятки тисяч гривень. Тому надійний захист заощаджень, високий рівень гарантування безпеки підприємницької діяльності та мобільне управління власними депозитами – це першочергові питання, розв'язання яких стимулює розвиток середнього та малого бізнесу в Україні.

Актуальною проблемою сьогодення є оголошення банків неплатоспроможними. Протягом 2014-2015 рр. 63 банки України було оголошено НБУ неплатоспроможними [3]. Так, наприклад, нещодавно було прийнято рішення віднести «Вектор Банк» до категорії проблемних внаслідок істотного зменшення ліквідних коштів установи і надання недостовірної звітності. Залишок коштів на рахунку банку в НБУ на 1 березня становить 76 тис грн - це всього лише 0,1% від зобов'язань фінансової установи [4]. Отже, проблема повернення власного депозиту гостро стоїть перед усіма вкладниками таких банків та є дуже актуальною для банківської системи України.

Аналізуючи правовий статус юридичних осіб, варто зазначити, що стаття 2 Цивільного кодексу України [5] не рангує поняття «фізична особа» та «юридична особа», визнаючи обидві категорії рівноправними учасниками цивільних відносин. Тому надавати певні законодавчі переваги певній конкретній категорії не є коректним. Більш того, незахищеність підприємців демотивує їх підприємницьку діяльність, змушує закриватися представників малого та середнього бізнесу, гальмує розвиток ринкових відносин в Україні.

Аналіз захисту депозитів юридичних осіб за умови визнання банку неплатоспроможним дає змогу стверджувати, що стаття 36 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [6] свідчить, що під час дії тимчасової адміністрації задоволення вимог вкладників і кредиторів не відбувається. Кошти юридичних осіб, розміщені на депозитних і поточних

рахунках, блокуються, а клієнти відповідно – позбавлені будь-якої можливості управління такими депозитами. Відповідно до статті 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [6] вимоги юридичних осіб задовольняються банком в останню чергу - на стадії ліквідації. Згідно статті 46 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [6] можливим є залік зустрічних однорідних вимог банку і клієнта на стадії ліквідації банку, якщо клієнт виступає одночасно і вкладником, і позичальником банку.

Отже, юридичні особи, що є клієнтами банків, є абсолютно незахищеними у випадку визнання банку, послугами якого користується юридична особа, неплатоспроможним. Внаслідок блокування рахунків реального доступу до власних коштів на поточних або депозитних рахунках юридичні особи не мають. Можливим є повернення депозиту через судовий позов, проте тут не йде мова про реальне одержання коштів. Крім того, процес визнання банкрутства та ліквідації банку може іноді займати кілька років, а такий термін може стати вирішальним вироком для юридичних осіб, які будуть змушені припинити власну підприємницьку діяльність через відсутність коштів. Неможливість сплати податків, заробітної плати працівникам власного підприємства, розрахунку з контрагентами – проблеми, які призведуть до погіршення економічної ситуації в країні, зменшення рівня ВВП, кризових явищ у податковій системі, зростання безробіття, виникнення нових судових позовів та підвищення рівня соціальної напруги у державі.

Згідно з чинним законодавством, єдиний законний спосіб захистити власні кошти – взаємозалік зустрічних зобов'язань банку і клієнта, але практичний аспект свідчить, що така ситуація відбувається дуже рідко. На жаль, структура кредитних угод не дозволяє виконувати такі операції, якщо враховувати вимоги, встановлені статтею 46 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [6].

Аналізуючи вищезазначене, варто підкреслити, що проблема правове забезпечення повернення коштів юридичних осіб в неплатоспроможних банках є надто важливою, адже законодавство сьогодення майже ніяк не захищає сучасного підприємця. Проте наразі вже відбуваються спроби подолання прогалини законодавства, що стосується проблеми повернення коштів юридичним особам внаслідок банкрутства банку. Так, наприклад, Вищий адміністративний суд України звернувся до Верховного Суду України, який, у свою чергу, звернувся до Конституційного Суду України із поданням «Про відповідність (конституційність) Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» з положенням статті 6, частини першої статті 8, частини четвертої статті 13, статей 21, 22, частини першої, четвертої, п'ятої статті 41 Конституції України» [7].

Конституційний суд України прийняв рішення відкрити конституційне провадження, тому зараз справа розглядається судом. Але, на мою думку, внесення таких змін не є достатнім для того, щоб в повній мірі захистити капітали юридичних осіб. Тому доцільно розробити власні рекомендації щодо усунення прогалин в законодавстві по правове забезпечення повернення коштів юридичних осіб в неплатоспроможних банках.

Отже, на даний момент відсутній окремий законодавчий документ, який би забезпечив гарантування вкладів юридичних осіб в Україні, і це створює величезні ризики у підприємницькій діяльності. Крім того, нерівноправна позиція юридичних осіб порівняно з фізичними особами, на мою думку, не є правомірною. Держава зобов'язана захищати власних підприємців, і передусім – у випадках фінансових ризиків. Тому, на мою думку, найбільш оптимальним шляхом вирішення проблеми повернення коштів юридичних осіб в неплатоспроможних банках стане встановлення на законодавчому рівні гарантованої державою суми відшкодування коштів юридичних осіб, розміщених на депозитних або поточних рахунках, так, як це зроблено стосовно осіб фізичних осіб. Окрім того, доцільно розробити Закон України «Про систему гарантування вкладів юридичних осіб» або ж внести необхідні зміни до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» за умови рівноправного правового забезпечення захисту як юридичних, так і фізичних осіб. Проте така пропозиція потребує подальшого наукового вивчення із метою розробки проекту такого Закону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Електронний ресурс «Інтернет-видання finbalance». Режим доступу: <http://finbalance.com.ua/news/Bankivska-sistema-v-2017-rotsi-prohnozi-NBU>
2. Електронний ресурс «Офіційний сайт Національної Ради Новин». Режим доступу: <http://reforms.in.ua/ua/reform/indicator/10707>
3. Електронний ресурс «Офіційна сторінка Національного Банку України». Режим доступу: https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=25592540&showTitle=true
4. Електронний ресурс «Офіційний сайт Телевізійної Служби Новин». Режим доступу: <https://tsn.ua/groshi/nbu-viznav-neplatospromozhnim-chergoviy-kommerciyniy-bank-890253.html>
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2013 року № 4452-VI. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>

7. Ухвала Конституційного Суду України про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 10 лютого 2016 року № 9-у/2016. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v009u710-16>

РОЗВИТОК СПІВРОБІТНИЦТВА ЄС ТА УКРАЇНИ В СФЕРІ ТРАНСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ

Титаренко К.В.,

**студентка 2 курсу, спеціальність «Транспортні технології»,
Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра
Конашевича-Сагайдачного**

Транспортна галузь є важливою ланкою кожної національної економіки, що виконує функцію зв'язку різних галузей виробничо-господарського комплексу з національними економіками інших країн.

В Україні, де одними з найбільш важливих завдань є інтеграція економіки країни в європейські структури, організація взаємовигідного співробітництва з європейськими партнерами, підняття стандартів виробництва та обслуговування до конкурентоспроможного європейського рівня їй слід приділяти додаткову увагу.

Дослідженню проблем функціонування транспортних систем та розвитку їх потенціалу в сучасних економічних системах присвячено багато праць таких дослідників, як Блудова Т., Вінников В., Котлубай О., Новікова А., Пащенко Ю., Примачев М., Рибчук А., Хахлюк А. та інші.

Основними завданнями даного дослідження є огляд рекомендацій Єврокомісії щодо розвитку транспортної системи країн Євросоюзу, оцінка можливостей України включитися в єдину транспортну систему Європи в якості одного або декількох ланок транспортних коридорів, аналіз кроків, необхідних для виведення транспортної системи України на європейський рівень.

Здійснення транспортних послуг є предметом особливого контролю Європейського Співтовариства.

Загалом, Європейський Союз – найбільше регіональне об'єднання, що має на меті створення політичного і валютно-економічного союзу європейських держав з метою усунення всіх перешкод вільного пересування товарів, послуг, капіталу і людей, а також для формування єдиної зовнішньої політики. Нині Європейський Союз залишається одним з основних центрів світового господарства, що має значний транспортний потенціал та звертає достатню увагу на розвиток єдиної транспортної системи [2].

В даний час стратегія розвитку транспорту в ЄС на перший план ставить завдання створення сучасних транспортних систем, що відповідають досягнутим рівням і змін в структурі європейського і світового господарства. Як інструмент реалізації даної стратегії розробляються конкретні заходи транспортної політики в рамках певних тимчасових інтервалів. На сучасному етапі розвитку міжнародної

співпраці, подібні заходи спираються, перш за все, на так звану Білу книгу з транспорту.

Один з найважливіших напрямів сучасної транспортної політики ЄС полягає у вирішенні актуальних проблем у транспортній галузі, обумовлених відсутністю гармонійного розвитку загальної транспортної політики. Перевезення автотранспортом складають 44% ринку вантажоперевезень, тоді як морським транспортом – 41%, залізничним – 8% і внутрішнім водним транспортом – 4% [3].

В ЄС постійно вживаються заходи щодо більш раціонального використання всіх видів транспорту. Найближчим часом збільшиться навантаження на головних наскрізних магістралях, які вже сьогодні перевантажені. Швидке економічне зростання, очікуване в країнах - кандидатах до ЄС, і кращі зв'язки з віддаленими регіонами також збільшать транспортні потоки, що дає Україні шанс на якнайшвидшу євроінтеграцію транспортної галузі [1].

Окремо розглядається політика розвитку мультимодальних коридорів. Невід'ємною ланкою мультимодальних коридорів є доступ до портів. Це – необхідна умова розвитку морських перевезень. Велике значення мають і термінали остаточного призначення вантажів. З метою підвищення пропускної здатності планується відкрити їх для залучення інвестицій в парк функціонуючих суден і здійснення транс'європейських перевезень [5]. В цілому політика ЄС в області інтермодальних перевезень спрямована головним чином на вдосконалення об'єктів інфраструктури, що забезпечують згуртування європейського континенту в області міжнародних перевезень, що дає Україні шанс на залучення інвестицій.

В рамках виділення коштів на розвиток транспортної мережі Євросоюзом в Україні з'являється шанс підключитися до програм цільового інвестування в транспортну інфраструктуру [4]:

- географічне положення України дозволяє розвивати сервісні послуги та нарощувати транзитний потенціал;

- для приведення української транспортної системи у відповідність до вимог Євросоюзу необхідно прийняти заходи щодо підвищення екологічних стандартів, стандартів якості та безпеки;

- приєднання України до транс'європейської транспортної мережі можливо при приведенні до європейських вимог правових, економічних та екологічних законодавчих актів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грузовой транзит на морском транспорте: состояние, проблемы, перспективы для Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://reftrend.ru/9721.html>

2. Зеркалов Д.В. Международные перевозки грузов / Д.В. Зеркалов, Е.Н. Тимощук. – К.: Изд-во «Основа», 2009. – 475 с
3. Оновлена транспортна стратегія України. Напрямки політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mtu.gov.ua/files/strategy_ukr.pdf
4. Транспортна стратегія України на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mtu.gov.ua>.
5. Intesco Research Group «рынок морских и речных грузоперевозок: комплексный анализ и прогноз до 2016 года» 16.01.2014 г. – С. 170-172.

Матеріали до друку підготували:

к.е.н. Кузнецова Н.В., к.е.н. Підчоса О.В.

Роботи опубліковані в авторській редакції.

Оргкомітет не несе відповідальність за достовірність інформації та будь-яких відомостей поданих в рукописах.

Papers are published in author's edition.

Organizing Committee is not responsible for the accuracy of the information in the submitted manuscripts.